ក្រសួងកិច្ចការនារី និងអតីតយុទ្ធជន

សៀវភៅសំរាប់គ្រូបង្គោល

ស្តីពី

គោលគំនិតនៃការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ
ជំនាញសំខាន់ៗ និងតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវ
របស់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និង កុមារ
នៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់

NCDD Library
000106

សេចក្តីផ្តើមសំរាប់គ្រូបណ្តុះបណ្តាលនិងអ្នកសំរបសំរួល

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះ រៀបចំឡើងដើម្បីជំនួយដល់គ្រូបង្គោលក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលបន្តដល់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារនៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។ សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះមានចែកចេញជា២ផ្នែកធំៗ។ នៅក្នុងផ្នែកទី១ ផ្តោតលើការយល់ដឹងពីគោលគំនិតយេនឌ័រសំខាន់ៗនិងការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ។ នៅក្នុងផ្នែកទី២ ដើម្បីជំនួយដល់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារពីតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវសំខាន់ៗរបស់ពួកគេនិងផ្តល់នូវចំណេះដឹងនិងជំនាញជាមូលដ្ឋានក្នុងការអនុវត្តន៍តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវទាំងនោះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះ រៀបចំឡើងតាមវិធីសាស្ត្រនៃការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម។ ក្នុងនេះមានន័យថា អ្នកចូលរួមទាំងអស់ចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការរៀនសូត្រ។ អ្នកសំរបសំរួលត្រូវតែមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ការពិភាក្សា ហើយត្រូវព្យាយាមសួរទៅសិក្ខាកាមនៅរាល់ពេលចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននីមួយៗ ថាតើគេរៀនបានអ្វីខ្លះ?តើគេត្រូវប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងនិងជំនាញដែលគេបានរៀនពេលនេះទៅក្នុងការងាររបស់គេរបៀបណា?

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះ គឺជាឯកសារណែនាំជាមូលដ្ឋានមួយ។ អ្នកត្រូវតែអានឱ្យបានយល់ច្បាស់មុនពេលអ្នកចាប់ផ្តើមវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។ អ្នកអាចបន្ថែមចំណុចសំខាន់ៗ ហើយអ្នកអាចផ្លាស់ប្តូរនិងសំរួលទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងប្រសិនបើអ្នកគិតថាចាំបាច់។ អ្នកត្រូវព្យាយាមបង្រៀនគ្រប់មេរៀនទាំងអស់ ព្រោះមេរៀននីមួយៗសុទ្ធតែមានសារៈសំខាន់និងពាក់ព័ន្ធគ្នាទៅវិញទៅមក ដែលជួយឱ្យអ្នកចូលរួមទទួលបាននូវចំណេះដឹងនិងជំនាញពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ។

នៅពេលបញ្ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល អ្នកត្រូវសរសេរនូវអ្វីដែលអ្នកគិតថាល្អ និងអ្វីដែលគួរផ្លាស់ប្តូរឬកែលំអ។ អ្នកអាចទាក់ទងជាមួយក្រុមការងារគាំទ្រការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្រសួងកិច្ចការនារីនិងអតីតយុទ្ធជន ក្នុងការផ្តល់យោបល់សំរាប់ផ្លាស់ប្តូរ និងកែលំអសៀវភៅនេះទៅអនាគត។ អ្នកអាចផ្ញើយោបល់អ្នកតាមរយៈអាស័យដ្ឋានដូចតទៅនេះ:

ក្រសួងកិច្ចការនារី និងអតីតយុទ្ធជន

អាគារលេខ៣ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ

អ៊ីមែល : chhunhak@online.com.kh

ទូរស័ព្ទលេខ:(៨៥៥)០២៣ ២២០ ៩៦៧ ឬ ០១២ ៨៩២៩៩៧ ឬ ០១២ ៩៨៨ ៨៩១។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

សៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះ រៀបចំឡើងដោយក្រុមការងារគាំទ្រការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅក្នុងកម្មវិធីសិលានៃក្រសួងកិច្ចការនារីនិងអតីតយុទ្ធជន ក្នុងនោះមាន លោកស្រី **សុខ ចន្ទ័ធទី** អគ្គនាយករងកិច្ចការបច្ចេកទេស លោកស្រី **គីម ស៊ីផាត់** លោកស្រី **ឡុង និមល** លោកស្រី **នុំ បូផារី** លោកស្រី **យិន សារ៉ាត់** លោក **ស សុធា** លោក **ថេ ឈុនហាក់** លោក **ជិន ឌីណា** និងលោកស្រី **រិទ្ធ ស្រួស** ទីប្រឹក្សានៃគំរោងភាពជាដៃគូសំរាប់អភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់លោកស្រី **លីន លី** ទីប្រឹក្សាគំរោងស្វែងរកការគាំទ្រមតិ និងលោក **ហាន់ ទាវ៉ាន់សុខហ្គែល** ដែលបានជួយពិនិត្យនិងផ្តល់យោបល់លើសៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះ។

សូមថ្លែងអំណរគុណដល់លោកស្រី **ចូរអាន មូរីសុន** ទីប្រឹក្សាផ្នែកប្រតិបត្តិ និងលោក **ឈ ចាន់សុផល** ទីប្រឹក្សាផ្នែកគ្រប់គ្រងនៃគំរោងភាពជាដៃគូសំរាប់អភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន និងគណៈកម្មាធិការដឹកនាំកម្មវិធីសិលាដែលផ្តល់ការណែនាំនិងជំនួយក្នុងការរៀបចំសៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះ។

ជាទីបញ្ចប់ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់លោកជំទាវថ្នាក់ដឹកនាំនៃក្រសួងកិច្ចការនារីនិងអតីតយុទ្ធជនដែលបានផ្តល់ការគាំទ្រនិងជួយសំរួលដល់ក្រុមការងារក្នុងការរៀបចំសៀវភៅបណ្តុះបណ្តាលនេះឡើង។

គំរោងមេរៀនទី១ :សេចក្តីផ្តើមនិងគោលបំណងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន អ្នកចូលរួមនឹងទទួលបាននូវ :

- ការស្គាល់គ្នាទៅវិញទៅមក ដឹងពីគោលបំណង និងលទ្ធផលរំពឹងទុកពីការបណ្តុះបណ្តាល។
- យល់ដឹងពីកម្មវិធីនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល និងបង្កើតបាននូវវិន័យសមស្របមួយសំរាប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល។

រយៈពេល : ប្រហែល៦០នាទី

វិធីសាស្ត្រ : លំហាត់លេងល្បែង និងអធិប្បាយ។

សំភារៈ : ក្រដាសផ្ទាំងធំ និង ហ្វឺត ។ល។

ឯកសារមេរៀន : គោលបំណងនិងកម្មវិធីនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។

របៀបសំរបសំរួលៈ

ក. ល្បែងពីការណែនាំខ្លួន

១. អ្នកសំរបសំរួលសុំអោយអ្នកចូលរួមចាប់ដៃគូ។ ទុករយៈពេល៥នាទី សុំឱ្យដៃគូនីមួយៗអធិប្បាយប្រាប់ដៃគូរបស់ខ្លួនពីឈ្មោះ តួនាទីនិងចំណូលចិត្តរបស់ពួកគេ។ បន្ទាប់មកសុំឱ្យគូនីមួយៗឡើងបង្ហាញពីឈ្មោះ តួនាទីនិងចំណូលចិត្តដៃគូរបស់ពួកគេ។

(វិធីសាស្ត្រនៃមេរៀននេះអាចផ្លាស់ប្តូរអាស្រ័យ ដោយអ្នកសំរបសំរួល) ។

២. អ្នកសំរបសំរួលអាចនាំអ្នកចូលរួមលេងល្បែងណាមួយដែលបង្កើតអោយមានភាពកក់ក្តៅ មុននឹងចាប់ផ្តើមមេរៀន (អ្នកសំរបសំរួលអាចជ្រើសរើសល្បែងណាដែលពាក់ពន្ធ័នឹងប្រធានបទ) ។

ខ. ការពណ៌នាពីគោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

១. អ្នកសំរបសំរួលបំបែកអ្នកចូលរួមជាបីក្រុម ហើយសុំអោយអ្នកចូលរួមគិត និងសរសេរនូវអ្វីដែលពួកគេរំពឹងថានឹងទទួលបាននៅចុងបញ្ចប់នៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលទៅលើក្រដាសពណ៌តូចៗ ហើយយកមកបិទលើក្តារខៀន។

២. អ្នកសំរបសំរួលចាត់ការរំពឹងទុកដែលបានមកពីអ្នកចូលរួមទៅតាមផ្នែកនីមួយៗ (ចំណេះដឹង ជំនាញ ។ល។

៣. អ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញពីគោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដោយឆ្លុះបញ្ចាំងនឹងទៅនឹងការរំពឹងទុកដែលអ្នកចូលរួមបានលើកឡើង។

៤. បន្ទាប់មកអ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញពីកម្មវិធីនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល (ប្រសិនបើមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់)។

គ. ការបង្កើតវិន័យ

១. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមគិតពីការបង្កើតវិន័យសំរាប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ។ សរសេរយោបល់ទាំងនោះនៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំ ហើយសុំអោយអ្នកចូលរួមគោរពតាមវិន័យដែលពួកគេបានលើកឡើងដើម្បីធ្វើអោយដំណើរការនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលប្រព្រឹត្តទៅបានល្អ។

២. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមសួរនូវអ្វីដែលគេមិនទាន់យល់ច្បាស់។ ឆ្លើយតបនូវសំណួរទាំងនោះ។

កំណាត់សំគាល់សំរាប់អ្នកសំរបសំរួល :

អ្នកសំរបសំរួលត្រូវមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ល្មមសំរាប់សកម្មភាពនេះ ព្រោះជាសកម្មភាពដំបូងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។ អ្នកសំរបសំរួលត្រូវធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមមានភាពកក់ក្តៅ មានភាព ស្និទ្ធស្នាលនិងមានជំនឿលើវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងបង្ហាញអោយពួកគេចាប់អារម្មណ៍ថាពួកគេគឺជាតួអង្គដ៏សំខាន់នៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល។ ម្យ៉ាងទៀតត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើសេចក្តីរំពឹងទុករបស់ពួកគេ និងបង្ហាញថា អ្នកនឹងព្យាយាមអោយអស់លទ្ធភាពដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីរំពឹងទុករបស់គេ។

គោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

គោលបំណងនៃការបណ្តុះបណ្តាល គឺ ដើម្បីជួយអោយអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារទទួលបាននូវ :

- យល់ច្បាស់ពីស្ថានភាពរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា គោលគំនិតយេនឌ័រ និងការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន។
- យល់ដឹងពីតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ។
- ការពង្រឹងជំនាញនិងចំណេះដឹងដែលអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវការសំរាប់ធ្វើការប្រមូលពត៌មាន ធ្វើការវិភាគពត៌មាន ការប្រស្រ័យទាក់ទងនិងធ្វើការចរចានៅថ្នាក់ឃុំ-សង្កាត់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។
- អនុវត្តនូវការប្រើប្រាស់ចំណេះដឹង វិធីសាស្ត្រនិងជំនាញផ្សេងៗ ពាក់ពន្ធ័នឹងការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងមូលដ្ឋាន។

ಌಌಌಌ ☺☺☺ ಐಐಐಐ

កម្មវិធីនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

[illegible] ☺☺ ☺ [illegible]

ពេលវេលា	ចំណងជើងមេរៀន	វិធីសាស្ត្រ
ថ្ងៃទី១		
ព្រឹក	១. **សេចក្តីផ្តើម** :ការណែនាំខ្លួន និងការរំពឹងទុក គោលបំណងវគ្គ និងការបង្កើតវិន័យ	• ការអធិប្បាយ • ពិភាក្សាក្រុមធំ
	២. **គោលគំនិតយេនឌ័រ** ២.១ យេនឌ័រនិងភេទ	• ការអធិប្បាយ • សំណួរបំផុសគំនិត
	២.២ តួនាទីយេនឌ័រ	• ការអធិប្បាយ • ពិភាក្សាក្រុមតូច
រសៀល	២.៣ វដ្តជីវិតនៃស្ត្រី	• សំណួរបំផុសគំនិត • ពិភាក្សាក្រុមតូច
	២.៤ ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដែលបណ្តាលមកពីបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រ	• ការអធិប្បាយ • សំណួរបំផុសគំនិត
ថ្ងៃទី ២		
ព្រឹក	២.៥ គំរូវការយេនឌ័រ	
	២.៦ ច្បាប់និងគោលនយោបាយគាំទ្រសមភាពយេនឌ័រ	• ការអធិប្បាយ • សំណួរបំផុសគំនិត
រសៀល	៣. **តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវ** ៣.១ តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវនៃអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ	• ការអធិប្បាយ • សំណួរបំផុសគំនិត
ថ្ងៃទី៣		
ព្រឹក	៤. **ការប្រស្រ័យទាក់ទង** ៤.១ សេចក្តីផ្តើមស្តីពីការប្រស្រ័យទាក់ទង	• ការអធិប្បាយ • សំណួរបំផុសគំនិត
	៤.២ ការស្តាប់ ការសួរសំនួរនិងការសង្ខេប	• ការអធិប្បាយ • លំហាត់សម្តែងតួ
រសៀល	៤.៣ ការប្រស្រ័យទាក់ទងតែម្នាងនិងទាំងសងខាង	• ការអធិប្បាយ • លំហាត់សម្តែងតួ

	៤.៤ ការប្រស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការនិងពាក្យសំដី	• ការអធិប្បាយ • សំណួរបំផុសគំនិត
	៥. ការប្រមូលពត៏មាន ៥.១ សេចក្តីផ្តើមស្តីពីការប្រមូលពត៏មាន	• ការអធិប្បាយ • សំណួរបំផុសគំនិត
ថ្ងៃទី៤		
ព្រឹក	៥.២ ប្រភពទិន្នន័យ	• ការអធិប្បាយ • សំណួរបំផុសគំនិត
	៥.៣ ការសម្ភាសន៏ជាក្រុម	• ការអធិប្បាយ • ការពិភាក្សាក្រុមតូច
រសៀល	**៦. ការប្រជុំ** ៦.៤.១ ការបង្ហាញនៅក្នុងប្រជុំ ឬសិក្ខាសាលា	• ការអធិប្បាយ • លំហាត់សម្តែងតួ
ថ្ងៃទី៥		
ព្រឹក	៦.៤.២ ការចរចារនៅក្នុងប្រជុំ ការចរចា	• ការអធិប្បាយ • លំហាត់សម្តែងតួ
រសៀល	សង្ខេបវគ្គបណ្តុះបណ្តាល	
	វាយតម្លៃបញ្ចប់វគ្គ	

***សូមរក្សាសិទ្ធិក្នុងការកែប្រែកម្មវិធីនេះ ក្នុងករណីចាំបាច់។

ធំរោងមេរៀនទី ២.១: យេនឌ័រ និងភេទ

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះអ្នកចូលរួមនឹងអាច :

* ពន្យល់បានពីអត្ថន័យនៃយេនឌ័រនិងភេទ។
* រកឃើញពីភាពខុសគ្នារវាងយេនឌ័រនិងភេទ។

រយៈពេល : ប្រហែល៦០នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : ពន្យល់បកស្រាយ និងសំណួរបំផុសគំនិត។

សំភារៈ : ក្តារខៀន ក្រដាសផ្ទាំងធំ និងហ្វឹត ។ល។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី ២.១ យេនឌ័រនិងភេទ។

រូបភាពទី២.១ក និងរូបភាពទី២.១ខ ។

របៀបសំរបសំរួល :

ក. សេចក្តីផ្តើម

១. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ដល់អ្នកចូលរួមថាមេរៀនបន្តបន្ទាប់ចាប់ពីមេរៀនទី២.២ដល់មេរៀនទី២.៦ នឹងជួយធ្វើឱ្យអ្នកចូលរួមបានយល់កាន់តែច្បាស់ពីគោលគំនិតយេនឌ័រនិងទំនាក់ទំនងពីបញ្ហាយេនឌ័រនៅក្នុងសង្គម។

ខ. យេនឌ័រនិងភេទ

១. អ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញរូបភាពបុរសនិងស្ត្រី (រូបភាពទី២.១កនិង២.១ខ) និងសួរទៅអ្នកចូលរួមពីភាពខុសប្លែកគ្នានៃរូបភាពទាំងពីរ។ សរសេរចំលើយរបស់អ្នកចូលរួមដាក់ក្រដាសផ្ទាំងធំ ឬក្តារខៀន។ សង្ខេបយោបល់អ្នកចូលរួមពាក់ពន្ធ័នឹងភាពខុសប្លែកគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រី។

២. អ្នកសំរបសំរួលសួរទៅអ្នកចូលរួមថា តើអ្នកធ្លាប់ឮពាក្យ "យេនឌ័រ" ឬទេ? តើមានន័យដូចម្តេច? និងសរសេរចំលើយអ្នកចូលរួមដាក់ក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលកំណត់ន័យរបស់ពាក្យ "យេនឌ័រ" និងពន្យល់ដល់អ្នកចូលរួមថា យេនឌ័រពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងភាពខុសប្លែកគ្នានៃតួនាទី ការទទួលខុសត្រូវ និងការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់ស្ត្រី និងបុរស។ ភាពខុសប្លែកគ្នាយេនឌ័រជាទូទៅកំណត់ឡើងដោយសារសង្គម ហើយអាចកែប្រែបានក៏ដោយសារសង្គមដែរ។ ឧទាហរណ៍ ស្ត្រីត្រូវបានសង្គមកំណត់ឱ្យធ្វើការងារដាំស្ល និងការងារផ្ទះសំម្បែងទាំងអស់ តែបុរសមិនត្រូវឱ្យធ្វើកិច្ចការទាំងនោះឡើយ ប៉ុន្តែបុរសត្រូវបានសង្គមកំណត់ថា ជាអ្នក

ធ្វើការមានតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំ។ អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ឧទាហរណ៍ទាំងនេះដោយភ្ជាប់ទៅនឹងរូបភាពដែលបានពិភាក្សាពេលមុន។

៤. អ្នកសំរបសំរួលព្យាយាមពន្យល់ពីភាពខុសប្លែកគ្នារវាងភេទ និងយេនឌ័រ ដោយកំណត់ន័យរបស់ពាក្យភេទថា ភេទពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងភាពខុសប្លែកគ្នាខាងជីវសាស្ត្ររវាងស្ត្រីនិងបុរស។ ឧទាហរណ៍ ភាពខុសគ្នាខាងជីវសាស្ត្រ គឺស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ សំរាលកូន និងបំបៅដោះកូន ចំណែកបុរសមិនអាចធ្វើដូចនេះបានទេ។ ភាពខុសគ្នាទាំងអស់នេះមិនអាចកែប្រែបានឡើយ។

៥. អ្នកសំរបសំរួលត្រូវបំផុសឱ្យអ្នកចូលរួមផ្តល់ឧទាហរណ៍ និងសួរសំនួរឱ្យបានច្រើនទាក់ទងទៅនឹងយេនឌ័រ និងភេទ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលសួរទៅអ្នកចូលរួមថាមានចំងល់អ្វីទាក់ទងនឹងនិយមន័យនៃពាក្យ "យេនឌ័រ" "ភេទ" និងពាក្យ "តួនាទីយេនឌ័រ និង តួនាទីភេទ" និងឆ្លើយតបទៅនឹងសំនួររបស់អ្នកចូលរួម។

៧. អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី២.១ ស្តីពីយេនឌ័រ និងភេទឱ្យអ្នកចូលរួម។

៨. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបមេរៀន ដោយសួរត្រឡប់ទៅអ្នកចូលរួមពីគោលបំណងនៃប្រធានបទនេះ ឬ សួរទៅអ្នកចូលរួមថា តើពួកគាត់ទទួលបានអ្វីខ្លះ?

ᔕᔕᔕᔕ ☺☺☺ ᔕᔕᔕᔕ

ឯកសារមេរៀនទី ២.១ក: យេនឌ័រ និង ភេទ

១. យេនឌ័រជាអ្វី?

យើងទាំងអស់បានដឹងហើយថាស្ត្រីនិងបុរសមានភាពខុសប្លែកគ្នា។ ក្នុងចំណោមនៃភាពខុសប្លែកគ្នាទាំងអស់នេះ ខ្លះជាភាពខុសគ្នាផ្នែកជីវសាស្ត្រ ភាពខុសគ្នាខ្លះទៀតពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងតួនាទីការទទួលខុសត្រូវនិងសិទ្ធិអំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់ស្ត្រីនិងបុរស។ យេនឌ័រពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងភាពខុសគ្នារវាងតួនាទីការទទួលខុសត្រូវ និងការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់ស្ត្រីនិងបុរស។

"យេនឌ័រគឺជាទំនាក់ទំនងរវាងស្ត្រីនិងបុរសនៅក្នុងសង្គមគ្រួសារ និងក្នុងសង្គមទាំងមូលដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការបែងចែកសិទ្ធិអំណាច លំដាប់ថ្នាក់ ឋានៈ តួនាទី ការងារពលកម្មដែលសង្គមបានកំណត់ឡើង"។ ដោយសង្គមជាអ្នកកំណត់នូវទស្សនៈនិងកត្តាដែលបណ្តាលឱ្យមានវិសមភាពនិងបណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានយ៉ាងច្រើនដល់សង្គម ដូច្នេះសង្គមត្រូវតែរួមគ្នាកែប្រែ កែលំអនិងកាត់បន្ថយនូវបញ្ហាវិសមភាពទាំងនេះ ដើម្បីជួយជំរុញឱ្យប្រទេសជាតិមានការអភិវឌ្ឍបានលឿនលឿននិងមាននិរន្តរភាព ។

ភេទនិងយេនឌ័រ

ភេទ	យេនឌ័រ
កត្តា/លក្ខខណ្ឌជីវសាស្ត្រពីកំណើត	កត្តា/លក្ខខណ្ឌសង្គមមិនមែនពីកំណើត
ដូច្នេះ	ដូច្នេះ
មិនអាចកែប្រែបានទេ	អាចកែប្រែបាន
ឧទាហរណ៍ ១. មានតែស្ត្រីដែលអាចបង្កើតកូនបាន។ ២. មានតែបុរសទេដែលអាចផ្តល់មេជីវិតឈ្មោល។	ឧទាហរណ៍ ១. ស្ត្រី និងបុរសអាចធ្វើជាគ្រូបង្រៀនវិស្វករ ឬកម្មករ។ ២. ស្ត្រី និងបុរសអាចមើលថែទាំកូននិងមនុស្សចាស់បានដូចគ្នា

រូបធី ២.១ ក

រូបទី ២.១ ខ

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះអ្នកចូលរួមនឹងអាច :

* រកឃើញពីភាពខុសគ្នារវាងតួនាទីយេនឌ័រទាំងបីប្រភេទ។
* ពន្យល់បានពីតម្លៃតួនាទីយេនឌ័រទាំងបីប្រភេទ។
* ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់ស្ត្រីក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍។

រយៈពេល : ប្រហែល៦០នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : សំនួរបំផុសគំនិត និង ពិភាក្សាជាក្រុម។

សំភារៈ : ក្តារខៀន ក្រដាសផ្ទាំងធំ និងហ្វឺត ។ល។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី២.២ក. តួនាទីយេនឌ័រ។

របៀបសំរបសំរួល :

ក. តួនាទីយេនឌ័រនៅក្នុងសង្គមនិងសហគមន៍

១. អ្នកសំរបសំរួលចែកអ្នកចូលរួមជា ៣ ក្រុម។ សុំឱ្យអ្នកចូលរួមពិភាក្សាអំពីសំនួរ *"តើស្ត្រី.បុរស ធ្វើអ្វីខ្លះនៅក្នុងជីវភាពប្រចាំថ្ងៃនៅក្នុងសង្គមនិងសហគមន៍របស់គេ?"* ឱ្យពួកគេព្យាយាមគិតពីការងារជាក់ស្តែងនៅក្នុងមូលដ្ឋានរបស់គេ។ សុំឱ្យក្រុមនីមួយៗ សរសេរចំលើយរបស់ពួកគេ ហើយចាត់ចំលើយទាំងនោះជា៣ផ្នែកដូចក្នុងតារាង២.២ តួនាទីយេនឌ័រ (ដែលមាននៅទំព័រក្រោយនេះ) ។

តារាង២.២. តួនាទីយេនឌ័រទាំងបីប្រភេទ

ការងារមានកំរៃ	ការងារគ្មានកំរៃ	ការងារសហគមន៍
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-

២. អ្នកសំរបសំរួលឱ្យឧទាហរណ៍នៃប្រភេទការងារនីមួយៗ:

- *ការងារមានកំរៃ គឺជាការងារបង្កើតផលិតផលទំនិញ (ឧ. ផលិតស្រូវ) ឬជាសេវាកម្ម (ឧ. ការងារសាងសង់) ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូល។*
- *ការងារគ្មានកំរៃ គឺដូចជាការងារថែទាំ ចិញ្ចឹមគ្រួសារ និងចំអិនអាហារសំរាប់គ្រួសារ ។ល។*
- *ការងារសហគមន៍ អាចជាការងារស្ម័គ្រចិត្ត ដូចជាចូលរួមវិភាគទានជាកំលាំងពលកម្មដើម្បីសាងសង់ផ្លូវនៅក្នុងស្រុក ឬចូលរួមក្នុងកិច្ចការរបស់ភូមិ។*

៣. បន្ទាប់ពីក្រុមនីមួយៗបានបំពេញតារាងនោះរួចហើយ អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យពួកគេបកស្រាយថា តើភារកិច្ចណាខ្លះដែលភាគច្រើនត្រូវបានបំពេញដោយស្ត្រី ហើយភារៈកិច្ចអ្វីខ្លះដែលត្រូវបំពេញដោយអ្នកទាំងពីរ (ស្ត្រីនិងបុរសរួមគ្នា)។ អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យពួកគេលើកឡើងពីការងារដែលស្ត្រីមិនត្រូវធ្វើ និងការងារដែលបុរសមិនត្រូវធ្វើនិងពន្យល់ពីមូលហេតុ ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យក្រុមនីមួយៗឡើងបង្ហាញលទ្ធផលដល់ក្រុមធំ។ អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបលទ្ធផលរបស់ក្រុមទាំងបី។

៥. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា នៅក្នុងសហគមន៍មានការងារដែលបុរសនិងស្ត្រីត្រូវធ្វើ ហើយក៏មានការងារដែលត្រូវសង្គមរាំងមិនឱ្យស្ត្រីឬបុរសធ្វើដែរ។ ការកំណត់នៃការងារទាំងនេះនាំទៅរកការបែងចែកនូវតួនាទីសំរាប់ស្ត្រីនិងបុរសនៅក្នុងសង្គម ដែលគេហៅថា "**តួនាទីយេនឌ័រ**" ។ ជាក់ស្តែងភារៈកិច្ចនិងការងារជាច្រើនអាចត្រូវបានបំពេញដោយបុរសនិងស្ត្រី ប៉ុន្តែដោយសារការកំណត់របស់សង្គមទើបការងាររបស់ពួកគេត្រូវបានបែងចែកផ្សេងៗគ្នា ហើយទទួលបានតម្លៃខុសៗគ្នា ។

ខ. តំលៃនៃការងាររបស់បុរសនិងតំលៃនៃការងាររបស់ស្ត្រី

១. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមគិតអំពីសារៈសំខាន់នៃការងារទាំងបីប្រភេទនៅក្នុងសហគមន៍ពួកគេ "តើការងារប្រភេទណាមួយដែលមានសារៈសំខាន់ជាងគេបំផុត? ហេតុអ្វី?"

២. អ្នកសំរបសំរួលលើកឡើងថា នៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ការងារមានកំរៃត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាការងារមានសារៈសំខាន់ជាងគេបំផុត ហើយភាគច្រើនជាការងារដែលធ្វើដោយបុរស។ ការងារមិនមានកំរៃដូចជាការងារសំអាតផ្ទះ ការងារថែទាំកូនចៅ ការងារថែទាំស្រែចម្ការ ។ល។ ដែលភាគច្រើនត្រូវបានបំពេញដោយស្ត្រី ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាការងារមិនសូវមានសារៈសំខាន់ ហើយមិនត្រូវបានគេឃើញថាជាការងារពិតប្រាកដទេ។ អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើការលើកឡើងខាងលើនេះជាការពិតដែរឬទេនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ?*

៣. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបដោយនិយាយថា ការងារទាំងបីប្រភេទនេះមានសារសំខាន់ដូចៗគ្នាពីព្រោះវាមានទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក ហើយការងារទាំងអស់សុទ្ធតែរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍន៍គ្រួសារនិងសង្គម។ ស្ត្រី-បុរសអាចធ្វើការងារទាំងបីប្រភេទបានដូចគ្នាដោយមិនចាំបាច់គិតពីភេទ (ស្រី-បុរស) ឡើយ។ ជាទូទៅ ស្ត្រីតែងតែជួយរំលែកបន្ទុកការងាររបស់បុរសក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលលើសពីនេះទៀត ស្ត្រីត្រូវទទួលបន្ទុកការងារមិនបានកំរៃដោយខ្លួនឯង។ ជាលទ្ធផលស្ត្រីមានការងារហួសបន្ទុកនិងមានភាពហត់នឿយយ៉ាងខ្លាំង។ បន្ថែមពីលើនេះទៀតដោយការងាររបស់ស្ត្រីត្រូវបានសង្គមគិតថាមិនសូវមានតំលៃ ទើបស្ត្រីភាគច្រើនយល់ថា ខ្លួនមិនសូវមានសារៈសំខាន់នៅក្នុងសង្គម និងមិនសូវមានជំនឿជឿជាក់លើខ្លួនឯង។

៤. អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី២.២ក និងសួរអ្នកចូលរួមថា តើពួកគេមានចំងល់ទាក់ទងទៅនឹងតួនាទីនិងតម្លៃការងារទាំងបីប្រភេទនេះឬទេ? ឆ្លើយតបទៅនឹងសំនួររបស់អ្នកចូលរួម។

៥. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្តីសង្ខេបមេរៀន និងពន្យល់ប្រាប់អ្នកចូលរួមថា ការពន្យល់ពីតួនាទីរបស់បុរស និងស្ត្រីមាននៅក្នុងឯកសារមេរៀនទី២.២ក ដែលទើបតែបានចែកជូន។

៦. បើមានពេលគ្រប់គ្រាន់ អ្នកសំរបសំរួលត្រូវសុំឱ្យអ្នកចូលរួមប្រាប់ពីឈ្មោះអភិបាលខេត្ត ប្រធានភូមិ ប្រធានសហគមន៍ ប្រធានអង្គការ ។ល។ អ្នកសំរបសំរួលសរសេរឈ្មោះទាំងអស់នោះលើក្តារខៀន។ សួរឈ្មោះទាំងនោះម្តងម្នាក់ថា តើជាស្ត្រី-បុរស (អ្នកទាំងនោះភាគច្រើនជាបុរស)។ លំហាត់នេះ គឺដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់អ្នកចូលរួមលើវិសមភាពរបស់ស្ត្រីនិងបុរសក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេ។

ឯកសារមេរៀនទី២.២ក: គោលគំនិតយេនឌ័រ

១. តួនាទីយេនឌ័រ និងតួនាទីភេទ

នៅពេលដែលយើងធ្វើការពិនិត្យលើតួនាទីរបស់មនុស្សនៅក្នុងសង្គមទាំងមូល យើងអាចឃើញថា ស្ត្រីនិងបុរសមានតួនាទីខុសៗគ្នា។ ក្នុងចំណោមនៃតួនាទីទាំងនេះ តួនាទីខ្លះជាតួនាទីផ្នែកជីវសាស្ត្ររបស់ស្ត្រីនិងបុរស តួនាទីខ្លះទៀតជាតួនាទីដែលកំណត់ឡើងដោយសារច្បាប់ទម្លាប់នានានិងការរំពឹងទុករបស់សង្គម។ តួនាទីយេនឌ័រសំដៅទៅលើតួនាទីទាំងឡាយណាដែលបានរៀបចំឡើងទៅតាមការកំណត់របស់សង្គមដែលយល់ឃើញថាសមស្របសំរាប់ស្ត្រីឬបុរស។ តួនាទីយេនឌ័រជាទូទៅកំណត់ឡើងដោយសារសង្គមហើយអាចកែប្រែបានក៏ដោយសារសង្គម។ តួនាទីយេនឌ័រមានភាពខុសគ្នាពីសង្គមមួយទៅសង្គមមួយពីសម័យមួយទៅសម័យមួយ។ ផ្ទុយទៅវិញតួនាទីផ្នែកជីវសាស្ត្រ (ភេទ) របស់បុរសនិងស្ត្រីមិនអាចផ្លាស់ប្តូរបានទេ ។

ជាទូទៅនៅក្នុងសង្គម ការងារថែទាំកូនចៅត្រូវបានគេគិតថាជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ត្រី ទោះបីជាក់ស្តែងការងារទាំងអស់នេះមិនមែនជាការទទួលខុសត្រូវខាងជីវសាស្ត្ររបស់ស្ត្រីក៏ដោយ។ ការថែទាំកូនចៅ គឺជាការងារដែលស្ត្រីនិងបុរសអាចធ្វើ និងចែករំលែកនូវការទទួលខុសត្រូវនេះបាន។ ជារួមសង្គមជាអ្នកកំណត់និងបង្គាត់បង្ហាញនូវតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវទាំងអស់នេះទៅដល់ស្ត្រីនិងបុរស។

២. ការងារនិងយេនឌ័រ

តួនាទីនិងភារកិច្ចទាំងអស់ត្រូវបានចែកចេញជាប្រភេទការងារទាំងបីដូចខាងក្រោម:

ក. ការងារមានកំរៃ

ការងារផលិតឬការងារមានកំរៃ រួមមានការងារកែច្នៃម្ហូបអាហារ ការងារផលិតកម្ម និងការងារសេវាកម្មផ្សេងៗ សំរាប់ចិញ្ចឹមជីវិតនិងដើម្បីរកប្រាក់ចំណូល។ ស្ត្រី និងបុរសអាចចូលរួមក្នុងការងារនេះបានដូចគ្នា ប៉ុន្តែតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេខុសៗគ្នា ទៅតាមការបែងចែកកំលាំងការងារតាមការកំណត់របស់សង្គម។ នៅក្នុងសង្គមភាគច្រើនការងារមានកំរៃ ដូចជា ការងារ

គ្រប់គ្រងការងារបច្ចេកទេស និងការងារដែលមានប្រាក់កំរៃច្រើន ត្រូវបានសង្គមចាត់ទុកថាជាការងាររបស់បុរស។ នៅក្នុងសង្គមនាពេលបច្ចុប្បន្ននៅតែចាត់ទុកថា បុរសគឺជាអ្នកដើរតួដ៏សំខាន់ក្នុងការងាររកកំរៃនិងជាមេគ្រួសារ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែង ស្ត្រីក៏ជាអ្នកដើរតួដ៏សំខាន់ក្នុងការរកប្រាក់ចំណូលសំរាប់ចិញ្ចឹមគ្រួសារដូចបុរសដែរ។ ម្យ៉ាងទៀត ស្ត្រីក៏បានជួយដល់បុរសក្នុងការរកចំណូលចិញ្ចឹមគ្រួសារផងដែរ។

ខ. ការងារដែលមិនមានកំរៃ

ការងារមិនមានកំរៃ រួមបញ្ចូលការងារដែលធ្វើឡើងដោយស្ត្រីនិងបុរសដោយមិនបានទទួលប្រាក់ចំណូល។ ក្នុងនេះ មានការងារចាំបាច់សំរាប់គ្រួសារដែលទាក់ទងនឹងការងារសំអាតផ្ទះសម្បែង និងថែទាំគ្រួសារ។ ការងារទាំងនេះចំណាយពេលនិងកំលាំងយ៉ាងច្រើន ហើយត្រូវគេចាត់ទុកជាភារកិច្ចរបស់ស្ត្រី-ក្មេងស្រី។ ជាទូទៅការងារនេះមិនបានទទួលកំរៃទេ ហើយមិនទាន់ត្រូវបានគេឱ្យតម្លៃខ្ពស់នៅឡើយ។ ការងារទាំងអស់គឺជាឧបសគ្គរាំងដល់ការចូលរួម និងការទទួលបាននូវឱកាសរបស់ស្ត្រីក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិ។

គ. ការងារសហគមន៍

ការងារសហគមន៍ រួមមាន ការងារដែលទាក់ទងនឹងទៅការរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍និងសកម្មភាពរួមរបស់សង្គម និងសេវាកម្មផ្សេងៗនៅក្នុងសហគមន៍។ ភាគច្រើន ស្ត្រីស្ម័គ្រចិត្តចូលរួមធ្វើសកម្មភាពទាំងនេះដោយពុំបានទទួលកំរៃ ហើយដែលជាការបន្ថែមបន្ទុកទៅលើការងារផ្ទះសម្បែង ការងារថែទាំគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ ថ្វីត្បិតតែស្ត្រីចូលរួមច្រើនក្នុងការងារនេះ តែភាគច្រើនគ្រាន់តែជាសមាជិកឬអ្នកចូលរួមធម្មតាតែប៉ុណ្ណោះ ពុំសូវមានតួនាទីជាអ្នកគ្រប់គ្រងឬធ្វើសេចក្តីសំរេចឡើយ។

សន្និដ្ឋាន

ការងារដែលស្ត្រីនិងបុរសធ្វើ អាចបញ្ចូលទៅក្នុងប្រភេទការងារទាំងបីនេះ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ស្ត្រីចំណាយពេលវេលានិងកម្លាំងច្រើនលើការងារគ្មានកំរៃ រីឯបុរសធ្វើការងារមានកំរៃ។ ការងារគ្មានកំរៃនេះ ពុំបានទទួលតម្លៃដូចការងារមានកំរៃឡើយ។ ស្ទើរតែគ្រប់សង្គមទាំងអស់ ការងារមានកំរៃមានតម្លៃ ជាងការងារគ្មានកំរៃ។ ដូចនេះ បានជាសង្គមឱ្យតម្លៃលើការងារបុរសជាងការងារស្ត្រី។ នៅក្នុងគ្រួសារជាច្រើន ស្ត្រីធ្វើការងារគ្មានកំរៃច្រើន ព្រមទាំងធ្វើការងារមានកំរៃជាមួយស្វាមីគេទៀតផង។ ម្យ៉ាងទៀត យើងអាចនិយាយថា ការងារជាច្រើនដែលស្ត្រីធ្វើមិនទាន់មានការទទួលស្គាល់ និងអោយតម្លៃពីសង្គមទេ។

ឈឈឈ ☺☺☺ ឈឈឈ

គំរោងមេរៀនទី ២.៣: វដ្តនៃជីវិតរបស់ស្ត្រី

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះអ្នកចូលរួមនឹងអាច :

* យល់ដឹងពីបញ្ហាដាក់លាក់ការរើសអើង និងគ្រោះថ្នាក់ដែលស្ត្រីប្រឈមមុខក្នុង វដ្តនៃជីវិតរបស់ពួកគេ តាំងពីចាប់កំណើតរហូតដល់ស្លាប់។
* កំណត់បានពីកត្តាផ្សេងដែលបណ្តាលឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗនៃវដ្តជីវិត។

រយៈពេល : ប្រហែល១២០នាទី

វិធីសាស្ត្រ : ការអធិប្បាយ និងការពិភាក្សាជាក្រុម

សំភារៈ : ក្តារខៀន ក្រដាសផ្ទាំងធំ និង ហ្វឺត។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី ២.៤ វដ្តនៃជីវិតរបស់ស្ត្រី។

របៀបសំរបសំរួល :

១. អ្នកសំរបសំរួលចាប់ផ្តើមដោយសួរអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគាត់ធ្លាប់ដែលបានឮពាក្យ "វដ្តជីវិត" ដែរឬទេ?* ពន្យល់ពួកគាត់ថាវដ្តជីវិតមានន័យថា ខួបរបស់មនុស្សចាប់តាំងពីរយៈពេលមានកំណើតរហូតដល់ស្លាប់។ សុំឱ្យអ្នកចូលរួមគិតពីដំណាក់កាលផ្សេងៗ ក្នុងវដ្តជីវិតរបស់ពួកគេ។ អ្នកសំរបសំរួលសរសេរចំលើយរបស់ពួកគេនៅលើក្តារខៀន។

២. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្តីសង្ខេបដោយនិយាយថា មនុស្សម្នាក់បានឆ្លងកាត់ដំណាក់កាលផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងជីវិតរបស់ខ្លួន ដូចជាដំណាក់កាលនៅជាទារក កុមារភាព វ័យជំទង់ ពេញវ័យ វ័យមធ្យម និងវ័យចំណាស់។ នៅដំណាក់កាលនីមួយៗ ស្ត្រីបុរសមានភារៈកិច្ចផ្សេងៗ ដែលត្រូវធ្វើ មានការរំពឹងទុកផ្សេងៗពីអ្នកដទៃមកលើស្ត្រី ហើយដែលបណ្តាលអោយស្ត្រីប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់និងការលំបាកផ្សេងៗ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា មេរៀននេះគឺដើម្បីពិនិត្យមើលលើគ្រោះថ្នាក់ ការរើសអើង និងបញ្ហាផ្សេងៗ ដែលស្ត្រីភាគច្រើនបានជួបប្រទះនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគាត់នៅក្នុងកំឡុងពេលនៃដំណាក់កាលនីមួយៗនៃជីវិតរបស់ពួកគាត់។ គ្រោះថ្នាក់ ការរើសអើង និងបញ្ហាទាំងនេះនាំឱ្យជីវិតរបស់ពួកគេមានការលំបាកកាន់តែខ្លាំងឡើង។ ឧទាហរណ៍ ចាប់ពីអាយុ៧ដល់១២ឆ្នាំ កុមារី

មិនអាចទៅសាលារៀនដោយគ្រួសាររបស់នាងមិនបញ្ជូននាងទៅសាលារៀន។ (អ្នកសំរបសំរួលអាចបន្ថែមចំនុចមួយចំនួនទៀត ដើម្បីលើកជាឧទាហរណ៍ ដែលមាននៅក្នុងមេរៀនទី២.៣)

៤. អ្នកសំរបសំរួលចែកក្រុមពិភាក្សាជាបីឬបួនក្រុមតាមចំនួនអ្នកចូលរួមដោយឱ្យក្រុមនីមួយៗពិភាក្សាពីបញ្ហានិងការរើសអើងដែលកុមារី-កុមារា និងស្ត្រី-បុរសប្រឈមមុខនៅក្នុងដំណាក់កាលទាំង៧នៃវដ្តជីវិតគឺអាយុពី០-៦ឆ្នាំ ៧-១៧ឆ្នាំ ១៨-២៥ឆ្នាំ ២៦-៤៥ឆ្នាំ ពី៤៦ដល់ចាស់។ សរសេរលទ្ធផលនៃការពិភាក្សាលើក្រដាសផ្ទាំងធំឬក្តារខៀន។

៥. ក្រុមនីមួយៗឡើងបង្ហាញពីលទ្ធផលនៃការពិភាក្សា។ បន្ទាប់មកអ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបចំណុចសំខាន់ៗក្នុងលទ្ធផលរបស់ក្រុមពិភាក្សាដោយផ្តោតលើភាពរើសអើង និងបញ្ហារបស់ស្ត្រី-កុមារីដែលជួបប្រទះក្នុងមួយជីវិតរបស់ពួកគេ។ (អ្នកសំរបសំរួលអាចប្រើប្រាស់មេរៀនទី ២.៣ ដើម្បីពន្យល់ដល់អ្នកចូលរួម)។

៦. អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី២.៣ ដល់អ្នកចូលរួម និងបង្ហាញនូវគោលគំនិតសំខាន់ៗនៅក្នុងឯកសារមេរៀនទី២.៣ និងពន្យល់ចំណុចនានាដែលអ្នកចូលរួមមិនបានលើកឡើង។

៧. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា តើពួកគេមានចំងល់ និងយោបល់អ្វីទាក់ទងទៅនឹងការបង្ហាញនោះដែរឬទេ? អ្នកសំរបសំរួលត្រូវផ្តល់ពេលវេលាឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់សំរាប់អ្នកចូលរួមអានឯកសារមេរៀន និងមានចម្ងល់។ អ្នកសំរបសំរួលឆ្លើយនឹងសំនួររបស់អ្នកចូលរួម។

៨. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបដោយនិយាយថា ស្ត្រី-កុមារីត្រូវប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ បញ្ហានិងការរើសអើងច្រើនយ៉ាងនៅក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេតាំងពីកើតរហូតដល់ស្លាប់។ បញ្ហា និងគ្រោះថ្នាក់ខ្លះបណ្តាលមកពីតម្រូវការរបស់ពួកគេទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាសុខភាពបន្តពូជ (ឧទាហរណ៍ ការថែទាំសុខភាពក្នុងកំឡុងពេល និងក្រោយពេលសម្រាលកូន) ហើយជាទូទៅតំរូវការទាំងនេះមិនសូវបានដោះស្រាយឡើយ។ គ្រោះថ្នាក់ខ្លះទៀត បណ្តាលមកពីការប្រព្រឹត្ត និងការឱ្យតម្លៃរបស់សង្គមមកលើស្ត្រី-កុមារី និងបុរស-កុមារាមិនស្មើគ្នាតាំងពីពេលដែលពួកគេចាប់កំណើតមក។ ជាលទ្ធផលជីវិតរបស់ស្ត្រី-កុមារីតែងតែមានការលំបាក និងមិនមានសមធម៌ក្នុងការទទួលបាននូវតម្រូវការទទួលបាននូវឱកាសនិងការគ្រប់គ្រងធនធាន និងការធ្វើសេចក្តីសំរេច។ នៅក្នុងមេរៀនបន្ទាប់នឹងរៀបរាប់ពីផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដែលបណ្តាលមកពីបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រ។

កំណត់សំគាល់សំរាប់អ្នកសំរបសំរួល:

អ្នកសំរបសំរួលត្រូវព្យាយាមពន្យល់និងលើកទឹកចិត្តឱ្យអ្នកចូលរួមឱ្យយល់ថា "*បញ្ហាយេនឌ័រ*" គឺជារបៀបទំនាក់ទំនងអសមធម៌រវាងបុរស-ស្ត្រីដែលបាននិងកំពុងរៀនសូត្រពីសង្គម ចាប់ផ្តើមតាំងពីសង្គមគ្រួសារឡើងទៅ។ ហេតុដូច្នេះទាំងកុមារី-កុមារា និងស្ត្រី-បុរស ត្រូវតែ យល់ដឹងអំពីរបៀប

កំណត់ទំនាក់ទំនងទាំងនេះ ដើម្បីរកយុទ្ធសាស្ត្រសមស្របក្នុងការផ្លាស់ប្តូរនូវទំនាក់ ទំនងអវិជ្ជមានទាំងអស់នេះ។ ការផ្លាស់ប្តូរនេះមិនមែនធ្វើតែជាមួយស្ត្រីនោះទេ ត្រូវតែមានការទទួលខុសត្រូវទាំងស្រុងពីសង្គម ដែលក្នុងនោះមានទាំងស្ត្រី-បុរស ទើបអាចផ្លាស់ប្តូរនូវឥរិយាបថនិងផ្នត់គំនិតនៃការរើសអើងទាំងនេះបាន។

ឯកសារមេរៀនទី២.៤ : វដ្តជីវិតរបស់ស្ត្រី

នៅក្នុងសង្គមកម្ពុជា ស្ត្រី-កុមារី និងបុរស-កុមារាចាប់តាំងពីពេលដែលពួកគេកើតរហូតដល់បាត់បង់ជីវិត ពួកគេបានទទួលការចិញ្ចឹមនិងការប្រព្រឹត្តពីសង្គមមិនដូចគ្នាទេ។ ការប្រព្រឹត្តខុសៗគ្នានេះ បានកំណត់នូវភារកិច្ច តួនាទី ការទទួលបានការគ្រប់គ្រងលើធនធាន និងការធ្វើសេចក្តីសំរេចរបស់ស្ត្រីនិងបុរសខុសៗគ្នាដែរ។ ដូចបានអធិប្បាយខាងលើនេះ យើងអាចមើលឃើញថា ស្ត្រី-កុមារីមានស្ថានភាពទាបក្នុងលទ្ធភាពទទួលបាននូវធនធាន និងការគ្រប់គ្រងលើធនធានតិចជាងបុរស-កុមារាដែលបណ្តាលឱ្យមានផលវិបាក និងគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខុមាលភាពរបស់ស្ត្រី-កុមារី។

បន្ថែមពីលើនេះទៀត ស្ត្រីនិងបុរសមានតួនាទីខុសគ្នាក្នុងការបង្កើតកូន និងការបំបៅដោះកូនទៅក្នុងវ័យបន្តពូជរបស់ពួកគេ។ ដូចនេះ នៅក្នុងកំឡុងពេលនោះ ស្ត្រី និងបុរសមានតម្រូវការថែទាំសុខភាពខុសៗ គ្នា។ ស្ត្រីមានតំរូវការថែ្នកសុខភាពច្រើនជាងបុរស ដោយសារការបង្កើតកូន និងការបំបៅដោះកូន។ តែតម្រូវការពិសេសទាំងនេះរបស់ស្ត្រីភាគច្រើន មិនសូវបានដោះស្រាយទេ ជាលទ្ធផលបណ្តាលឱ្យមានផលវិបាក និងគ្រោះថ្នាក់កាន់តែខ្លាំងឡើងដល់សុខភាព និងសុខុមាលភាពរបស់ស្ត្រី។

នៅពេលយើងក្រឡេកមើលទៅលើវដ្តជីវិតរបស់ស្ត្រី យើងត្រូវពិនិត្យមើលទៅភាពខុសគ្នា និងទំនាក់ទំនងទាំងអស់នេះលើគ្រប់ដំណាក់កាលទាំងអស់នៃវដ្តជីវិត។ ក្មេងស្រី ក្មេងប្រុសជាច្រើនចាប់ផ្តើមទទួលនូវភាពមិនស្មើគ្នា និងគ្រោះថ្នាក់តាំងពីវ័យទារក តែនៅពេលពួកគេធំឡើង គុណវិបត្តិ និងគ្រោះថ្នាក់របស់ស្ត្រីចាប់ផ្តើមមានទំហំធំជាងបុរស ហើយដែលបណ្តាលឱ្យគម្លាតនៃបញ្ហាយេនឌ័រកាន់តែមានទំហំធំឡើង។

ទារក

ទារក ១នាក់ ក្នុងចំណោមទារក១០នាក់ អាចត្រូវស្លាប់មុនថ្ងៃកំណើតរបស់ពួកគេ។ មានទារកតែ១នាក់ក្នុងចំណោមទារក១០នាក់ ដែលអាចដកដង្ហើមក្រោយពីការសម្រាល។ ពាក់កណ្តាលនៃចំនួនទារកមានបញ្ហាកង្វះជីវជាតិ។ ទារកនៅកម្ពុជាភាគច្រើនចាប់តាំងពីពេលដែល ពួកគេកើតរហូតដល់អាយុ១ឆ្នាំប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់នៃកង្វះជីវជាតិ មានជំងឺនិងការស្លាប់។ គ្រោះថ្នាក់ទាំងនេះភាគច្រើន មានភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នារវាងក្មេងស្រីនិងក្មេងប្រុស ហើយ

អាចបន្តកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរនៅពេលពួកគេធំឡើង។ ជាលទ្ធផល នៅថ្ងៃកើតដំបូង ទារកអាចមិនគ្រប់ទម្ងន់ក្រិន ឬតូច។ ពួកគេស្ទើរតែមិនអាចបៅបានភ្លាមឬមិនអាចបៅតែទឹកដោះមួយមុខនៅក្នុងកំឡុងពេល៤ទៅ៦ខែដំបូងទេ។ ម្តាយរបស់ទារកភាគច្រើនអាចមិនចេះពីរបៀបបញ្ចុកអាហារសមស្របបន្ថែមដល់ទារក។ ពេលខ្លះទាំងទារក-ទារិកាអាចមិនទទួលបានការចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺផ្សេងៗពេញលេញទេ។

ទារិកា	ទារក
ទារិកា អាចមិនទទួលបាននូវការថ្នាក់ថ្នមពេញលេញដូចទារកទេ ជាពិសេសចំពោះគ្រួសារដែលមិនមានកូនប្រុសនិងគ្រួសារដែលមានកូនដំបូង។ ការចង់បានកូនប្រុសក្នុងចំណោមគ្រួសារនានានៅតែមានកំរិតខ្ពស់ លើកលែងតែគ្រួសារណាដែលទាមទារចង់ប្រើកំលាំងពលកម្មកូនស្រីប៉ុណ្ណោះ។	ចំពោះទារក ជាពិសេសចំពោះកូនដំបូងគឺជាការរីករាយនិងមោទនភាពរបស់គ្រួសារ។
មានជំនឿខ្លះថា ទារិកាអាចបៅបានត្រឹមតែ១៨-២០ខែ តែទារកអាចបៅដល់២៤-៣៦ខែ។ ក្នុងនេះដោយសារការមានជំនឿថា កាលណាកូនស្រីបៅយូរអាចរឹងនិងមានតំរូវការផ្លែកភេទខ្ពស់ ដែលចំណុចនេះប្រឆាំងទៅនឹងប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់។ រីឯទារកវិញត្រូវមានកម្លាំងខ្លាំង រាងកាយមាំមួន។	កូនប្រុសមានសារៈសំខាន់ណាស់សំរាប់បន្តពូជអម្បូរគ្រួសារ។

<u>វ័យកុមារ</u>

កុមារ១នាក់ ក្នុងចំណោមកុមារ៥នាក់ មិនទទួលបានការ ចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺផ្សេងៗពេញលេញទេ។ ជាទូទៅកុមារច្រើនមានជំងឺរាគរូស។ ពាក់កណ្តាលនៃចំនួនកុមារមានបញ្ហាកង្វះជីវជាតិ។ ចាប់ពីអាយុ១ឆ្នាំ ដល់អាយុ៦ឆ្នាំ កុមារចាប់ផ្តើមរៀនអំពីអ្វីដែលក្មេងស្រីត្រូវធ្វើ និងអ្វីដែលក្មេងប្រុសត្រូវធ្វើ។ ការទទួលបានផ្នែកម្ហូបអាហារ និងការយកចិត្តទុកដាក់ផ្នែក សុខភាពនៅតែជាបញ្ហាសំរាប់កុមារជាច្រើន។ ទាំងកុមារី និងកុមារាត្រូវប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់នៃកង្វះជីវជាតិ ជំងឺ និងការស្លាប់។

កុមារី	កុមារា
កុមារីត្រូវបានគេបង្រៀនឱ្យនិយាយទន់ភ្លន់សុភាពរាបសារ និងឱ្យចេះស្តាប់បង្គាប់ យកគំរូតាមម្តាយ និងឱ្យជួយធ្វើការងារនៅក្នុងផ្ទះ។ កុមារីត្រូវបានគេប្រាប់ថា តួនាទីរបស់ស្ត្រីជាតួនាទីបន្ទាប់បន្សំ ជាការងារតូចតាច ស្ត្រីមិនអាចមានតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំទេ។ កុមារីមិនត្រូវមានការទាមទារ ឬជជែកតវ៉ាអ្វីទេហើយពួកគេត្រូវនៅតែផ្ទះ និងស្តាប់បង្គាប់ចាស់ទុំ។ កុមារី ច្រើនតែចាប់ផ្តើមចូលរៀននៅសាលាបឋមសិក្សានៅពេលក្រោយអាយុ៦ឆ្នាំ ហើយអ្នកខ្លះអាចមិនបានចូលរៀនទៀតផង ។	កុមារាត្រូវបានបង្រៀនអោយក្លាហានជាអ្នកដឹកនាំ ហើយអាចទៅទីកន្លែងណាក៏បាន។ បន្ថែមលើនេះ កុមារាអាចមានឱកាសទៅសង្គមខាងក្រៅច្រើន ។ ទង្វើទាំងនេះផ្តល់នូវលទ្ធផលជាវិជ្ជមាន ដោយកាត់បន្ថយការមានជម្ងឺ បង្កើននូវជីវជាតិ និងភាពជឿជាក់លើខ្លួនឯង ភាពដឹកនាំ និងការចាត់ចែងដល់ក្មេងប្រុស។

ការអនុវត្តន៍សំរាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

គោលដៅទី ១ : កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងភាពអត់ឃ្លាន

គោលដៅទី ៥ : កាត់បន្ថយការស្លាប់របស់កុមារ

កុមារធំ

ក្មេងស្រីតិចជាងពាក់កណ្តាលបានបញ្ចប់ការអប់រំកំរិតបឋមសិក្សា រីឯក្មេងប្រុសវិញជាងពាក់កណ្តាលបានបញ្ចប់ការអប់រំកំរិតនេះ។

ក្នុងចំណោមកុមារ១០នាក់ មានកុមារ១នាក់ចូលរួមសកម្មក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។

ការអប់រំគឺជាជំហានដំបូងនៃវដ្តជីវិតដើម្បីទទួលបានការងារមានកំរៃល្អ។ ប្រសិនបើក្មេងស្រីមិនបានទទួលការអប់រំល្អនោះទេ មួយជីវិតនាងនឹងត្រូវជួបប្រទះនូវការលំបាកក្នុងការរកការងារដែលមានកំរៃធ្វើ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា ការបោះបង់ចោលសាលា និងការរៀនត្រួតថ្នាក់មានកំរិតខ្ពស់។ កុមារជាច្រើនមិនបានបញ្ចប់ការអប់រំកំរិតបឋមសិក្សា។ ទោះបីជាផ្លូវការ ការអប់រំមិនចាំបាច់បង់ប្រាក់ តែការបង់ប្រាក់ក្រៅនិងចំណាយផ្សេងៗធ្វើឱ្យ ការអប់រំកុមារជួបប្រទះការលំបាក។ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើឪពុកម្តាយមិន

មានលទ្ធភាពបញ្ជូនកូនរបស់ខ្លួនទាំងអស់អោយទៅសាលារៀន ពួកគាត់ច្រើនតែបញ្ជូនកូនប្រុសឱ្យទៅសាលារៀន។

ក្មេងស្រី	ក្មេងប្រុស
ចាប់ពីអាយុ៦ឆ្នាំ ដល់១២ឆ្នាំ កុមារីច្រើនបោះបង់ការសិក្សាចោលហើយទៅរៀនមិនសូវបានទៀងទាត់ទេ។ ពួកគេអាចរៀនមិនបានចប់កំរិតបឋមសិក្សាហើយដែលធ្វើឱ្យពួកគេមិនអាចបន្តការសិក្សានៅកំរិតខ្ពស់បាន។	ក្មេងប្រុសត្រូវបានគេលើកទឹកចិត្តឱ្យទៅរៀននិងជំរុញឱ្យច្រើនរៀន។
ជាទូទៅ ក្មេងស្រីធ្វើការប្រមាណជា ១៣ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ នៅក្នុងរដូវវស្សា និង១៥ម៉ោងនៅក្នុងរដូវប្រាំង។	ជាទូទៅ ក្មេងប្រុសធ្វើការប្រមាណ១២ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃនៅក្នុងរដូវវស្សានិង១០ម៉ោងនៅក្នុងរដូវប្រាំង។
ក្នុងដំណាក់កាលនេះ តួនាទីយេនឌ័រនិងតួនាទីបន្ទាប់បន្សំរបស់ក្មេងស្រីត្រូវបានអោយឃើញកាន់តែច្បាស់ឡើង។ ក្មេងស្រីត្រូវនៅជួយធ្វើការងារក្នុងផ្ទះ និងត្រូវបានអប់រំឱ្យនិយាយសុភាពស្លូតបូតស្តាប់បង្គាប់និងទន់ភ្លន់។	ក្នុងដំណាក់កាលនេះ តួនាទីយេនឌ័រកាន់តែបង្ហាញឱ្យឃើញច្បាស់។ ក្មេងប្រុសត្រូវផ្តោតលើការរៀនសូត្រពីសង្គមខាងក្រៅ ត្រូវគ្រប់គ្រងសង្គមគ្រួសារនិងមិនត្រូវធ្វើការងារក្នុងផ្ទះឡើយ។
ក្មេងស្រីមួយចំនួនត្រូវបានទទួលរងគ្រោះដោយត្រូវបានលក់ឱ្យផ្ទះបនអនិងត្រូវបានបង្ខំអោយធ្វើពលកម្មធ្ងន់ធ្ងរ។	ក្មេងប្រុសអាចត្រូវរងគ្រោះដោយការងារពលកម្មធ្ងន់ធ្ងរផងផ្សេងៗដែរ។

ការអនុវត្តន៍សំរាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

គោលដៅទី ២ : សំរេចបាននូវការអប់រំកំរិតបឋមជាសាកល

វ័យជំទង់

នៅក្នុងវ័យជំទង់ ពួកគេអាចមានការប្រឈមមុខខុសៗគ្នា។ កុមារខ្លះមានឱកាសចូលរៀនបានតិចតួច តែក៏មានកុមារ ភាគច្រើនដែលមិនមានឱកាសបានចូលរៀនសោះ។ នៅតំបន់ខ្លះ កុមារវ័យជំទង់ត្រូវបានរៀបការតាំងពីក្មេង។ កុមារវ័យជំទង់វាច្រើនបានចូលរួមក្នុងការងាររកប្រាក់ចំណូល ដូចជានៅក្នុងរោងចក្រកាត់ដេរ ការងារស្រែចម្ការ ឬការងារផ្សេងៗទៀត។

ទន្ទឹមនេះពាក្យប្រៀនប្រដៅនៅក្នុង "ច្បាប់ស្ត្រី" និងក្នុង "ច្បាប់ប្រុស" កាន់តែជំរុញអោយគម្លាតនៃតួនាទីនិងទំនាក់ទំនងយេនឌ័រកាន់តែចាក់ឫសខ្លាំងឡើង។ ទន្ទឹមនឹងនេះពួកគេ ស្ថិតនៅក្រោមឥទ្ធិពលសង្គមដែលមិនអាចចៀសវាងបាន។

កុមារីវ័យជំទង់	កុមារាវ័យជំទង់
លក្ខណៈជីវសាស្ត្រក្នុងកំឡុងពេលវ័យជំទង់ ក្នុងកំឡុងពេលវ័យជំទង់ កុមារទាំងអស់ត្រូវឆ្លងកាត់ការប្រែប្រួលទាំងផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្ត ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានភាពច្រួលច្របល់ ខ្មាស់អៀន និងភាពភ័យខ្លាច។ ក្មេងស្រីនៅកម្ពុជា ទទួលបានពត៌មានយ៉ាងតិចតួចអំពីភាពពេញក្រមុំ ការមានរដូវ បញ្ហាភេទ និងការមានគភ៌។ ការមានអារម្មណ៍អៀនខ្មាស់ពីការមានរដូវបណ្តាលឱ្យខ្វះការយល់ដឹងពីអនាម័យ (ជាមួយនឹងការឆ្លងជំងឺ) ខ្វះការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបញ្ហាសុខភាពបន្តពូជ (រួមមានទាំងជំងឺកាមរោគ) និងបញ្ហាសុខភាពផ្សេងទៀត។ **ព្រហ្មចារីយ៍** ក្មេងស្រីត្រូវបានគេប្រាប់ថា នៅក្នុងវ័យជំទង់ពួកគេប្រៀបដូចជាផ្កាក្រពុំដែលអាចនឹងមានភាពសៅហ្មងនិងខូចបង់យ៉ាងងាយ។ ដូច្នេះក្មេងស្រីត្រូវតែប្រុងប្រយត្ន័ ព្រោះពួកគេអាចទទួលគ្រោះថ្នាក់បានពីបុរស។ ព្រហ្មចារីយ៍ត្រូវបានគេអោយតំលៃយ៉ាងខ្ពស់ ហើយក្មេងស្រីមានការភ័យខ្លាចថា ជីវិតរបស់ពួកគេនឹងត្រូវបំផ្លាញ ប្រសិនបើពួកគេបានបាត់បង់នូវព្រហ្មចារីយ៍។ នៅក្នុងស្ថានភាពខ្លះ ក្មេងស្រីដែលមានមិត្តប្រុសមានការភ័យខ្លាចក្នុងការចរចាពីការរួមភេទ និងការប្រើស្រោមអនាម័យ ដោយការភ័យខ្លាចបាត់បង់មិត្តប្រុសហើយម្យ៉ាងទៀត ពួកគេក៏មានការភ័យខ្លាចបាត់បង់ព្រហ្មចារីយ៍របស់ពួកគេដែរ។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការព្រួយបារម្ភរបស់ម្តាយឪពុកក្នុងការខ្លាចកូនស្រីរបស់ពួកគាត់បាត់បង់ព្រហ្មចារីយ៍ បានបណ្តាលឱ្យមានការដាក់កំរិតតឹងរ៉ឹងមិនឱ្យកូនស្រីដើរហើរឆ្ងាយពីផ្ទះ។ ម្តាយឪពុកជាច្រើន ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការគ្រប់គ្រង និងការពារកូនស្រីឱ្យកូនស្រីរបស់គាត់នៅតែផ្ទះ និងផ្តោតទៅលើការងារផ្ទះសម្បែង។ បន្ថែមលើនេះទៀត មានជំនឿថា "ក្មេងស្រីដែលល្អ គឺក្មេងស្រីណាដែលនៅក្រោមការការពាររបស់ម្តាយឪពុក" ។ ជំនឿទាំងអស់នេះ បានជំរុញឱ្យស្ត្រី	**លក្ខណៈជីវសាស្ត្រក្នុងកំឡុងវ័យជំទង់** ក្នុងកំឡុងពេលវ័យជំទង់ កុមារទាំងអស់ត្រូវឆ្លងកាត់ការប្រែប្រួលទាំងផ្លូវកាយ ផ្លូវចិត្តដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានភាពច្រួលច្របល់ ខ្មាស់អៀននិងភាពភ័យខ្លាច។ ក្មេងប្រុសនៅកម្ពុជាភាគច្រើនបានទទួលពត៌មានតិចតួចអំពីភាពពេញវ័យ ភាពទាក់ទងនឹងបញ្ហាភេទ និងការមានគភ៌របស់ក្មេងស្រីវ័យជំទង់។ **ព្រហ្មចារីយ៍** ព្រហ្មចារីយ៍របស់ក្មេងប្រុស មិនសូវមានតំលៃខ្ពស់ដូចក្មេងស្រីទេ។ ក្នុងវ័យនេះក្មេងប្រុសត្រូវបានសង្គមជិតថា មានតំរូវការផ្នែកភេទច្រើនជាងក្មេងស្រី ហើយភាគច្រើនមិនអាចគ្រប់គ្រងបាន។ សង្គមមានជំនឿថា តម្រូវការផ្នែកភេទខ្ពស់គឺបង្ហាញពីភាពជាបុរសពិតប្រាកដ។ ជុំវិញតំរូវការទាំងអស់នេះ អាចមានបញ្ហាប្រកួតប្រជែង និងជល្មើសគ្នាដែលបណ្តាលឱ្យសង្គមគ្មានសណ្តាប់ធ្នាប់។

នៅតែផ្ទះ កាត់បន្ថយនូវការជឿជាក់និងភាពអង់អាចរបស់ស្ត្រី។

នៅក្នុងវ័យនេះ តួនាទីយេនឌ័រត្រូវបានពង្រឹងកាន់តែខ្លាំងឡើង។ ក្មេងស្រីត្រូវបានគេប្រាប់ថា ពួកគេមានតំលៃ និងសារៈសំខាន់ទាបជាងក្មេងប្រុស ការងាររបស់ក្មេងស្រី គឺគ្រាន់តែជាការងារជំនួយបន្ថែមលើការងារក្មេងប្រុសតែប៉ុណ្ណោះ ដូចនេះ ក្មេងស្រីត្រូវតែរណបក្មេងប្រុស។ ក្មេងស្រីត្រូវបានគេប្រាប់ថា ស្ត្រីដែលចេះទាមទារ ជជែក និងមានភាពឯករាជ្យ មិនអាចរៀបការមានសុភមង្គល និងមិនអាចរកដៃគូជីវិតបានទេ។ ក្មេងស្រីត្រូវបានគេដាក់លក្ខខ័ណ្ឌអោយរៀបការ ហើយត្រូវបានគេប្រាប់ថាបន្ទាប់ពីរៀបការរួច តួនាទីដំបូងរបស់គេ គឺត្រូវថែទាំ និងស្តាប់បង្គាប់ប្តី មើលថែទាំកូន និងផ្ទះសម្បែង។ ក្មេងស្រីត្រូវបានគេប្រាប់មិនឱ្យគិតគូរពីការរួមភេទ ត្រូវចេះខ្មាស់អៀនមានភាពផ្អែមល្ហែមនិងស្តាប់បង្គាប់។ ទង្វើទាំងអស់នេះត្រូវបានសង្គមចាត់ទុកថាជាលក្ខណៈនិងឥរិយាបថល្អរបស់ស្ត្រី។

ការអប់រំ

ក្នុងចំណោមកុមារី៧នាក់ មានកុមារី១នាក់ បានទទួលការអប់រំត្រឹមមធ្យមសិក្សាកំរិត១ និងមាន១នាក់ក្នុងចំណោមកុមារី២០នាក់ បានទទួលការអប់រំមធ្យមសិក្សាកំរិត២។ ក្មេងស្រីត្រូវបានឈប់ពីការសិក្សាដើម្បីជួយរកកំរៃសំរាប់គ្រួសារ ជួយការងារនៅផ្ទះសម្បែង និងជួយថែទាំបងប្អូននិងសាច់ញាតិដែលមានជំងឺ។ ការឱ្យតម្លៃរបស់សង្គមទៅលើការអប់រំរបស់ក្មេងស្រី ជាពិសេសលើការអប់រំនៅកំរិតខ្ពស់នៅមានតម្លៃទាប។ ឪពុកម្តាយផ្តោតទៅលើការឱ្យកូនរៀបការជាជាងការរកការងារល្អធ្វើទៅអនាគត។ ម្យ៉ាងទៀត ឪពុកម្តាយមានការភ័យខ្លាចចំពោះការបញ្ជូនកូនស្រីទៅសាលារៀនដោយខ្លាចមានការចាប់ជំរិត និងការចាប់រំលោភ។

ការងារនិងពលកម្ម

ក្នុងចំណោម៤នាក់ មានក្មេងស្រី៣នាក់ ដែលមានអាយុ១៧ឆ្នាំបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការងារពលកម្ម។ ក្មេងស្រីត្រូវបានគេរំពឹងថា

នៅក្នុងវ័យនេះ តួនាទីយេនឌ័ររបស់ក្មេងប្រុសត្រូវបានពង្រឹងកាន់តែខ្លាំងឡើងក្នុងការដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងលើស្ត្រី។ ក្មេងប្រុសត្រូវបានជំរុញឱ្យចូលរួមនិងបង្កើតទំនាក់ទំនងជាមួយសង្គមខាងក្រៅ ត្រៀមរៀបខ្លួនជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ និងជាមេគ្រួសារ។ ក្មេងប្រុសត្រូវបានគេរំពឹងថាជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងគ្រួសារ និងជាអ្នកដែលដឹងឮពីបញ្ហារួមភេទ។ ក្មេងប្រុសត្រូវតែរៀនឱ្យបានពូកែ មានចំណេះដឹងច្រើនជាងក្មេងស្រី ដើម្បីធ្វើជាអ្នកដឹកនាំគ្រួសារ និងដឹកនាំក្នុងសង្គម។

ការអប់រំ

ក្នុងចំណោមកុមារា៥នាក់ មាន១នាក់បានទទួលការអប់រំមធ្យមសិក្សាកំរិត១ និងមាន១នាក់ក្នុងចំណោមកុមារា១០នាក់បានទទួលការអប់រំមធ្យមសិក្សាកំរិត២។ ប្រសិនបើម្តាយឪពុកមានលទ្ធភាពអាចបញ្ជូនកូនប្រុសទៅរៀនបាន ពួកគេនឹងបញ្ជូនកូនប្រុសភ្លាម ដោយមិនមានការភ័យខ្លាចចំពោះសុវត្ថិភាពរបស់កូនប្រុសគេឡើយ ។ ពួកគេមិនសូវមានការតឹងតែងជាមួយកូនប្រុសទេ។ នៅក្នុងការអប់រំកំរិតមហាវិទ្យាល័យមានសិស្សប្រុសច្រើនជាងសិស្សស្រី។

ការងារនិងពលកម្ម

ពាក់កណ្តាលនៃក្មេងប្រុសអាយុ១៧ឆ្នាំ បានចូលរួមក្នុងការងារពលកម្ម។ ក្មេងប្រុសមិនត្រូវបានគេរំពឹងថានឹងជួយធ្វើផ្ទះនៅពេលគេចូលដល់វ័យជំទង់ទេ ប៉ុន្តែពួកគេត្រូវជួយការងាររកប្រាក់ចំណូល។

និងជួយដល់គ្រួសារនៅពេលគេចូលដល់វ័យជំទង់។ ការងារ ផ្ទះដូចជា ដងទឹក រកអុស ដាំស្ល និងថែទាំប្អូនតូចៗ តែងតែធ្លាក់មកលើ ក្មេងស្រីជំទង់។ ទន្ទឹម នេះពួកគេត្រូវធ្វើការងារផ្សេងទៀតដើម្បីជួយដល់ក្រុម គ្រួសារដូចជា រកប្រាក់ចំណូលដោយយកត្រីទៅលក់ នៅផ្សារ ធ្វើការងារក្នុង ស្រែ ចិញ្ចឹមសត្វ។ល។	
ក្មេងស្រីជាច្រើននៅតំបន់ជនបទបានផ្លាស់មកនៅទីក្រុងដោយសង្ឃឹមថារកការងារធ្វើនៅក្នុងរោងចក្រកាត់ដេរ។ ក្នុងចំណោម១៨០.០០០ នៃនិយោជិករោងចក្រកាត់ដេរភាគច្រើនមានអាយុពី១៥ទៅ១៩ឆ្នាំ។ ជាទូទៅក្មេងស្រីដែលមិនទាន់រៀបការ ហើយមករស់នៅឆ្ងាយពីគ្រួសារ ងាយនឹងរងគ្រោះដោយការរំលោភរាងកាយនិងផ្លូវភេទ។ ជាងនេះទៅទៀតពួកគេមានអារម្មណ៍ឯកោ ដោយសាររស់នៅឆ្ងាយពីក្រុមគ្រួសារ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន សេវាសង្គមគាំទ្រពួកគេមានតិចតួចណាស់។ ម្យ៉ាងទៀត ទោះជារោងចក្រកាត់ដេរបានផ្តល់ការងារដល់ក្មេងស្រីជាច្រើននាក់ តែស្ថានភាពការងារនៅក្នុងរោងចក្រជាច្រើនមានភាពកេងប្រវ័ញ្ច និងការរើសអើង។	បុរសវ័យក្មេងខ្លះ អាចចំណាកស្រុកទៅប្រកបមុខរបរនៅទីក្រុង ដូចជា ការងារសាងសង់ រត់ម៉ូតូឌុប ឬការងារផ្សេងៗទៀត។
សុខភាព ក្នុងចំណោមម្តាយ១២នាក់ មានម្តាយ១នាក់ដែលមានវ័យជំទង់។ នៅខេត្តរតនគិរី និងខេត្តមណ្ឌលគិរី ក្នុងចំណោមម្តាយ៥នាក់មានម្តាយដែលមានវ័យជំទង់ម្នាក់។ នៅតាមតំបន់ជាច្រើន ក្មេងស្រីត្រូវបានរៀបការតាំងពីវ័យក្មេង ហើយត្រូវបានជំរុញឱ្យមានកូនភ្លាមបន្ទាប់ពីរៀបការរួច។ ដោយពួកគេទាំងនោះមិនបានត្រៀមខ្លួនជាមុនសំរាប់ការរួមភេទឬការចិញ្ចឹមកូន ពួកគេអាចត្រូវប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ចំពោះការឆ្លងជំងឺកាមរោគ និងមេរោគអេដស៍ពីដៃគូរបស់ពួកគេ។ ការមានគភ៌នៅវ័យក្មេងពេក បង្កើននូវការមានជំងឺនិងការស្លាប់។ ម្យ៉ាងទៀតសេវាកម្មសំរាប់មាតានៅមានការខ្វះខាតនៅក្នុងតំបន់ជាច្រើននៅក្នុងកម្ពុជា។ ដោយសារតាំងពីកុមារភាព ក្មេងស្រីមួយចំនួនមិនបានទទួលអាហារគ្រប់គ្រាន់ មានទំងន់តិចនិងមានកង្វះជាតិដែក ពួកគេត្រូវរងនូវការលំបាកកាន់តែខ្លាំងនៅកំឡុងមានគភ៌និងក្រោយពេលសម្រាល។	**សុខភាព** មិនសូវមានបុរសឆាប់រៀបការពីវ័យក្មេងពេកទេ។ ស្វាមីមានវ័យក្មេងអាចមានអារម្មណ៍មិនសូវទុកចិត្តលើភរិយារបស់គេ ហើយដែលធ្វើឱ្យគេមានការត្រួតត្រាលើភរិយារបស់គេ។ ម្យ៉ាងទៀត ស្វាមីវ័យក្មេង មិនបានត្រៀមខ្លួនជាមុនសំរាប់ការថែទាំភរិយារបស់គេ និងការចិញ្ចឹមកូនទេ។
គ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗទៀត ក្មេងស្រីខ្លះកំពុងស្ថិតក្នុងភាពគ្រោះថ្នាក់ដោយការជួញដូរ។ កុមារីខ្លះត្រូវបានលក់	**គ្រោះថ្នាក់ផ្សេងទៀត** កុមារាអាចទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ពីការជួញដូរ

ដោយឪពុកម្តាយឬដោយសាច់ញាតិរបស់ពួកគេនិងខ្លះទៀតត្រូវបានគេចាប់ពង្រត់និងជួញដូរ។ ក្មេងស្រីខ្លះមកទីក្រុងដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើ ហើយអាចត្រូវគេលួងលោមឬបង្ខំឬអាចស្ម័គ្រចិត្តធ្វើជាស្រីរកស៊ីផ្លូវភេទដើម្បីរកប្រាក់ចំណូល។ មានស្ត្រីចំនួនប្រមាណជា១០០.០០០នាក់ប្រកបមុខរបរផ្លូវភេទ ដែលភាគច្រើនមានអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ។ ជាទូទៅក្មេងស្រីប្រកបមុខរបរផ្លូវភេទត្រូវប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ជំងឺកាមរោគនិងមេរោគអេដស៍។ ភាពព្រហ្មចារីយ៍មានតំលៃជាពិសេស ដោយសារមានការជឿថា ការរួមភេទជាមួយស្ត្រីបរិសុទ្ធអាចព្យាបាលមេរោគអេដស៍ ម្យ៉ាងទៀតគេជឿថាភាពបរិសុទ្ធមិនមានជំងឺទេ។ ក្មេងស្រីដែលនៅភាពបរិសុទ្ធអាចពិបាកក្នុងការចរចាឱ្យបុរសប្រើស្រោមអនាម័យ ហើយអាចត្រូវទទួលរងនូវការចាប់រំលោភ ដែលបណ្តាលឱ្យមានការខូចខាតខាងរាងកាយ និងខាងសរីរាង្គរបស់ពួកគេ។ ក្មេងស្រីដែលប្រកបមុខរបរផ្លូវភេទត្រូវបានគេទាត់ចោលពីសង្គម។ ពួកគេត្រូវអស់តំលៃនិងអស់អនាគតហើយមិនអាចរៀបការដែលមានសុភមង្គលបានទៀត។ ជាទូទៅ អ្នកប្រកបរបរផ្លូវភេទអាចត្រូវរងគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងពីការរំលោភលើរាងកាយ រំលោភផ្លូវភេទ និងការកេងប្រវ័ញ្ចនានា។	ឱ្យទៅធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស។

ការអនុវត្តន៍សំរាប់គោលដៅនៃអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

គោលដៅទី ៣ : **កាត់បន្ថយគម្លាតយេនឌ័រនៅគ្រប់កំរិតនៃការអប់រំ**

បង្កើនប្រាក់កំរៃនៃការប្រកបមុខរបររបស់ស្ត្រី

កាត់បន្ថយរាល់ទំរង់នៃអំពើហិង្សាប្រឆាំងលើស្ត្រី

ពេញវ័យ

នៅក្នុងវ័យនេះ តម្លាតតួនាទីយេនឌ័របានចាក់ឫសយ៉ាងជ្រៅនៅក្នុងអារម្មណ៍ និងផ្នត់គំនិតរបស់មនុស្ស។ ទាំងស្ត្រីវ័យក្មេង និងបុរសវ័យក្មេងប្រកាន់យកនិងអនុវត្តទៅតាមការកំណត់យ៉ាងតឹងរ៉ឹងនេះ។ វាជាការលំបាកខ្លាំងណាស់ក្នុងការធ្វើឱ្យមានសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងក្រុមគ្រួសារដែលមានជំនឿនិងឱ្យតម្លៃខុសគ្នាទៅលើតួនាទីស្ត្រី និងបុរស។ ជំនឿទាំងអស់នេះបានបន្តរហូតដល់ក្មេងជំនាន់ក្រោយទៅតាមវដ្តនៃ

ជីវិតរបស់ពួកគេ។ វាមានការលំបាកកាន់តែខ្លាំងឡើង ក្នុងការធ្វើឱ្យមានសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងសហគមន៍ បើសិនជានៅក្នុងរង្វង់គ្រួសារមិនទាន់មានសមភាព យេនឌ័រនៅឡើយ។

ស្ត្រីវ័យក្មេង	បុរសវ័យក្មេង
ស្ត្រីកម្ពុជាភាគច្រើនរៀបការនៅពេលចាប់ផ្តើមពេញវ័យ។ នៅកម្ពុជា ជាទូទៅការស្ថិតនៅក្នុងភាពនៅលីវមានភាពមិនសូវល្អ ហើយអាចធ្វើឱ្យគេមានចម្ងល់ច្រើន ជាពិសេសចំពោះស្ត្រី។ ដូចនេះក្មេងស្រីត្រូវបានគេបញ្ចុះបញ្ចូលឱ្យរៀបការតាំងពីវ័យក្មេង។ ស្ត្រីត្រូវបានគេប្រាប់ថា មិនត្រូវបដិសេធនៅពេលដែលប្តីរបស់ខ្លួនចង់រួមដំណេកទេ។ ស្ត្រីត្រូវបានគេលើកទឹកចិត្តឬតម្រូវអោយមានកូនភ្លាមបន្ទាប់ពីរៀបការរួច ដើម្បីបង្ហាញពីលទ្ធភាពនៃការបង្កើតកូន និងការដែលមានកូនច្បងជាបុរស។ នៅកម្ពុជាចំនួនតិចជាងពាក់កណ្តាលនៃស្ត្រីមានផ្ទៃពោះបានទទួលនូវការថែទាំក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ហើយមានតែស្ត្រី១នាក់ក្នុងចំណោមស្ត្រី៣នាក់បានទទួលការបង្កើតកូនដោយឆ្មបដែលបានបណ្តុះបណ្តាលត្រឹមត្រូវ។	បុរសកម្ពុជាភាគច្រើន រៀបការនៅពេលដែលពួកគេមានអាយុប្រមាណជា ២០ឆ្នាំ។ បុរសក៏ដូចជាស្ត្រីដែរ ការស្ថិតនៅក្នុងភាពនៅលីវមានភាពមិនសូវល្អសំរាប់គេទេ។ បុរសមានការរំពឹងថា ភរិយារបស់គេនឹងធ្វើការងារផ្ទះសម្បែង។ ជាទូទៅ បុរសដែលធ្វើការងារផ្ទះសម្បែង អាចត្រូវសង្គមថា ជាបុរសទន់ខ្សោយ ឬមានចរិកស្រី។
ការមិនមានអាហារហូបគ្រប់គ្រាន់អាចជាលទ្ធផលមិនល្អសំរាប់មាតាក្នុងការផ្តល់កំណើត។ នៅកំឡុងពេលមានគភ៌ ស្ត្រីមិនទទួលបានការថែទាំសុខភាពឱ្យបានល្អ ដូចជាការចាក់ថ្នាំបង្ការតេតាណូស ការផ្គត់ផ្គង់ជីវជាតិ អាហារ និងការពិគ្រោះយោបល់។ ការបង្កើតនិងការថែទាំក្រោយពេលសំរាលកូនមិនបានល្អត្រឹមត្រូវ រឹតតែបង្កើននូវជំងឺដល់មាតានិងទារក។ ការតមអាហារមួយចំនួននៅពេលមានគភ៌ក៏បណ្តាលឱ្យមានបញ្ហាកង្វះជីវជាតិអាហារសំរាប់ស្ត្រីផងដែរ។ ជំនឿអវិជ្ជមានមួយចំនួនស្តីពីការមានគភ៌ ការឆ្លងទន្លេនិងការថែទាំក្រោយពេលសំរាល (ឧ.មិនឱ្យងូតទឹករយៈពេលមួយខែបន្ទាប់ពីឆ្លងទន្លេរួច) អាចជាគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពស្ត្រី និងទារក។ បន្ទាប់ពីមានកូនដំបូងរួចមានស្ត្រីតិចតួចណាស់ដែលអាចទទួលបាននូវការពន្យាកំណើត ដូចនេះការមានគភ៌លើកទីពីរអាចកើតមានភ្លាមបន្ទាប់ពីកូនដំបូងរួច ដោយមិនមានពេលគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ឱ្យខ្លួនប្រាណស្ត្រីបានទទួលភាពនូវភាពប្រសើរឡើងវិញបន្ទាប់ពីការមានគភ៌លើកដំបូង។	បុរសភាគច្រើនមិនដឹងពីគ្រោះថ្នាក់ដែលបណ្តាលមកពីការមានផ្ទៃពោះការសំរាលកូន។ល។ ពួកគេអាចមិនយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការថែទាំផ្ទៃពោះនិងរកឆ្មបដែលមានជំនាញពិតប្រាកដសំរាប់បង្កើតកូនរបស់គេ។ ជាទូទៅ បុរសកម្ពុជាមិនសូវចាប់អារម្មណ៍ និងទទួលខុសត្រូវលើការពន្យាកំណើតឡើយ។
មានក្មេងស្រីមួយចំនួនតូចដែលទទួលការអប់រំនៅកំរិតវិទ្យាល័យ និងកំរិតឧត្តមសិក្សា។ ជាលទ្ធផល ពួកគេមួយចំនួនតូចតែប៉ុណ្ណោះដែលមានជំរើសសំរាប់ការងារមានកំរៃ។ ចំពោះស្ត្រីដែលមានការងារមានប្រាក់ខែ ភាគច្រើនទទួលកំរៃទាបជាងបុរស ហើយមិនងាយនឹងទទួលបានការតម្លើងឋានៈទេ។ មានស្ត្រីប្រមាណ១៤% ប្រកបមុខរបរបានប្រាក់កំរៃ	ទោះបីជាបុរសទទួលបានការអប់រំមធ្យមសិក្សាកំរិត២ និងកំរិតឧត្តមសិក្សាច្រើនជាងស្ត្រី តែក៏នៅមានបុរសភាគច្រើនមិនបានទទួលការអប់រំ

ប៉ុន្តែស្ត្រីទទួលបានប្រាក់កំរៃតិចជាងបុរសប្រមាណ៣៣%។ ស្ត្រីធ្វើការ១៨ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃនៅក្នុងរដូវវស្សា ហើយត្រូវបានគេរំពឹងឱ្យធ្វើការងារគ្មានកំរៃទាំងអស់នៅក្នុងផ្ទះ ដូចជាមើលថែទាំកូន សំអាតផ្ទះ ចិញ្ចឹមសត្វ ដាំបន្លែ ដាំស្ល ដងទឹកនិងរកអុស ហើយត្រូវជួយការងារប្តីក្នុងការរកប្រាក់ចំណូល (ជាទូទៅបុរសធ្វើការប្រមាណជា១០ម៉ោងក្នុង១ថ្ងៃ)។	កំរិតខ្ពស់ដែរ។ ភាពគ្មានការងារធ្វើ និងឱកាសក្នុងការប្រាក់ចំណូល បានដាក់សម្ពាធធ្ងន់ទៅលើបុរស។ គេបាត់បង់ទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង នៅពេលគេរកប្រាក់ចំណូលមិនបានគ្រប់គ្រាន់។ មានបុរសប្រមាណតែ ១៩ភាគរយប៉ុណ្ណោះដែលប្រកបការងារមានប្រាក់កំរៃ។
មានស្ត្រី១ភាគ៤ដែលចូលរួមឆ្លើយនៅក្នុងការអង្កេតស្តីពីប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាព នៅប្រទេសកម្ពុជាបានផ្តល់យោបល់ថា ពួកគេប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់នៃអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ត្រូវបានបង្ខំឱ្យរួមភេទ និងត្រូវរងការបំពានខាងផ្លូវចិត្ត។ ស្ត្រីត្រូវបានគេឃាមមិនឱ្យនិយាយទៅក្រៅផ្ទះអំពីការរំលោភបំពានពីប្តីរបស់ខ្លួន ហើយត្រូវបានគេប្រាប់ថា វាជាការធម្មតាដែលប្តីវាយប្រពន្ធ។	ពុំមានស្ថិតិគ្រប់គ្រាន់ស្តីពីបុរសដែលប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាលើស្ត្រីក្នុងកម្ពុជា។

ការអនុវត្តន៍សំរាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

គោលដៅទី ១ : កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងភាពអត់ឃ្លាន

គោលដៅទី ៣ : កាត់បន្ថយគម្លាតយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យនយោបាយ

បង្កើនប្រាក់កំរៃនៃការប្រកបមុខរបររបស់ស្ត្រី

កាត់បន្ថយរាល់ទំរង់អំពើហិង្សាប្រឆាំងលើស្ត្រី

គោលដៅទី ៥ : កាត់បន្ថយការស្លាប់របស់កុមារ

គោលដៅទី ៥ : ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងវីរុសហ៊ីវ ជម្ងឺអេដស៍ ជម្ងឺរបេង និងគ្រុនចាញ់

យុវវ័យ

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ស្ត្រីភាគច្រើនក្នុងចន្លោះអាយុពី២៥ទៅ៥០ឆ្នាំ អាចមានកូនច្រើនលើសពីចំនួនដែលពួកគេចង់បាន។ កង្វះនូវសេវាពន្យាកំណើត និងសេវាមាតុភាពគ្មាន

គ្រោះថ្នាក់ អាចបណ្ដាលឱ្យអត្រានៃជម្ងឺ និង មរណៈភាពខ្ពស់ក្នុងចំណោមស្ត្រីក្នុងវ័យនេះ។ ការមានកូនច្រើនអាចបណ្ដាលឱ្យប៉ះពាល់ដល់កង្វះ អាហារូបត្ថម្ភផងដែរ។ បន្ទុកការងារច្រើន រួមទាំងការងាររកប្រាក់កំរៃ ការងារផ្ទះសម្បែង ការហូបចុកមិនបានល្អ ការមានគភ៌ញឹកញាប់និងភាពមានជម្ងឺ បណ្ដាលឱ្យស្ត្រីទទួលមរណៈភាពពីវ័យក្មេង។ ស្ត្រីត្រូវទទួលបន្ទុកការងារផ្ទះសម្បែង និងថែទាំកូនចៅ។ ជាទូទៅ ស្ត្រីតែងតែផ្ទេរបន្ទុកការងារទាំងអស់នេះទៅកូនស្រីរបស់គេ ដែលជាការបន្ថែមនូវបញ្ហានិងការលំបាកដល់ជីវិតរបស់ស្ត្រី។ ស្ត្រីនិងបុរសរងគ្រោះថ្នាក់ពីការឆ្លងមេរោគអេដស៍និងជម្ងឺកាមរោគ។ បុរសដែលមានភរិយា និងមានដៃគូច្រើន គិតថាពួកគេមិនចាំបាច់ប្រើស្រោមអនាម័យឡើយ។ ជាទូទៅ ស្ត្រី គឺជាអ្នកថែទាំអ្នកមានជម្ងឺ និងអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ហើយនាពេលបច្ចុប្បន្ន កម្មវិធី និងសេវាគាំទ្រអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍នៅមានចំនួនតិចនៅឡើយ។

ស្ត្រីពេញវ័យ	បុរសពេញវ័យ
សុខភាពនិងអាហារូបត្ថម្ភ នៅប្រទេសកម្ពុជា មានស្ត្រីចំនួន២.០០០នាក់បានស្លាប់ជារៀងរាល់ឆ្នាំដោយសារបញ្ហានៃការសំរាលកូន។ មានស្ត្រីជាងពាក់កណ្ដាលនៃអ្នកមានផ្ទៃពោះ មានបញ្ហាកង្វះឈាមក្រហម។ ជាទូទៅស្ត្រីប្រើប្រាស់ស្រូវអង្ករ ត្រី សាច់ និងស៊ុតតិចជាងបុរស។ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះចំនួនប្រហែលពី២,៥%ទៅ២,៧% ដែលបានធ្វើតេស្តឈាម ហើយរកឃើញថាមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍។ ១ភាគ៣នៃស្ត្រីប្រកបរបរផ្លូវភេទ មានផ្ទុកមេរោគអេដស៍។	សុខភាពនិងអាហារូបត្ថម្ភ បុរសទទួលរងគ្រោះអំពីការកង្វះអាហារនិងជម្ងឺគ្រុនចាញ់និងការរងរបួសផ្សេងៗ។ គ្រោះថ្នាក់ទាំងនេះកើតដោយសារការកំណត់របស់សង្គមដែលថា បុរសត្រូវចំណាយពេលច្រើននៅសង្គមខាងក្រៅ។
ការចូលរួមក្នុងអភិបាលកិច្ច នៅក្នុងគណៈកម្មការអភិវឌ្ឍន៍ភូមិ ស្ត្រីបានចូលរួមប្រមាណ៤០ភាគរយ ហើយសំរេចទៅតាមការកំណត់ ដើម្បីធានាថាស្ត្រីមានឱកាសចូលរួមក្នុងការដឹកនាំ និងចូលរួមក្នុងនយោបាយ។ ប៉ុន្តែពេលបច្ចុប្បន្ន មានស្ត្រីប្រមាណតែ៨.៥% ប៉ុណ្ណោះជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។ ក្នុងចំណោមសមាជិកតំណាងរាស្ត្រ (រដ្ឋសភា) ១០នាក់ មាន១នាក់ជាស្ត្រី។ ស្ត្រីកម្រនឹងទទួលបាននូវឱកាសចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្ដីសំរេចនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ហើយកម្រនឹងមានឋានៈធំដុំក្នុងវិស័យនយោបាយណាស់។ ដូចនេះជាលទ្ធផល តម្រូវការរបស់ស្ត្រីត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងតិចតួច ហើយភាគច្រើនមិនទាន់បានដោះស្រាយនៅឡើយ។	ការចូលរួមក្នុងអភិបាលកិច្ច បុរសមានចំនួនច្រើននៅក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្ដីសំរេចផ្នែកនយោបាយ។

ការប្រកបការងារ	ការប្រកបការងារ
មានស្ត្រីជាច្រើនដែលទទួលបានការអប់រំត្រឹមតែបីបួនឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ។ តម្រូវនៃការរកប្រាក់ចំណូលមានកំរិតខ្ពស់ តែឱកាសសំរាប់រកប្រាក់ចំណូលរបស់ស្ត្រីមានកំរិតទាប។ ការគ្មានដីធ្លីកើតមាននៅក្នុងគ្រួសារក្រីក្រជាច្រើន។ គ្រួសារដែលមានស្ត្រីជាមេគ្រួសារភាគច្រើន គ្មានដីធ្លីច្រើនជាងគ្រួសារដែលមានបុរសជាមេគ្រួសារ។ មិនត្រឹមតែមិនមានដីធ្លី មិនមានប្រាក់ចំណូល សូម្បីតែការធ្វើកសិកម្មសំរាប់ការហូបចុក ក៏ស្ត្រីមានការលំបាកខ្លាំងដែរ។ មានស្ត្រីជាច្រើននាក់ត្រូវជួបប្រទះនូវអសន្តិសុខស្បៀងរយៈពេលជាច្រើនខែ ហើយមានស្ត្រីច្រើនជាងបុរសដែលរស់នៅក្រោមភាពក្រីក្រ។ ការទទួលបានឥណទានរបស់ស្ត្រីមានកំរិតទាប។ នៅតាមតំបន់ជាយក្រុង ស្ត្រីធ្វើជាអ្នកជួញដូរតូចតាច ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលសំរាប់គ្រួសាររបស់ពួកគេ។ ម្យ៉ាងទៀត ក្រៅពីការងាររកប្រាក់ចំណូល ស្ត្រីនៅមានភារកិច្ច និងការងារផ្ទះសម្បែងដ៏ច្រើនទៀតផង។	ការប្រកបការងារ និងការរកប្រាក់កំរៃ ជាកង្វល់ដ៏ធំរបស់បុរសកម្ពុជា។ ជាទូទៅការទទួលបាននូវឥណទាន និងសេវាផ្សព្វផ្សាយសំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជានៅមានកំរិតទាប។ មានបុរសជាច្រើននាក់ផងដែរដែលជួបប្រទះនូវបញ្ហាអសន្តិសុខស្បៀងរយៈពេលជាច្រើនខែ។

ការអនុវត្តន៍សំរាប់គោលដៅនៃអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

គោលដៅទី ១ : កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងភាពអត់ឃ្លាន

គោលដៅទី ៣ : កាត់បន្ថយគម្លាតយេនឌ័រនៅក្នុងការចូលរួមក្នុងឆាកនយោបាយ

បង្កើនប្រាក់កំរៃនៃការប្រកបមុខរបររបស់ស្ត្រី

កាត់បន្ថយរាល់ទំរង់នៃអំពើហិង្សាប្រឆាំងលើស្ត្រី

គោលដៅទី ៥ : កាត់បន្ថយការស្លាប់របស់កុមារ

គោលដៅទី ៦ : ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងជម្ងឺអេដស៍និងអេដស៍ ជម្ងឺរបេងនិងគ្រុនចាញ់

វ័យចំណាស់

សេវាសុខាភិបាលសាធារណៈសំរាប់ស្ត្រីដែលអស់រដូវ ឬសំរាប់ថែទាំស្ត្រីវ័យចំណាស់មិនទាន់មាននៅឡើយ។ មនុស្សវ័យចំណាស់តែងតែត្រូវបានថែទាំដោយ ក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ ការមានជំងឺអាច បណ្តាលឱ្យមានភាពក្រីក្រកាន់តែ

ខ្លាំងឡើង ដោយសារពួកគេត្រូវលក់សត្វ ដីធ្លី និងទ្រព្យ សម្បត្តិផ្សេងៗ ដើម្បីចំណាយទៅលើការថែទាំជម្ងឺ។

ស្ត្រីវ័យចំណាស់	បុរសវ័យចំណាស់
ក្នុងចំណោម៥គ្រួសារដែលមានមេគ្រួសារជាស្ត្រី មាន១គ្រួសារដែលគ្មានដី ហើយចំពោះគ្រួសារដែលមានដី ក៏មានទំហំតិចតួចដែរ។ ប្រាក់កំរៃរបស់ស្ត្រីចាប់ពីអាយុ៤៥ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមថយចុះ។	ប្រាក់កំរៃរបស់បុរសចាប់ពីអាយុ៥៥ឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមថយចុះ។
ពាក់កណ្តាលនៃស្ត្រីពីអាយុ៤៥-៥៤ឆ្នាំ និង១ភាគ៣នៃស្ត្រីដែលមានអាយុពី ៥៥-៦៤ឆ្នាំ ខេះអក្សរ។ ស្ត្រីទទួលបន្ទុកធ្ងន់ធ្ងរនៃការថែទាំកូន និងចៅៗខ្លួនរហូតដល់វ័យចំណាស់។ ស្ត្រីវ័យចំណាស់តែងតែចំណាយពេលវេលាថែទាំកុមារកំព្រាដែលបានទទួលរងនូវអំពើហិង្សាជម្ងឺអេដស៍ ឬមូលហេតុផ្សេងទៀតក៏ដោយ។	៨៤% នៃបុរសក្នុងចន្លោះពីអាយុ៤៥-៥៤ឆ្នាំ និង ៧៤%នៃបុរសមានអាយុពី៥៥-៦៤ឆ្នាំខេះអក្សរ។
ស្ត្រីស្ថិតក្នុងវ័យចំណាស់កាន់តែមានឱកាសតិចតួចសំរាប់រកប្រាក់ចំណូល ហើយកាន់តែបាត់បង់នូវសុវត្ថិភាពនិងសន្តិសុខ។	បុរសស្ថិតក្នុងវ័យចំណាស់កាន់តែបាត់បង់នូវ សុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខ។

ការអនុវត្តន៍សំរាប់គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

គោលដៅទី ១ : កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងភាពអត់ឃ្លាន

គោលដៅទី ៣ : កាត់បន្ថយគម្លាតយេនឌ័រនៅក្នុងការចូលរួមក្នុងឆាកនយោបាយ
កាត់បន្ថយរាល់ទំរង់នៃអំពើហិង្សាប្រឆាំងលើស្ត្រី

គោលដៅទី ៥ : កាត់បន្ថយការស្លាប់របស់កុមារ

គោលដៅទី ៦ : ប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងមេរោគអេដស៍ ជម្ងឺអេដស៍ និងជម្ងឺរបេងនិងគ្រុនចាញ់

បញ្ហាយេនឌ័រ គឺជារបៀបទំនាក់ទំនងអសមធម៌រវាងបុរស-ស្ត្រីដែលបាននិងកំពុងរៀនសូត្រពី សង្គម ចាប់ផ្តើមតាំងពីសង្គមគ្រួសារឡើងទៅ។ ហេតុដូច្នេះទាំងកុមារី-កុមារា និងស្ត្រី-បុរស ត្រូវតែយល់ ដឹងអំពីរបៀបកំណត់ទំនាក់ទំនងទាំងនេះ ដើម្បីរកយុទ្ធសាស្ត្រសមស្របក្នុងការផ្លាស់ប្តូរនូវទំនាក់ទំនង អវិជ្ជមាន ទាំងនេះ។ ការផ្លាស់ប្តូរនេះមិនមែនធ្វើតែជាមួយស្ត្រីនោះទេ ត្រូវតែមានការទទួលខុសត្រូវ ទាំងស្រុងពីសង្គម ដែលក្នុងនោះមានទាំងស្ត្រី-បុរស ទើបអាចផ្លាស់ប្តូរនូវឥរិយាបថនិងផ្នត់គំនិតនៃ ការរើសអើងទាំងនេះបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន អ្នកចូលរួមនឹងអាច :

- ពន្យល់បានពីផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដែលបណ្តាលមកពីបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងវិស័យនានា ដូចជាអប់រំ សុខាភិបាល ការចូលរួមផ្នែកនយោបាយ ឱកាសផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងអំពើហិង្សាលើស្ត្រី។
- យល់ដឹងពីមូលហេតុ និងសារៈប្រយោជន៍ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេស។

រយៈពេល : ប្រហែល៦០ នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : សំនួរបំផុសគំនិត និង ការអធិប្បាយ។

សំភារៈ : ក្រដាសផ្ទាំងធំ និងសម្ភារៈផ្សេងៗ ។ល។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី២.៤ ផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដែលបណ្តាលមកពីបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រ។

របៀបសំរបសំរួល

១. អ្នកសំរបសំរួលត្រូវភ្ជាប់ការអធិប្បាយទៅនឹងមេរៀនវដ្តនៃជីវិត ដោយសុំឱ្យអ្នកចូលរួមសង្ខេបពីការឱ្យតម្លៃ ការប្រព្រឹត្ត ការបង្ហាត់បង្ហាញ និងកត្តាផ្សេងៗដែលបណ្តាលអោយមានបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រ (អាស្រ័យពេលវេលា)។

២. អ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញ និងអធិប្បាយមេរៀនស្តីពី ផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដែលបណ្តាលមកពីបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រម្តងមួយចំណុចៗ (មាននៅក្នុងឯកសារមេរៀនទី២.៤)។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសួរថា *តើពួកគេមានចំងល់អំពីព័ត៌មានដែលបានបង្ហាញនេះដែរឬទេ?* ឆ្លើយនឹងសំនួរប្រសិនបើមាន។

៤. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមគិតថា *តើនៅក្នុងសហគមន៍របស់ពួកគេមានស្ថានភាពប្រហាក់ប្រហែលនេះដែរឬទេ? តើមានអ្វីខ្លះ?* សុំឱ្យគេចែករំលែកនូវព័ត៌មាននិងបទពិសោធន៍ទៅវិញទៅមក។ អ្នកសំរបសំរួលកត់ត្រាព័ត៌មានទាំងនោះដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។ ពន្យល់ថា ឃុំ-សង្កាត់នីមួយៗ អាចមានព័ត៌មាននិងស្ថានភាពខុសៗគ្នា។ អ្នកសំរបសំរួលអាចលើកឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងដែលអ្នកចូលរួមទើបតែបានលើកឡើង។

៥. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួម *ពីមូលហេតុ និងសារៈសំខាន់ក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិ*។ កត់ត្រានូវចម្លើយទាំងនោះដាក់លើក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា ស្ត្រីមានសិទ្ធិស្មើនឹងបុរស ស្ត្រីត្រូវទទួលបាននូវឱកាស ការគ្រប់គ្រងលើធនធាន និងអំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចដូចបុរសដែរ។ ប្រសិនបើស្ត្រីបានទទួលនូវឱកាស ការគ្រប់គ្រងលើធនធាន និងអំណាចក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចដូចបុរសដែរ ប្រទេសជាតិទាំងមូលក៏ដូចជាឃុំ.សង្កាត់របស់ពួកគេ នឹងទទួលបាននូវការរីកចំរើនយ៉ាងឆាប់រហ័សទាំងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមកិច្ចជាក់ជាមិនខាន។ ឧទាហរណ៍ មាតាដែលមានការអប់រំខ្ពស់ ជាទូទៅ កូនរបស់ពួកគេច្រើនមានសុខភាពល្អ មានកំរិតអប់រំខ្ពស់និងមានការងារដែលមានប្រាក់កំរៃសមរម្យ។ ម្យ៉ាងទៀត ស្ត្រីដែលមានឱកាសរកប្រាក់ចំណូល តែងតែប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលទាំងអស់នេះ សំរាប់ផ្គត់ផ្គង់ និង អប់រំគ្រួសារដែលជាកត្តាជំរុញអោយកូនៗនិងគ្រួសារមានសុខភាពល្អ។

៧. អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី២.៤ និងសុំឱ្យអ្នកចូលរួមអានចំណុចខ្លីៗ ហើយសួរសំនួរឬផ្តល់នូវយោបល់ពាក់ពន្ធ័នឹងមេរៀន។ អ្នកសំរបសំរួលឆ្លើយតបនឹងសំនួរនិងយោបល់ទាំងនោះ។

៨. អ្នកសំរបសំរួលសរុបចំណុចសំខាន់ៗ ពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងខ្លឹមសារមេរៀន។

កំណត់សំគាល់សំរាប់អ្នកសំរបសំរួលៈ

ពន្យល់អ្នកចូលរួមឱ្យយល់ដឹង និងទទួលស្គាល់ថា ការឱ្យតម្លៃ និងការបង្ហាត់បង្ហាញខុសគ្នាៗរបស់សង្គមមកលើស្ត្រីនិងបុរស នឹងផ្តល់ត្រឡប់មកវិញនូវផលលំបាក និងផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់សង្គមទាំងមូល ជាពិសេសដល់ស្ត្រីនិងកុមារ។ បញ្ហាទាំងអស់នេះអាចដោះស្រាយបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព អាស្រ័យដោយមានការចូលរួមយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ពីគ្រប់ស្ថាប័ននៅក្នុងសហគមន៍ និងក្នុងសង្គម ដែលក្នុងនោះរួមមានទាំងស្ត្រី.បុរស ក្មេងស្រី.ក្មេងប្រុស។

ឈឈឈឈ ☺☺☺ សសសស

គុណវិបត្តិដែលស្ត្រីបានទទួលនៅក្នុងជីវិត មានឥទ្ធិពលទៅលើសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ហើយក៏មានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានជាទូទៅដល់ប្រទេសជាតិផងដែរ។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ប្រជាពលរដ្ឋទាំងបុរសនិងស្ត្រីបានរួមចំណែកដល់កិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម។ កំលាំងពលកម្មផ្នែកកសិកម្មជាងពាក់កណ្ដាលជាស្ត្រី។ ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ ដែលភាគច្រើនផ្ដល់ការងារដល់ស្ត្រីវ័យក្មេង បានរួមចំណែកបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់ប្រទេសមួយចំនួនធំ។ សង្គមកំណត់ឱ្យស្ត្រីទទួលខុសត្រូវស្ទើរតែទាំងស្រុងក្នុងការថែទាំ កូនចៅ និងសុខុមាលភាពនៃគ្រួសាររបស់ពួកគេ។

ស្ថានភាពទូទៅរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា :

- ស្ត្រីមានចំនួនប្រមាណ ៥១ភាគរយ នៃចំនួនប្រជាពលរដ្ឋទូទាំងប្រទេស ។
- ប្រហែល៨១ភាគរយ នៃស្ត្រីដែលមានអាយុចន្លោះពី ២០ ទៅ ៥៤ ឆ្នាំ រស់នៅក្នុងតំបន់ជនបទ ហើយជាកំលាំងពលកម្មសកម្មក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ។
- មានស្ត្រីជាមេគ្រួសារ ប្រមាណជា ២៤ភាគរយក្នុងចំណោមគ្រួសារទាំងអស់ ។
- ប្រហែល៦៤ភាគរយនៃក្មេងស្រីអាយុពី១៥ ទៅ១៩ឆ្នាំ ជាកំលាំងពលកម្មសកម្ម បើធៀបជាមួយក្មេងប្រុសស្ថិតក្នុងក្រុមអាយុដូចគ្នា គឺមានប្រមាណតែ ៤៣ភាគរយប៉ុណ្ណោះ ។

បុរសនិងស្ត្រីទទួលបាននូវស្ថានភាពនិងគុណភាពរស់នៅខុសៗគ្នា ដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងក្រោមនេះ ដូចជា : **សុខភាព ការអប់រំ ការចូលរួមខាងនយោបាយ ការទទួលបានប្រាក់ចំណូល និងការគ្រប់គ្រងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។**

<u>សុខភាព</u>

ដោយសារមុខងារបន្តពូជរបស់ពួកគេ ស្ត្រីមានតម្រូវថែទាំសុខភាពខ្លាំងជាងបុរស។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាទូទៅ ស្ត្រីមិនសូវទទួលបានការថែទាំសុខភាពត្រឹមត្រូវនៅក្នុងកំឡុងពេលមានគភ៌ និងសម្រាលកូន។ ជាលទ្ធផល ស្ត្រីកម្ពុជាមានអត្រាស្លាប់ខ្ពស់ដែលបណ្ដាលមកពីការមានផ្ទៃពោះនិងសម្រាលកូន (នៅក្នុងចំណោមប្រទេសនានានៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍)។

រូបទី 1: ការប្រៀបធៀបអត្រាមរណៈរបស់មាតានិងទារកនៅក្នុងតំបន់

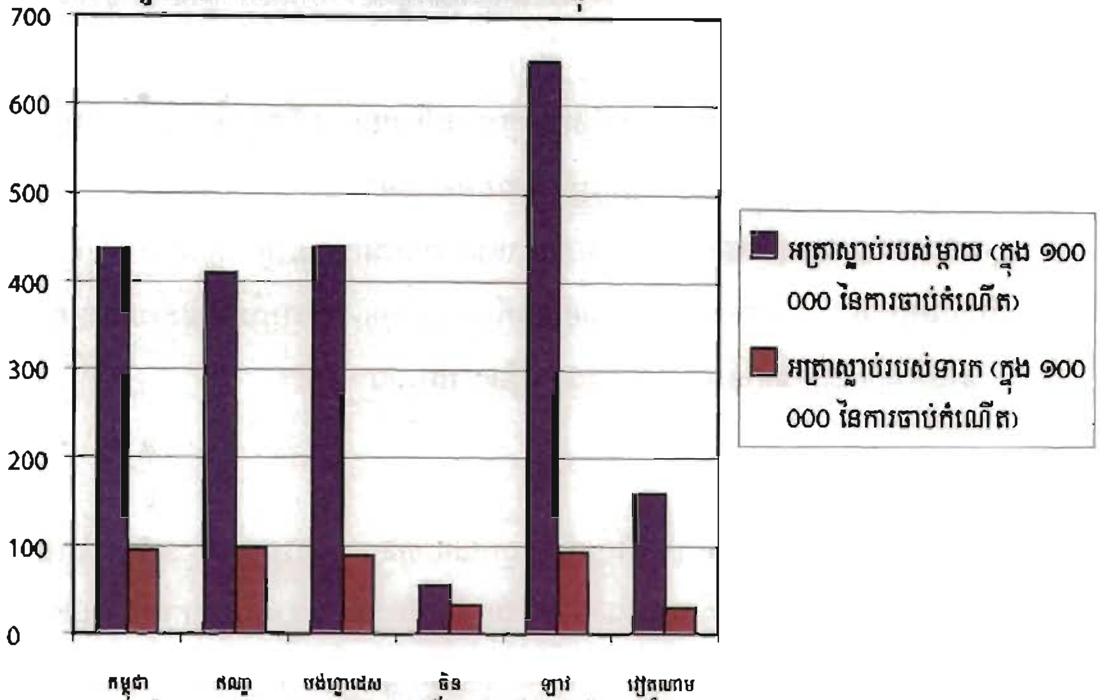

ប្រភព : ធនាគារពិភពលោក ២០០២ : បញ្ហាយេនឌ័រនៅក្នុងផែនការនិងការចំណាយសាធារណៈ
Source: World Bank 2002. Gender Issues in Planning and Expenditure

- នៅក្នុងតំបន់ជនបទ ស្ត្រីម្នាក់ជាមធ្យមមានកូន ៤នាក់ ហើយនៅតំបន់ទីក្រុង ស្ត្រីជាមធ្យមមានកូន៣នាក់។
- មានស្ត្រីតែ ៣២ភាគរយ ទទួលបានជំនួយការពីអ្នកផ្តល់សេវាសុខភាពដែលទទួលការបណ្តុះបណ្តាលនៅពេលសំរាលកូន។
- មានស្ត្រីតែ ៣៨ភាគរយទទួលបានការថែទាំមុនពេលឆ្លងទន្លេ។
- មានស្ត្រី ៦៥ភាគរយ មានបញ្ហាកង្វះឈាមក្រហម (ខ្វះជាតិដែក) នៅក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ហើយមានស្ត្រី ៥៨ភាគរយមានបញ្ហាកង្វះឈាមក្រហមនៅអាយុចន្លោះពី១៥ទៅ៤៩ឆ្នាំ។
- មានស្ត្រីចំនួនពាក់កណ្តាលបានទទួលការថែទាំបន្ទាប់ពីសំរាលកូនរួច ។
- ស្ត្រីចំនួន ២.០០០ នាក់បានស្លាប់ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដោយសារបញ្ហានៃការសំរាលកូន (៤៧៣ ក្នុងចំនួន១០០.០០០ កំណើត)។ មរណៈភាពទាំងនេះភាគច្រើនអាចចៀសវាងបាន ដោយការអនុវត្តន៍ការថែទាំសុខភាព ការទទួលទានអាហារនិងសំរាកឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់។
- មានស្ត្រីដែលបានរៀបការហើយចំនួនតែ ១៩ភាគរយប៉ុណ្ណោះដែលប្រើស្រោមអនាម័យជាវិធីពន្យាកំណើត និង២៤ភាគរយទៀតប្រើវិធីពន្យាកំណើតផ្សេងៗ ។ ចំនួន ២ភាគ៣នៃស្ត្រីនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានិយាយថា "ពួកគេមិនចង់មានកូនថែមទៀតទេ ពួកគេចង់បានកូន

រធ្វើល"។ ការលើកឡើងនេះបង្ហាញថា មានតម្រូវការផ្នែកពន្យាកំណើតច្រើន ដែលពេលបច្ចុប្បន្នមិនទាន់បានដោះស្រាយឱ្យបានទូលំទូលាយនៅឡើយ។

- ស្ត្រីមានលក្ខណៈជីវសាស្ត្រដែលងាយនឹងរងគ្រោះពីជំងឺអេដស៍ ហើយតែងតែមានបញ្ហាលំបាកក្នុងការបញ្ចុះបញ្ចូលដៃគូអោយប្រើស្រោមអនាម័យ។
- ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះចំនួនប្រហែលពី២.៥ភាគរយ ទៅ២.៧ភាគរយបានធ្វើតេស្តឈាម ហើយរកឃើញថាមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ (ទិន្នន័យកាលពី៣-៤ឆ្នាំមុន)។ នៅឆ្នាំខាងមុខ អាចមានស្ត្រីច្រើនថែមទៀតនឹងទទួលឆ្លងមេរោគអេដស៍ច្រើនជាងបុរស។

វិស័យអប់រំ

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានក្មេងស្រីចំនួនតិចតួចដែលបានទទួលការអប់រំ។ អត្រានៃក្មេងស្រីធៀបទៅនឹងក្មេងប្រុសនៅថ្នាក់អប់រំកំរិតផ្សេងៗ មានបង្ហាញនៅក្នុងក្រាហ្វិកខាងក្រោម។ អត្រានេះកាន់តែមានគម្លាតខុសគ្នានៅពេលការអប់រំកាន់តែមានកំរិតខ្ពស់ឡើង។ នៅថ្នាក់បឋមសិក្សាមានអត្រាស្មើគ្នា តែនៅកំរិតសិក្សាកាន់តែខ្ពស់ ចំនួនក្មេងស្រីនៅក្នុងសាលាកាន់តែថយចុះ។ ការកង្វះការអប់រំរបស់ស្ត្រីពាក់ពន្ធ័នឹងកង្វះលទ្ធភាពក្នុងការរកការងារដែលមានកំរៃរបស់ស្ត្រី។ ម្យ៉ាងទៀត សុខភាពមាតានិងទារកមានការពាក់ពន្ធ័យ៉ាងខ្លាំងទៅនឹងកំរិតអប់រំដែលស្ត្រីជាមាតាបានទទួលបានកាលពីកុមារភាព ។

រូបទី2: សមភាពយេនឌ័រនៅគ្រប់កំរិតអប់រំ

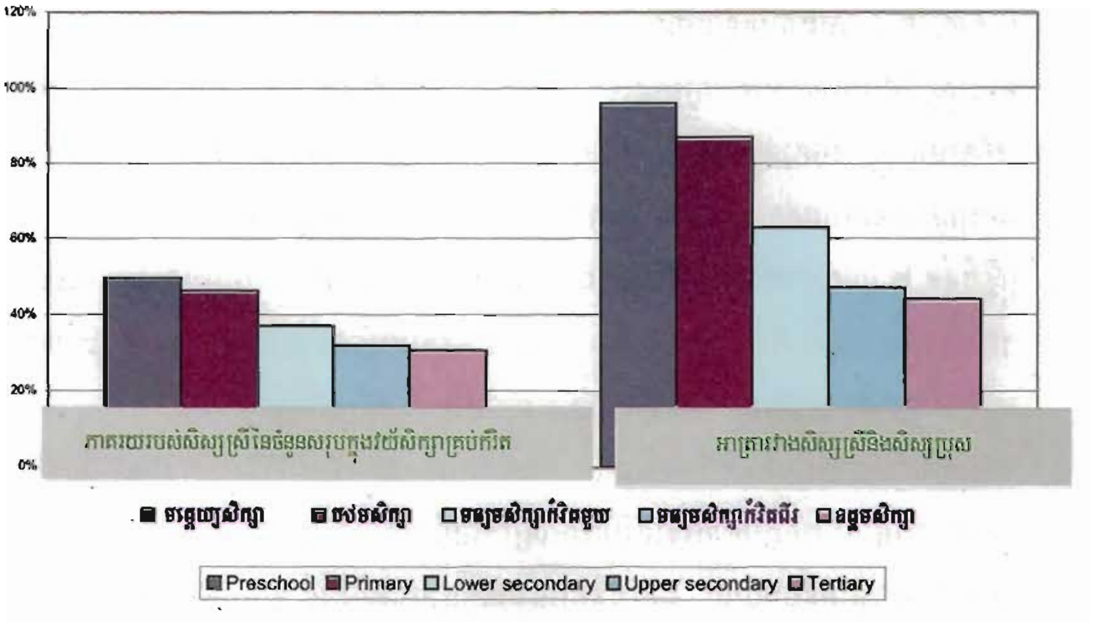

Source: EMIS 2001/2002 and Department of Higher Education, MOEYS.
Note: Tertiary Education data are for 2002/2003

- កុមារីចំនួន ៨១ភាគរយបានចាប់ផ្តើមការសិក្សានៅសាលាបឋមសិក្សា ធៀបជាមួយកុមារា ដែលមានចំនួន ៨៧ភាគរយ។
- មានកុមារីចំនួន៤៧.៥ភាគរយ បានបញ្ចប់ការសិក្សានៅសាលាបឋមសិក្សា ធៀបជាមួយនឹង កុមារាដែលមានចំនួន៥៥ភាគរយ។
- កុមារីចំនួន១៨ភាគរយបានចាប់ផ្តើមការសិក្សានៅសាលាមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ ធៀបជាមួយ កុមារាចំនួន២០ភាគរយ។

<u>ការពង្រឹងអំណាចសេដ្ឋកិច្ច</u>

បច្ចុប្បន្ននេះ ស្ត្រីមានឱកាសបានចូលរួមនៅក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្នុងមុខរបរ បណ្តោះអាសន្ន មានប្រាក់កំរៃតិច ងាយរងគ្រោះ ពុំមានការការពារពីសង្គមនិងមុខរបរក្លួចតាចឬក្រៅ ផ្លូវការ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ស្ត្រីជួបប្រទះនឹងការលំបាកក្នុងការប្រឡងប្រណាំងនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ មិន មានលទ្ធភាពក្នុងការប្រកបមុខរបរអចិន្ត្រៃយ៍ និងមានចំនួនតិចបំផុតដែលមានតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំនៅ ក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។ នៅក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់អង្គការស្បៀងអាហារពិភពលោកបានបង្ហាញអោយ ឃើញថា ភាពក្រីក្ររបស់ស្ត្រី មានដល់ទៅបួនដង លើអ្នកក្រីក្រធម្មតា ក្នុងនោះមាន : ១. គ្មានទ្រព្យ សម្បត្តិ ២. គ្មានកម្លាំងពលកម្ម ៣.គ្មានឥទ្ធិពល និង៤. គ្មានមធ្យោបាយសំរាប់ការផលិត។

ស្ត្រីទទួលកំរៃទាបជាងបុរសសំរាប់ការងារដូចគ្នា។ បុរសរកចំណូលបានពាពាភាគរយ លើស ស្ត្រី ទោះជាពួកគេមានការអប់រំត្រឹមកំរិតដូចគ្នា បទពិសោធន៍ដូចគ្នា និងអាយុដូចគ្នាក៏ដោយ ។

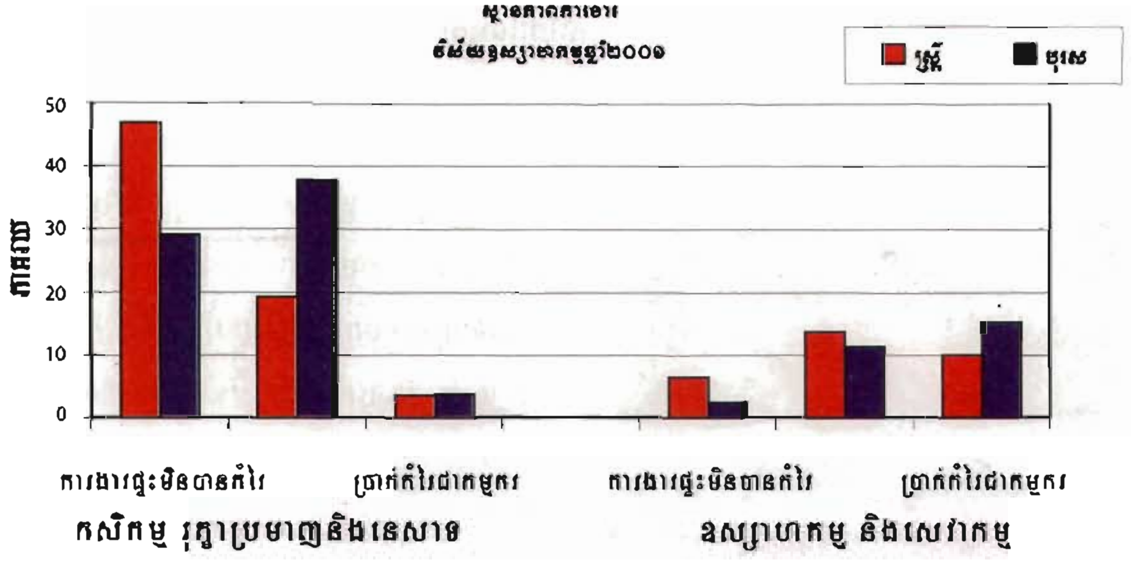

Source: LFS 2001

- មានស្ត្រីដែលធ្វើការត្រឹមតែចំនួន ៧ភាគរយ ដែលធ្វើការងារមានកំរៃ ធៀបទៅនឹងចំនួនបុរសមាន១៨ភាគរយ។
- ការងារភាគច្រើនរបស់ស្ត្រីជាការងារគ្មានកំរៃ។ ៦២ភាគរយនៃស្ត្រីបាននិយាយថាការងារបឋមរបស់ពួកគេជាការងារគ្មានកំរៃ ដែលជាការងារនៅក្នុងគ្រួសារ។
- ស្ត្រីកំរនឹងមានប្លង់ដី ហើយងាយរងគ្រោះពីការជណ្ដើមយកដីធ្លី ។ មានគ្រួសារដែលមានស្ត្រីជាមេគ្រួសារចំនួន២១ភាគរយ ដែលគ្មានដីធ្លីធៀបទៅនឹងគ្រួសារដែលមានបុរសជាមេគ្រួសារមានតែ១៣ភាគរយ ដែលគ្មានដីធ្លី។

ការចូលរួមខាងផ្នែកនយោបាយ :

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ស្ត្រីមិនសូវបានចូលរួម និងមិនសូវមានតួនាទីខ្ពស់ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចខាងផ្នែកនយោបាយច្រើនដូចបុរសទេ។ កង្វះការចូលរួមក្នុងនយោបាយនេះ ធ្វើឱ្យស្ត្រីកាន់តែគ្មានអំណាច ហើយបញ្ហា និងតម្រូវការរបស់ស្ត្រីមិនទាន់ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលអោយបានទូលំទូលាយនេ ក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍនសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមសំរាប់ប្រទេសឡើយ។

- មានចំនួន១១ភាគរយនៃសមាជិកសភាជាតិជាស្ត្រី ។
- មានចំនួន ១៣ភាគរយនៃសមាជិកព្រឹទ្ធសភាជាស្ត្រី ។
- គ្មានស្ត្រីជាអភិបាលខេត្ត-ក្រុងទេ ហើយមានស្ត្រីតែ១រូប ជាអភិបាលរងខេត្តទីពីរ ស្មើនឹង១.៣ភាគរយ។
- មានចំនួន ៩ភាគរយ នៃក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ជាស្ត្រី។

អំពើហិង្សានៅក្នុងគ្រួសារ

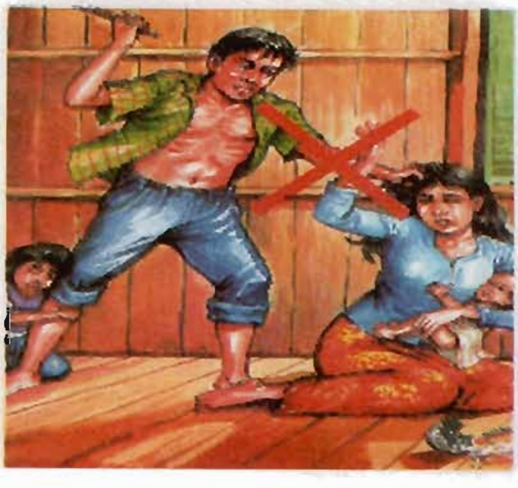

អំពើហិង្សា ត្រូវបានសង្គមគ្រួសារកម្ពុជាភាគច្រើនចាត់ទុកថា ជាបញ្ហាទំនាស់ផ្ទៃក្នុងគ្រួសារដែលមិនបណ្តាលឱ្យមានបញ្ហាអ្វីធ្ងន់ធ្ងរដល់គ្រួសារនិងដល់សង្គមឡើយ។ តែជាក់ស្តែង អំពើហិង្សាបានផ្តល់នូវផលអាក្រក់យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់រូបរាងកាយ និងសុខភាពផ្លូវចិត្តចំពោះសមាជិកគ្រួសារ (កូនស្រី-ប្រុស។ល។)។ អំពើហិង្សាត្រូវបានចាត់ទុកជាបទល្មើសទៅលើសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី។

ការអង្កេតមួយបានរកឃើញថា មានស្ត្រី១នាក់ក្នុងចំណោមស្ត្រី៦នាក់ បានទទួលការរំលោភបំពានលើរាងកាយ ហើយនៅមុនពេលធ្វើអង្កេត១២ខែ មានស្ត្រី១នាក់ក្នុងចំណោមស្ត្រី៧នាក់ បានទទួលការរំលោភបំពានលើរាងកាយ។ ស្ត្រីភាគច្រើននិយាយថា "អំពើហិង្សាគឺជាកង្វល់ដ៏ធំរបស់ពួកគេ"។ អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារត្រូវបានគេយល់ថា ជាបញ្ហានៅក្នុងផ្ទះ ហើយជាទូទៅរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានតែងតែមានភាពស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការអន្តរាគមន៍ ។

- ករណីរំលោភផ្លូវភេទភាគច្រើន មិនសូវបានបញ្ជូនទៅកាន់ប្រព័ន្ធកាត់ក្តីទេ។
- មានស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទចំនួនពី៤០-៦០ភាគរយត្រូវបានគេបង្ខំអោយធ្វើជាស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ។
- កម្មការិនីរោងចក្រកាត់ដេរក៏កំពុងស្ថិតក្នុងគ្រោះថ្នាក់នៃការរំលោភផ្លូវភេទ រំលោភលើរាងកាយ និងការរំលោភផ្សេងទៀតដែរ ។
- មានក្មេងស្រីចំនួនប្រមាណជា១០០.០០០នាក់ ត្រូវបានគេធ្វើការជួញដូរ។
- មានស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទចំនួនប្រមាណ១០០.០០០នាក់ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (បើប្រៀបធៀបទៅនឹងចំនួនកម្មការិនីកាត់ដេរដែលមានចំនួនតែប្រមាណ១៨០.០០០នាក់ប៉ុណ្ណោះ)។
- មានស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទជាច្រើន ឬ ស្ត្រីដែលត្រូវបានគេជួញដូរជាច្រើនត្រូវបានគេរំលោភបំពានធ្វើទារុណកម្ម និងរំលោភផ្លូវភេទ ។

ផលប៉ះពាល់នៃវិសមភាពយេនឌ័រលើការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

នៅក្នុងប្រទេសជាច្រើនបានបង្ហាញអោយឃើញថា បញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័របានធ្វើអោយភាពក្រីក្រមានទំហំកាន់តែខ្លាំងឡើង ហើយភាពក្រីក្រក៏កាន់តែធ្វើអោយមានគម្លាតវិសមភាពរវាងប្រជាពលរដ្ឋប្រុសនិងស្រីកាន់តែច្រើនឡើង។

វិសមភាពរវាងក្មេងប្រុសនិងក្មេងស្រីក្នុងការទទួលសេវាអប់រំ និងការថែទាំសុខភាពមានកំរិតខ្ពស់នៅក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រជាងអ្នកដែលមានជីវភាពកំរិតខ្ពស់ ក្នុងនោះរួមមានទាំងការគ្រប់គ្រងធនធាន ផលិតកម្ម ឬអំណាច និងឥទ្ធិពលលើផ្នែកនយោបាយ។ គេសង្កេតឃើញថា នៅក្នុងសហគមន៍បុរសក្រីក្រតែងតែមានឥទ្ធិពលតិចជាងបុរសដែលមានជីវភាពធូរធារ ហើយជាទូទៅស្ត្រីក្រីក្រមានឥទ្ធិពលតិចតួចបំផុត។ ភាពខុសគ្នានេះបានធ្វើឱ្យស្ត្រី-ក្មេងស្រីគ្មានឱកាស និងធ្វើឱ្យលទ្ធភាពរបស់ពួកគេក្នុងការចូលរួមនិងទទួលផលប្រយោជន៍ពីការអភិវឌ្ឍន៍មានកំរិតទាប។

ភាពទំនាក់ទំនងរវាងការលើកស្ទួយសិទ្ធិស្ត្រីនិងការអភិវឌ្ឍន៍ជាតិមានដូចតទៅ :

- **ការធ្វើវិនិយោគទៅលើការអប់រំនិងលើសុខភាពរបស់ស្ត្រីនិងក្មេងស្រី គឺជាគុណសម្បត្តិនិងមានសារប្រយោជន៍ខ្ពស់:**

ស្ត្រីដែលមានការអប់រំនិងមានសុខភាពល្អ កាន់តែមានលទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពផលិតកម្ម និងអាចរកការងារក្នុងវិស័យផ្លូវការ (ដែលមានប្រាក់កំរៃសមរម្យនិងទៀងទាត់ជាប្រចាំ) អាចរកបានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ជាងស្ត្រីដែលមិនមានការអប់រំ និងស្ត្រីដែលមានសុខភាពមិនល្អ។ លើសពីនេះទៅទៀត ស្ត្រីដែលមានការអប់រំអាចផ្តល់ការអប់រំកូនរបស់ខ្លួនបានល្អ ដែលជួយធ្វើអោយយុវវ័យជំនាន់ក្រោយមានកំរិតអប់រំនិងមានគុណភាពខ្ពស់។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួន កូនរបស់ស្ត្រីដែលចេះអាននិងសរសេរបានចំណាយពេលចំនួនពីរម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃទៅលើការរៀនសូត្រច្រើនជាងកូនរបស់ស្ត្រីដែលមិនមានការអប់រំ។

- **កសិករជាស្ត្រីធ្វើការមានប្រសិទ្ធភាពដូចកសិករជាបុរសដែរ ហើយការបង្កើនការទទួលបាននូវសំភារៈនិងធនធាន និងបង្កើននូវផលិតផលផ្នែកកសិកម្មបានកំរិតខ្ពស់ :**

ក្នុងបណ្តាប្រទេសមួយចំនួនធំ ដែលមានស្ថាប័នជាច្រើនបានកំណត់ និងរារាំងស្ត្រីក្នុងការទទួលបាននូវសំភារៈ និងធនធានផលិតកម្ម ដូចជា ដីធ្លី សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ និងការងារក្នុងវិស័យផ្លូវការ។ ទទឹមនេះ ការមានប័ណ្ណកាន់កាប់ដីធ្លី គឺជាបញ្ហាពិសេស។ ស្ត្រីកំរមានប័ណ្ណកាន់កាប់ដីធ្លីណាស់ ទោះបីជាស្ត្រីភាគច្រើនជាអ្នកប្រើប្រាស់ដីក៏ដោយ។ ជាទូទៅស្ត្រីមិនអាចប្រើប្រាស់ប្លង់ដីសំរាប់បញ្ចាំខ្ចីឥណទានបានទេ។ នៅក្នុងប្រទេសមួយចំនួន មានភស្តុតាងបង្ហាញថា ប្រសិនបើស្ត្រីអាចទទួលបានធនធានដូចបុរស ផលិតផលកសិកម្មសរុប អាចនឹងត្រូវបានបង្កើនពី៦ភាគរយទៅ ២០ភាគរយ។

- **ការកាត់បន្ថយពេលវេលាដែលស្ត្រី និងក្មេងស្រីចំណាយទៅលើការរកអុស និងដកទឹក អាចជួយអោយពួកគេមានពេលសំរាប់បង្កើនប្រាក់ចំណូល :**

នៅតាមតំបន់ជាច្រើន ស្ត្រីបានធ្វើការជាច្រើនម៉ោងជាងបុរសក្នុងមួយថ្ងៃៗ ហើយនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើនដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប។ ស្ត្រីបានចំណាយពេលជាច្រើនម៉ោងទៅលើការរកអុសនិងដកទឹក។ ការចំណាយពេលវេលាដ៏ច្រើននេះរារាំងដល់ស្ត្រីក្នុងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពរកប្រាក់ចំណូលនិងរារាំងការចូលរួមក្នុងកិច្ចការសហគមន៍។ ជាទូទៅក្មេងស្រីតែងតែត្រូវបានគេរក្សាទុកអោយនៅផ្ទះ ដើម្បីជួយធ្វើការងារផ្ទះសម្បែង ។

ស្ត្រីតែងតែប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលរបស់ខ្លួនទៅលើម្ហូបអាហារ ការអប់រំនិងតម្រូវការមូលដ្ឋានរបស់គ្រួសារ ។

ការបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់ស្ត្រីនិងបង្កើនសុខុមាលភាពនៃគ្រួសារទាំងមូល :

នៅក្នុងសង្គមភាគច្រើន បុរសរក្សាទុកប្រាក់ចំណូលរបស់ខ្លួនមួយចំនួនសំរាប់លេងល្បែងស៊ីសង រួមភេទជាមួយស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ និងសំរាប់គ្រឿងស្រវឹង ដែលកាត់បន្ថយដល់ប្រាក់ចំណូលក្នុងគ្រួសារ។ ជាទូទៅ ស្ត្រីមានឱកាសតិចតួចដើម្បីរកប្រាក់ចំណូល ហើយពួកគេតែងតែប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលដែលគេរកបានទៅលើការចំណាយសំរាប់ក្រុមគ្រួសារ។ ការបង្កើនឱកាសរកប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេនឹងផ្តល់ប្រយោជន៍ខ្ពស់ និងភ្លាមៗ ដល់ក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ដូចជាផ្នែកសុខភាព ផ្នែកអប់រំ និងតំរូវការជាមូលដ្ឋាន ។ល។

ឈឃឈឃ ☺☺☺ ឃងឃង

ឯកសារមេរៀនទី២.៥ ៖ តម្រូវការយេនឌ័រ

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះអ្នកចូលរួមនឹងអាច ៖

* យល់ពីអត្ថន័យនៃពាក្យតម្រូវការយេនឌ័រ។
* កំណត់បានពីភាពខុសប្លែកគ្នារវាងតម្រូវការយេនឌ័រទាំងពីរ។

រយៈពេល : ប្រហែល៦០នាទី

វិធីសាស្ត្រ : អធិប្បាយ និងពិភាក្សាក្រុម។

សំភារៈ : ក្តារខៀន ក្រដាសផ្ទាំងធំ និង ហ្វឺត។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសាររៀនទី២.៥ តម្រូវការយេនឌ័រ។

តារាង២.៦ គំរោងអភិវឌ្ឍន៍និងតំរូវការយេនឌ័រ

របៀបសំរបសំរួល ៖

១. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា ផ្អែកលើមេរៀនមុនៗ តើគេយល់ស្របទេថា ស្ត្រីនិងបុរសមានតម្រូវការខុសគ្នា និងត្រូវការការគាំទ្រខុសគ្នាពីកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍។

២. អ្នកសំរបសំរួលចែកអ្នកចូលរួមជាបីក្រុម ហើយសុំឱ្យក្រុមនីមួយៗ គិតនិងពិភាក្សាអំពីតម្រូវការរបស់ស្ត្រីពីកម្មវិធីនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យក្រុមនីមួយៗឡើងបង្ហាញដល់ក្រុមធំ។ អ្នកសំរបសំរួលបំផុសឱ្យក្រុមចូលរួមពិភាក្សា និងប្រៀបធៀបនូវតម្រូវការទាំងនោះ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបថា ស្ត្រីនិងបុរសមានតម្រូវការខុសគ្នាពីកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ ដោយស្ត្រីមានតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវខុសពីបុរស ដូចនេះតម្រូវការរបស់ស្ត្រីក៏ខុសពីបុរសដែរ។ អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា អ្នកជំនាញផ្នែកយេនឌ័របានគិតថាតំរូវការរបស់ស្ត្រីមានពីរប្រភេទផ្សេងគ្នា គឺតម្រូវការជាក់ស្តែង និងតម្រូវការជាយុទ្ធសាស្ត្រ។

៥. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ទៀតថា តម្រូវការជាក់ស្តែង គឺជាតម្រូវការរបស់ស្ត្រីដើម្បីបំពេញការទទួលខុសត្រូវរបស់ពួកគេដែលបានកំណត់ដោយសង្គម។ តម្រូវការទាំងនេះរួមមានការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងផ្ទះនិងនៅកន្លែងធ្វើការ។ ការបំពេញតំរូវការជាក់ស្តែងរួមមានការផ្តល់សុវត្ថិភាពស្បៀង អាហារ ទឹក ជំរក និងការថែទាំសុខភាព ជាពិសេសសំរាប់ស្ត្រី។ ឧទាហរណ៍ ស្ត្រីត្រូវការ

ទឹកស្អាត ហើយស្ត្រីប្រើរយៈពេលវែងដើម្បីដងទឹកស្អាត ដូចនេះតម្រូវការចំពោះមុខរបស់ស្ត្រីគឺទឹកស្អាត។

៦. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា បញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រមិនអាចដោះស្រាយបានដោយការគិតគូរត្រឹមតែតម្រូវការចំពោះមុខនោះទេ ព្រោះស្ត្រីក៏ត្រូវការចំបាច់នូវការគ្រប់គ្រងទៅលើធនធាន និងការធ្វើសេចក្តីសំរេចនៅក្នុងគ្រួសារនិងក្នុងសង្គម និងមានតំណែងនិងឋានៈដូចបុរសដែរ។ការបង្កឱកាសឱ្យស្ត្រីទទួលបាននូវការគ្រប់គ្រងធនធាន និងការធ្វើសេចក្តីសំរេច ដូចជា: ដីធ្លី ប្រាក់ចំណូលការងារ ឥណទាន និងចូលរួមដឹកនាំក្នុងគណៈកម្មការនានា គឺជាការបំពេញតំរូវការជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ត្រី។ អ្នកសំរបសំរួលផ្តល់ឧទាហរណ៍នៃតំរូវការជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ត្រីនៅក្នុងភូមិ ដូចជាការចូលរួមលើការសំរេចស្តីពីផែនការអភិវឌ្ឍន៍ឃុំ-សង្កាត់។ អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា កម្មវិធី និងគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ភាគច្រើនដែលបានអនុវត្តនៅក្នុងសហគមន៍អាចត្រូវបានរៀបចំ និងអនុវត្តដើម្បីបំពេញតម្រូវការចំពោះមុខនិងតម្រូវការជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ត្រី។ ឧទាហរណ៍ : នៅក្នុងគំរោងស្តីពីការផ្គត់ផ្គង់ទឹកនៅក្នុងភូមិ តំរូវការចំពោះមុខរបស់ស្ត្រីទៅលើការមានទឹកស្អាត រីឯតំរូវការជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ត្រី គឺការចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេច និងការគ្រប់គ្រងគំរោងទាំងនោះព្រោះស្ត្រីបានបង្កើននូវតួនាទីក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចនៅក្នុងសហគមន៍របស់គេ។

៧. អ្នកសំរបសំរួលគូរតារាងដែលមានកូឡោនបីលើក្តារខៀនឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ កូឡោនទី១ គឺគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ កូឡោនទី២ គឺតម្រូវការចំពោះមុខ និងកូឡោនទី៣ គឺតម្រូវការជាយុទ្ធសាស្ត្រ។ អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមគិតពិភាក្សា និងផ្តល់ឧទាហរណ៍ពីឈ្មោះគំរោងអភិវឌ្ឍន៍នានានៅក្នុងសហគមន៍ពួកគេ។ អ្នកសំរបសំរួលកត់ចម្លើយនៅក្នុងកូឡោនទី១។ អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា តើគំរោងណាខ្លះដោះស្រាយតម្រូវការចំពោះមុខ? គូសសញ្ញា (✓) ក្នុងកូឡោនទី២ ចំពោះគំរោងដែលដោះស្រាយតម្រូវការចំពោះមុខរបស់ស្ត្រី និងសួរអ្នកចូលរួមថា តើគំរោងណាខ្លះដោះស្រាយតម្រូវការជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ត្រី? គូសសញ្ញា (✓) ក្នុងកូឡោនទី២ចំពោះគំរោងដែលដោះស្រាយតម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ត្រី។ បើសិនអ្នកចូលរួមពិបាកក្នុងការផ្តល់ឧទាហរណ៍ពាក់ពន្ធ័នឹងតម្រូវការជាយុទ្ធសាស្ត្រ អ្នកសំរបសំរួលអាចផ្តល់ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែង ដូចជាការបញ្ចូលស្ត្រីទៅក្នុងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ការតែងតាំងអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ ការបញ្ចូលស្ត្រីជាក្នុងគណៈកម្មការផែនការនិងថវិកា។ល។ គឺជាការដោះស្រាយតម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ត្រី ។

ឯកសារ២.៦ គំរោងអភិវឌ្ឍន៍និងតម្រូវការយេនឌ័រ

គំរោងអភិវឌ្ឍន៍	តម្រូវការចំពោះមុខយេនឌ័រ	តម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្រយេនឌ័រ

៨. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថាគំរោងនិងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវតែដោះស្រាយលើតម្រូវការទាំងពីរប្រភេទរបស់ស្ត្រី។ គំរោងនិងកម្មវិធីណាដែលបានយកចិត្តទុកដាក់លើតម្រូវការខុសគ្នារបស់ស្ត្រី និងបុរស មានន័យថាគំរោងនោះបានដោះស្រាយ និងឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ។

៩. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់អ្នកចូលរួមថា ក្នុងនាមជាអ្នកតំណាងឱ្យស្ត្រីនិងកុមារនៅឃុំ-សង្កាត់ (អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ)ពួកគេត្រូវរិះរកគ្រប់មធ្យោបាយនិងគិតគូរនូវការកែប្រែស្ថានភាពស្ត្រី និងកុមារ និងបញ្ចូលស្ត្រីក្នុងតួនាទីគ្រប់គ្រង និងធ្វើសេចក្តីសំរេច។

១០.អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី២.៦ ដល់អ្នកចូលរួមនិងសួរតើពួកគេមានយោបល់ ឬចម្ងល់អ្វីទៀតឬទេ? ឆ្លើយនឹងសំណួររបស់អ្នកចូលរួម។

១១. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបមេរៀន។

ឈឈឈឈ ☺☺☺ សសសស

ឯកសារមេរៀនទី ២.៦ ៖ តម្រូវការយេនឌ័រ

ដោយសារតែទំនាក់ទំនង តួនាទី និងអំណាចដែលសង្គមបានផ្ដល់ដល់ស្ត្រី-បុរសមានលក្ខណៈខុសគ្នា សេចក្ដីត្រូវការរបស់គេក៏មានលក្ខណៈខុសគ្នាទៅតាមនោះដែរ។ ដូច្នេះវាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការវិភាគបែងចែកឱ្យដាច់ពីគ្នារវាងតម្រូវការទាំងនោះ ដើម្បីធ្វើឱ្យកម្មវិធីនិងគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្ដីត្រូវការរបស់ស្ត្រី និងបុរស។

តម្រូវការយេនឌ័រមាន២ប្រភេទ៖

១. តម្រូវការយេនឌ័រចំពោះមុខ

តម្រូវការចំពោះមុខ កើតចេញពីស្ថានភាពជាក់ស្ដែងដែលស្ត្រីបានជួបប្រទះនៅក្នុងការអនុវត្តន៍ការងារដែលកំណត់ឡើងដោយសារសង្គម។ តម្រូវការនេះទាក់ទងទៅនឹងការងារជាមេផ្ទះ ជាម្ដាយ ជាអ្នក ថែរក្សាផ្ទះសម្បែង និងការខ្វះខាតនៅក្នុងជីវភាពរស់នៅដូចជា៖ ចំណីអាហារ ទឹក ជំរក ប្រាក់ចំណូល ការថែទាំសុខភាព។ល។ តម្រូវការចំពោះមុខរបស់ស្ត្រី-បុរសអាស្រ័យលើឋានៈសេដ្ឋកិច្ចនៃ គ្រួសាររបស់ពួកគេ។

ជាទូទៅការដោះស្រាយតម្រូវការយេនឌ័រចំពោះមុខ មិនបានផ្លាស់ប្ដូរទំនាក់ទំនងយេនឌ័រនៅក្នុងសង្គមឡើយ។ ការវិភាគ និងការធ្វើផែនការដោយយកចិត្តទុកដាក់លើតម្រូវការចំពោះមុខនេះមានភាពចាំបាច់ណាស់ដើម្បីធានាថា រាល់កម្មវិធី និងគំរោងនានាត្រូវបានគ្រោងរៀបចំឡើងដើម្បីបំពេញនូវសេចក្ដីត្រូវការពិតប្រាកដរបស់ស្ត្រី-បុរស និងដើម្បីធានាថា ស្ត្រីទទួលបានការដោះស្រាយតម្រូវការជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ខ្លួន និងអាចកែប្រែស្ថានភាព និងជីវភាពបានប្រសើរជាងមុន។

២. តម្រូវការយេនឌ័រជាយុទ្ធសាស្ត្រ

តម្រូវការយេនឌ័រជាយុទ្ធសាស្ត្រកើតចេញមកពីបញ្ហា ឋានៈ និងតួនាទីបន្ទាប់បន្សំរបស់ស្ត្រី ដែលបានកំណត់ឡើងដោយសង្គម។ ស្ត្រីភាគច្រើនប្រៀបដូចជាក្រុមមនុស្សដែលគ្មានសិទ្ធិអំណាចស្ថិតនៅលំដាប់ក្រោមក្នុងសង្គម។

ការដោះស្រាយតម្រូវការយេនឌ័រជាយុទ្ធសាស្ត្រ គឺធ្វើឡើងតាមរយៈការបង្កើត ឬកែប្រែគោលនយោបាយសំរាប់កែលំអឋានៈ និងតួនាទីរបស់ស្ត្រី និងលប់បំបាត់នូវរាល់ការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីនិងកុមារ។ជាទូទៅដំណោះស្រាយនេះច្រើនទាក់ទងទៅនឹងគោលការណ៍ សមភាព សមធម៌ដែលអាចធ្វើឱ្យស្ត្រី-កុមារីមានឱកាសស្មើនឹងបុរស-កុមារក្នុងឱកាសទទួលការងារ ការបណ្តុះបណ្តាល ការអប់រំការ ធ្វើសេចក្តីសំរេច ប្រាក់បៀវត្សស្មើគ្នាចំពោះ ការងារដូចគ្នា សិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី និងទ្រព្យសម្បត្តិដទៃទៀត សិទ្ធិសេរីភាពក្នុងការជ្រើសរើស ការផ្តល់កំណើតកូន សិទ្ធិគ្រប់គ្រង លើធនធាន ផលកំរៃផ្សេងៗ និងការចូលរួមក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ ។ល។

ភាពខុសប្លែកគ្នារវាងតម្រូវការចំពោះមុខ តម្រូវការជាយុទ្ធសាស្ត្រ និងសារៈប្រយោជន៍

តម្រូវការចំពោះមុខ	តម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្រ
✧ ដោះស្រាយតម្រូវការសំរាប់តែស្ត្រីមួយចំនួនតែប៉ុណ្ណោះ ✧ ទាក់ទងទៅនឹងតំរូវការប្រចាំថ្ងៃ ✧ ងាយកំណត់បាន	✧ ដោះស្រាយឋានៈសំរាប់ស្ត្រីទូទៅ ✧ ទាក់ទងទៅនឹងតួនាទីបន្ទាប់បន្សំរបស់ស្ត្រី ✧ ជាទូទៅពិបាកក្នុងការកំណត់
សារៈប្រយោជន៍សំរាប់ស្ត្រីៈតម្រូវការចំពោះមុខ	**សារៈប្រយោជន៍សំរាប់ស្ត្រី ៈ តម្រូវការយុទ្ធសាស្ត្រ**
✧ ជួយស្ត្រីឱ្យក្លាយទៅជាអ្នកទទួលផលប្រយោជន៍។ ✧ លើកកំពស់ស្ថានភាពរស់នៅរបស់ស្ត្រី ✧ កាត់បន្ថយបន្ទុកការងាររបស់ស្ត្រី។ ✧ លើកស្ទួយសុខភាពគ្រួសារ។ ✧ បង្កើនការទទួលបាននូវការងារ	✧ បង្កឱកាសស្មើគ្នាចំពោះការទទួលបានការងារជាពិសេសការងារ ដែលមិនមែនជាប្រពៃណី។ ✧ កាត់បន្ថយការរើសអើងនិងការរងគ្រោះដែលបណ្តាលមកពីបញ្ហាអំពើហិង្សានិងការកៀបសង្កត់និងកេងប្រវ័ញ្ចរំលោភបំពាន មកលើស្ត្រី។ ✧ បង្កើនសុវត្ថិភាពនិងឯករាជភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។

សិប្បកម្មឬមុខរបរផ្សេងៗ។	❖ ចងក្រងក្រុមសម្ព័ន្ធជាមួយនារីឯទៀត។ ❖ បង្កើនការលើកកំពស់សមភាពផ្នែកនយោបាយ និងផ្នែកច្បាប់សំរាប់ស្ត្រី។ ❖ បង្កើនសមត្ថភាពក្នុងការលើកកំពស់ជីវភាពរស់នៅ និងអនាគតគ្រួសារឱ្យកាន់តែប្រសើរ។ ❖ កែប្រែការបែងចែកការងារតាមយេនឌ័រ។ ❖ វិធានការកាត់បន្ថយបន្ទុកការងារក្នុងគ្រួសារ និងការថែទាំកូនរបស់ស្ត្រី។ ❖ ចែករំលែកទំនួលខុសត្រូវចំពោះការងារបន្តពូជ។

ឧទាហរណ៍: ដំណោះស្រាយសើតម្រូវការយេនឌ័រ

ប្រភេទនៃការធ្វើអន្តរាគមន៍	តំរូវការចំពោះមុខ	តំរូវការជាយុទ្ធសាស្ត្រ
❖ វគ្គហ្វឹកហ្វឺនពីការផ្សព្វផ្សាយផ្នែកកសិកម្ម	✓	
❖ វគ្គហ្វឹកហ្វឺនមុខជំនាញ ដេរចាក់ កាត់សក់	✓	
❖ វគ្គហ្វឹកហ្វឺនមុខជំនាញគ្រប់គ្រង-ចាត់ចែង	✓	
❖ វគ្គហ្វឹកហ្វឺនផ្នែកច្បាប់	✓	
❖ កម្មវិធីឥណទានសំរាប់ស្ត្រី	✓	
❖ មានទីកន្លែងធ្វើការនិងទារកដ្ឋាននៅជិតគ្នា	✓	
❖ មានសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី ផ្ទះសម្បែង		✓
❖ បង្កើនសមាសភាពនៅក្នុងថ្នាក់ធ្វើសេចក្តីសំរេច		✓
❖ មានទារកដ្ឋាននៅក្នុងសហគមន៍	✓	
❖ មណ្ឌលសុខភាពនៅក្នុងសហគមន៍	✓	
❖ ផ្តល់បច្ចេកទេសសមស្របដល់ស្ត្រី	✓	
❖ បង្កើនសមាសភាពប៉ូលិសស្ត្រី		✓
❖ បង្កើនសមាសភាពមេចារី ចៅក្រមជាស្ត្រី		✓
❖ បង្កើនចំនួនអ្នកផ្សព្វផ្សាយជាស្ត្រី		✓
❖ បង្កើនការចូលរួមរបស់បុរសនៅក្នុងផ្នែកសុខភាពបន្តពូជ	✓	
❖ បង្កើតអន្តេវាសិកដ្ឋានសំរាប់សិស្សស្ត្រី		✓
❖ ផ្តល់អាទិភាពដល់ស្ត្រីក្នុងការប្រកបការងារ មុខរបរ ។ល។	✓	
❖ បង្កើនសមត្ថភាពក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចគ្រប់គ្រង ដឹកនាំ		✓

តំរោងមេរៀនទី ២.៦ : ច្បាប់និងគោលនយោបាយដែលគាំទ្រសមភាពយេនឌ័រ

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនអ្នកចូលរួមនឹងៈ

- យល់ដឹងពីគោលនយោបាយជាតិនិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលលើកកំពស់ស្ថានភាព និងការគោរពនិងការពារសិទ្ធិស្ត្រី សិទ្ធិកុមារ។
- អាចប្រើប្រាស់គោលនយោបាយជាតិនិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងនេះជាមូលដ្ឋានក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ពួកគេ។

រយៈពេល : ប្រហែល៦០នាទី

វិធីសាស្ត្រ : បទបង្ហាញនិងសំណួរបំផុសគំនិត។

សំភារៈ : ក្រដាសផ្ទាំងធំ និងសម្ភារៈផ្សេងៗ

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី២.៦ គោលនយោបាយជាតិនិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិសំរាប់គាំទ្រសិទ្ធិស្ត្រី និងសិទ្ធិកុមារ។

របៀបសំរបសំរួល :

១. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគេមានបានដឹងពីគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីជាតិដែលទាក់ទងនឹងស្ត្រីនិងកុមារដែរឬទេ? មានអ្វីខ្លះ?* សរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

២. អ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញនិងអធិប្បាយម្តងមួយចំណុចពី *ច្បាប់គោលនយោបាយជាតិនិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលគាំទ្រស្ត្រីនិងកុមារ* ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមលើកឧទាហរណ៍កម្មវិធីឬគោលនយោបាយជាតិដែលការពារ និងលើកស្ទួយសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីនិងកុមារនៅក្នុងឃុំរបស់ពួកគេ។ សរសេរចំលើយអ្នកចូលរួមដាក់ក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគេមានចម្ងល់និងយោបល់ពាក់ពន្ធ័នឹង គោលនយោបាយនិងកម្មវិធីខាងលើនេះ?* ឆ្លើយតបសំនួររបស់អ្នកចូលរួម។

៥. សង្ខេបចំណុចសំខាន់ៗនៃមេរៀន។

កំណត់សំគាល់សំរាប់អ្នកសំរបសំរួល៖

នៅក្នុងមេរៀននេះ មានបំណងដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមបានយល់ដឹងពីគោលនយោបាយជាតិ និង អនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលគាំទ្រនិងលើកកំពស់ស្ថានភាពរបស់ស្ត្រីនិងកុមារ។ គោលបំណងមួយទៀត គឺ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកចូលរួមក្នុង ការបំពេញភារកិច្ចរបស់ពួកគេឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពដោយ ផ្អែកជាមូលដ្ឋានលើគោលនយោបាយជាតិនិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិទាំងអស់នេះ។ មេរៀននេះនឹងធ្វើឱ្យ អ្នកចូល រួមកាន់តែមានជំនឿទុកចិត្ត មោទនៈភាពលើស្នាដៃរបស់ពួកគេ និងបង្កើនការចូលរួមរបស់ ពួកគេឱ្យកាន់តែសកម្មឡើង ដើម្បីឈានទៅសំរេចបាននូវសមភាពនិងសមធម៌យេនឌ័រ និងលើកកំពស់ ស្ថានភាពស្ត្រី និងកុមារឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង។

ឈឈឈឈ ☺☺☺ ឈឈឈឈ

បច្ចុប្បន្ន រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក៏ដូចជាអ្នកផ្តល់ជំនួយជាច្រើនបានបង្កើនការយកចិត្តទុកដាក់លើសារៈសំខាន់ក្នុងការបញ្ចូលបញ្ហាយេនឌ័រទៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជាតិក្នុងការលើកកំពស់ចីរភាពនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សំរាប់ស្ត្រី និងសំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ។ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រតាមរយៈចីរភាពនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍ បញ្ហាគម្លាតយេនឌ័រក្នុងការទទួលបាននិងការគ្រប់គ្រងលើធនធាននិងឱកាសខាងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមកិច្ចត្រូវតែកាត់បន្ថយ។

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា :

ក). បានបង្កើតច្បាប់និងគោលនយោបាយសំរាប់លើកកំពស់សមភាពយេនឌ័រ

ខ). បានបញ្ចូលយេនឌ័រទៅក្នុងផែនការនិងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ

គ). បានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញាអន្តរជាតិដែលគាំទ្រស្ត្រីនិងកុមារ

ក). ច្បាប់និងគោលនយោបាយសំរាប់លើកកំពស់សមភាពយេនឌ័រ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្នមានច្បាប់ និងគោលនយោបាយមួយចំនួនសំរាប់ការពារសិទ្ធិនិងសេរីភាពនិងលើកកំពស់សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ក្នុងចំណោមនោះក៏មានច្បាប់ និងគោលនយោបាយមួយចំនួនដែលលើកស្ទួយនិងការពារផលប្រយោជន៍របស់ស្ត្រី និងកុមារ។ ច្បាប់និងគោលនយោបាយសំខាន់ទាំងនោះមាន :

- នៅក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ឆ្នាំ១៩៩៣ បានកំណត់ច្បាស់ថា ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងពីរភេទមានភាពស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ មានសិទ្ធិសេរីភាពចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងជីវភាពនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចនិងវប្បធម៌របស់ប្រទេសជាតិនិងក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍និងគ្រួសារ។ ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរទាំងពីរភេទមានសិទ្ធិជ្រើសរើសមុខរបរសមស្រប ទទួលប្រាក់បំណាច់ស្មើគ្នាចំពោះការងារដូចគ្នា។ ក្នុងនោះក៏មានវិធានការទប់ស្កាត់និងលុបបំបាត់ការរើសអើងគ្រប់ប្រភេទប្រឆាំងនឹងស្ត្រី។
- នៅក្នុងច្បាប់ការងារឆ្នាំ១៩៩៧ មានមាត្រាខ្លះការពារស្ត្រីនិងកុមារពីការប្រកបមុខរបរដែលមានគ្រោះថ្នាក់ ផ្តល់ការការពារជាពិសេសដល់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនិងការពារការរើសអើងនិងកេងប្រវ័ញ្ចលើស្ត្រី។

■ ច្បាប់គ្រួសារនិងអាពាហ៍ពិពាហ៍អនុញ្ញាតិឱ្យលែងលះបាននៅក្នុងករណី "វាយដំនិងធ្វើបាបធ្ងន់ធ្ងរ" (មាត្រា៣៩) ។

■ អនុញ្ញាតិឱ្យមានការពន្លូតកូនក្រោមអាយុ ៣ខែ ក្នុងករណីចាំបាច់ដែលមិនអាចរក្សាទុកបាន។

■ ច្បាប់ប្រឆាំងនឹងការជួញដូរនិងពេស្យាចារ។ សេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពី ការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាដែលនឹងត្រូវអនុម័តក្នុងពេលខាងមុខនេះ។

ខ). **ផែនការនិងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ**

១. **ផែនការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គមលើកទី២ ឆ្នាំ២០០១-២០០៥**

នៅក្នុងផែនការនេះបានផ្តោតទៅលើការពង្រឹងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មនិងមានអត្ថន័យរបស់ស្ត្រី ដើម្បីឱ្យស្ត្រីក្លាយទៅជាដៃគូដ៏សំខាន់ជាមួយបុរស និងទទួលបានផលប្រយោជន៍ស្មើនឹងបុរសនៅគ្រប់វិស័យទាំងអស់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសនិងសង្គម។

២. **យុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សថ្មី**

ក្នុងនេះមានគោលនយោបាយសំខាន់ៗពីរ សំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំខាងមុខនេះ។ នៅក្នុងគោលនយោបាយនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការកាត់បន្ថយគម្លាតយេនឌ័រនៅគ្រប់វិស័យនៃកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍។ សំខាន់ជាងនេះទៅទៀត កិច្ចអន្តរាគមន៍នានាត្រូវតែដោះស្រាយនូវឧបសគ្គទាំងឡាយដែលរារាំងដល់ស្ត្រី និងបង្កឱកាសគ្រប់បែបយ៉ាងដល់ស្ត្រីដើម្បីឱ្យស្ត្រីអាចចូលរួមក្នុងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍បានពេញលេញ។ ជាពិសេសទៅទៀត នៅក្នុងគោលដៅទី៣នៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សថ្មី" ការលើកកំពស់សមភាពយេនឌ័រ និងបង្កើនការអង់អាចនិងផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រី។ នៅក្នុងគោលដៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់លើលើការកាត់បន្ថយគម្លាតរវាងក្មេងស្រី-ក្មេងប្រុសនៅក្នុងការអប់រំគ្រប់កំរិត។ ក្នុងនោះក៏មានការធានាថា ស្ត្រីបានចូលរួមកាន់តែច្រើននៅក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាល និង មានប្រាក់បៀវត្សឬប្រាក់កំរៃស្មើគ្នា។

៣. **ផែនការនារីរតនៈ**

ក្រសួងកិច្ចការនារីនិងអតីតយុទ្ធជន គឺជាស្ថាប័ននាំមុខក្នុងការលើកកំពស់ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមកិច្ចរបស់ស្ត្រីកម្ពុជានិងអតីតយុទ្ធជន ជំរុញការចូលរួមប្រកបដោយអត្ថន័យនិងសកម្មរបស់ស្ត្រីទៅក្នុងគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់នៃរចនាសម្ព័ន្ធនិងដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេស។

ក្រសួងមានភារកិច្ចសំខាន់ៗ ដូចតទៅ :

- ជាអ្នកជំរុញ និងស្វែងរកការគាំទ្រមតិ ដើម្បីបញ្ចូលយេនឌ័រទៅក្នុងគោលនយោបាយនិងកម្មវិធីរបស់ក្រសួងពាក់ពន្ធ័ រដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន និងស្ថាប័នសាធារណៈ។

- ជាអ្នកជំរុញ និងស្វែងរកការគាំទ្រមតិ ដើម្បីធានាថាបញ្ហារបស់ស្ត្រីនិងបញ្ហាយេនឌ័រត្រូវបានគេដាក់បញ្ចូលក្នុងដំណើរការធ្វើសេចក្តីសំរេច។
- ជាអ្នកផ្តល់ការណែនាំ សំរបសំរួលនិងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋាភិបាល អ្នកផ្តល់ជំនួយ និងអង្គការអន្តរជាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាស្ត្រីនិងបញ្ហាយេនឌ័រ

ដើម្បីអនុវត្តតួនាទីនិងភារៈកិច្ចដ៏ធំធេងនេះ ក្រសួងបានបង្កើតផែនការនារីរតនៈ ដោយមានគោលដៅរយៈពេល គឺ "**ប្រជាពលរដ្ឋទាំងស្រីប្រុសរួបរួមគ្នាធ្វើដំណើរឆ្ពោះទៅមុខ ដើម្បីស្ថាបនាប្រទេសជាតិប្រកបដោយអភិវឌ្ឍន៍ និងសន្តិភាពលើកស្ទួយការគោរពច្បាប់និងវិន័យ តាមរយៈប្រពន្ធ័មួយដែលមានយុត្តិធម៌ និងតម្លាភាពនៃអភិបាលកិច្ចល្អដែលនាំទៅរកស្ថេរភាពសង្គម_សេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ**"។ នារីរតនៈ "**នារីគឺជារតនៈសម្បត្តិ**" កំណត់វិស័យជាអាទិភាពសំខាន់ៗចំនួនប្រាំៈ ការបញ្រ្ជាបយេនឌ័រទៅលើវិស័យសុខភាព វិស័យអប់រំ ការបង្កើនភាពអង់អាចលើផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ការការពារផ្លូវច្បាប់ ការគ្រប់គ្រងនិងការកសាងសមត្ថភាព និងស្ត្រីក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេច។

គ). ច្បាប់អន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិស្ត្រីនិងសិទ្ធិកុមារ

ប្រទេសកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើច្បាប់ កតិកាសញ្ញា អនុសញ្ញាអន្តរជាតិជាច្រើន។ នៅក្នុងនោះមានអនុសញ្ញាមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិស្ត្រីនិងសិទ្ធិកុមារ។

១. អនុសញ្ញាស្តីពីការបំបាត់ចោលរាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រី[៧]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញាស្តីពីការបំបាត់ចោលរាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនារីនៅថ្ងៃទី ២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩២។ អនុសញ្ញានេះបានបញ្ចូលនូវអនុសាសន៍ដើម្បីកាត់បន្ថយនូវការគេងប្រវ័ញ្ចការរើសអើងនិងបង្កើននូវវិធានការលើកកំពស់ស្ថានភាព និងការគោរពសិទ្ធិស្ត្រីដែលជាសិទ្ធិមនុស្ស។ អនុសញ្ញានេះផ្តល់ជាមូលដ្ឋាននៃភាពស្មើគ្នារវាងស្ត្រីនិងបុរស ដោយធានានូវការទទួលបានស្មើគ្នា ឱកាសស្មើគ្នានៅក្នុងការរស់នៅជាសាធារណៈនិងក្នុងឆាកនយោបាយក្នុងនោះ មានការចូលរួមបោះឆ្នោត ឈរឈ្មោះឱ្យគេបោះឆ្នោត ក៏ដូចជាការអប់រំ សុខភាពនិងការប្រកបការងារ។ ក្នុងអនុសញ្ញានេះមានបញ្ជាក់ថា រដ្ឋាភិបាលប្រទេសនីមួយៗ ត្រូវតែមានវិធានការសមស្រប ដោយរួម មានច្បាប់ និងវិធានការជាក់លាក់នានា ដែលអាចផ្តល់ឱកាសដល់ស្ត្រីទទួលបាននូវការគោរពសិទ្ធិ និងសេរីភាពពេញលេញ។

ប្រទេសនីមួយៗដែលបានចុះហត្ថលេខាប្តេជ្ញាអនុវត្តនូវវិធានការដើម្បីបញ្ចប់នូវរាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រី ដូចតទៅ :

---

[៧] *ដកស្រង់សង្ខេបចេញពីអនុសញ្ញាស្តីពីការបំបាត់ចោលរាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំង នឹងនារី*

- បញ្ចូលគោលការណ៍សមភាពរវាងស្ត្រីនិងបុរសនៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់នានា លុបចោលនូវច្បាប់ដែលរើសអើងស្ត្រី និងអនុមត័លើច្បាប់ដែលការពារស្ត្រី។
- បង្កើតសាលាកាត់ក្តីនិងស្ថាប័ននានាដើម្បីធានានូវការការពារស្ត្រីពីការរើសអើងយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាព។
- ធានាក្នុងការកាត់បន្ថយរាល់សកម្មភាពរើសអើងប្រឆាំងស្ត្រី ពីសំណាក់បុគ្គល ស្ថាប័ន និងសហគ្រាសនានា។

អនុសញ្ញានេះ គឺជាសិទ្ធិសញ្ញានៃសិទ្ធិមនុស្សតែមួយគត់ដែលធានានូវសិទ្ធិបន្តពូជរបស់ស្ត្រី និងផ្តោតលើវប្បធម៌និងប្រពៃណីដែលកំណត់នូវតួនាទីយេនឌ័រនិងទំនាក់ទំនងក្នុងគ្រួសារ។ អនុសញ្ញានេះធានានូវសិទ្ធិស្ត្រីក្នុងការទទួល ការផ្លាស់ប្តូរ ការរក្សាទុកនូវសញ្ជាតិកូនរបស់គេ។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវអនុវត្តវិធានការដែលប្រឆាំងរាល់ទំរង់នៃការជួញដូរស្ត្រីនិងការកេងប្រវ័ញ្ចលើស្ត្រី។

រាល់ប្រទេសដែលបានចុះហត្ថលេខាត្រូវតែគោរពនិងអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ព្រមទាំងរៀបបញ្ជូនរបាយការណ៍ជាតិ យ៉ាងហោចណាស់រៀងរាល់៤ឆ្នាំម្តង ដោយមានបញ្ចូលនូវវិធានការនានាដែលគេបានអនុវត្តពាក់ពន្ធ័នឹងអនុសញ្ញា។

២. អនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ[២]

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារនៅថ្ងៃទី ២២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩២។ អនុសញ្ញានេះមានទិសដៅដើម្បីធ្វើឱ្យកុមារទទួលបាននូវកុមារភាពមួយប្រកបដោយសុភមង្គល ហើយប្រើប្រាស់នូវសិទ្ធិនិងសេរីភាពដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍សំរាប់ខ្លួនផ្ទាល់ សំរាប់សង្គម និងដើម្បីអំពាវនាវដល់មាតាបិតា ស្ត្រីបុរស អង្គការស្ម័គ្រចិត្ត អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននិងរដ្ឋាភិបាលអោយទទួលស្គាល់នូវសិទ្ធិនិងធ្វើអោយមានការគោរពសិទ្ធិទាំងអស់នេះ។

សិទ្ធិដែលមាននៅក្នុងផ្នែកនេះ គឺជាសិទ្ធិរបស់កុមារគ្រប់រូប ទោះបីគេជាអ្នកណាក៏ដោយ។

មាត្រា ១: កុមារគ្រប់រូបដែលមានអាយុក្រោម១៨ឆ្នាំ ត្រូវទទួលបាននូវសិទ្ធិទាំងអស់នេះ។

មាត្រា ២: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ដែលមិនត្រូវទទួលនូវការរើសអើងគ្រប់រូបភាព។

មាត្រា ៣: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិក្នុងការទទួលនូវសេចក្តីសំរេចល្អៗសំរាប់ពួកគេ។

មាត្រា ៤: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការគោរពសិទ្ធិនិងការអនុវត្តន៍ការគោរពសិទ្ធិពិតប្រាកដពីរដ្ឋាភិបាល។

មាត្រា៥: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ទទួលបាននូវការថែទាំ គាំពារពីម្តាយឪពុក។

---

[២] *ដកស្រង់សង្ខេបចេញពីអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ*

មាត្រា៦: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ក្នុងការរស់រានមានជីវិត។

មាត្រា៧: កុមារត្រូវចុះបញ្ជីកំណើត និងសិទ្ធិទទួលស្គាល់ម្ដាយឪពុករបស់ខ្លួន។

មាត្រា៩: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ រស់នៅជាមួយគ្រួសាររបស់គេ។ មិនឱ្យមានការបំបែកកុមារចេញពីគ្រួសារដោយបង្ខំ លើកលែងតែមានករណីចាំបាច់។

មាត្រា១០: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ចេញចូលក្នុងប្រទេសដើម្បីជួបជុំជាមួយគ្រួសាររបស់គេ។

មាត្រា១១: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ដែលមិនអាចត្រូវគេចាប់ពង្រត់ឬយកទៅបរទេសដោយខុសច្បាប់ទេ។

មាត្រា១២: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញទស្សនៈទៅក្នុងវិស័យទាំងអស់ដែលទាក់ទងនឹងកុមារ។

មាត្រា១៣: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវពត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធដល់ការជំរុញផាសុកភាពផ្នែកសង្គម ស្មារតី សីលធម៌ និងសុខភាពផ្នែករាងកាយនិងសតិបញ្ញា។

មាត្រា១៥: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ក្នុងការជួបជាមួយអ្នកដទៃ និងអាចចងក្រងក្លិបយុវជនបាន។

មាត្រា១៦: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ រស់នៅផ្ទាល់ខ្លួន។

មាត្រា១៧: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ក្នុងការទទួលពត៌មានតាមវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ សៀវភៅ។ល។

មាត្រា១៨: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ រស់នៅជាមួយឪពុក-ម្ដាយនិងក្រុមគ្រួសាររបស់គេ។

មាត្រា១៩: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ទទួលបានការពារកុមារនូវរាល់ទំរង់នៃភាពហិង្សាដែលប៉ះពាល់រាងកាយ គំនិតបញ្ញា ការបំពារបំពានផ្លូវភេទ។ល។

មាត្រា២០: កុមារដែលគ្មានទីពឹងគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការការពារនិងថែទាំយ៉ាងពេញលេញពីរដ្ឋាភិបាល។

មាត្រា ២១: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ទទួលបាននូវការចិញ្ចឹមនិងថែទាំយ៉ាងពេញលេញពីអ្នកដែលទទួលចិញ្ចឹម។

មាត្រា ២២: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ទទួលបាននូវការការពារសុវត្ថិភាពនិងជួយឧបត្ថម្ភ ប្រសិនបើគេជាអ្នកភៀសខ្លួន។

មាត្រា ២៣: កុមារពិការគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ទទួលបាននូវការថែទាំនិងអប់រំជាពិសេស។

មាត្រា ២៤: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ទទួលបាននូវការគាំពារផ្នែកសេវាសុខភាពសមស្រប។

មាត្រា ២៥: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ទទួលបាននូវការពិនិត្យថែទាំ ទោះបីគេស្ថិតនៅកន្លែងណាក្រៅពីផ្ទះក៏ដោយ។

មាត្រា ២៦: កុមារក្រីក្រគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ទទួលបាននូវជំនួយពីរដ្ឋាភិបាល។

មាត្រា ២៧: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវម្ហូបអាហារ សំលៀកបំពាក់ និងជំរកគ្រប់គ្រាន់។

មាត្រា២៨: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការអប់រំដែលមានគុណភាព។

មាត្រា២៩: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការអប់រំ ដែលអាចជួយឱ្យគេយល់ដឹងពីខ្លួនគេ អ្នកដទៃនិងសិទ្ធិរបស់ពួកគេ។

មាត្រា៣០: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ភាសា គោរពសាសនានិងវប្បធម៌របស់គេ។

មាត្រា៣១: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបានការសំរាក និងចូលរួមក្នុងផ្នែកតន្ត្រី និងសកម្មភាពវប្បធម៌ផ្សេងៗ។

មាត្រា៣២: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិមិនធ្វើការងារដែលប៉ះពាល់ដល់សុខភាព សុវត្ថិភាពនិងការសិក្សារបស់គេ។

មាត្រា៣៣: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការពារឱ្យផុតពីការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀននិងគ្រឿងស្រវឹង។

មាត្រា៣៤: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការការពារពីការរំលោភផ្លូវភេទ ការបង្ខំឱ្យធ្វើពេស្យាកម្ម ហើយនិងការមើលងាយផ្លូវភេទ។

មាត្រា៣៥: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការការពារពីការចាប់ពង្រត់និងការជួញដូរ។

មាត្រា៣៦: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការពារពីការកេងប្រវ័ញ្ចផ្សេងៗ។

មាត្រា៣៧: កុមារគ្រប់រូបមិនត្រូវទទួលនូវការធ្វើទណ្ឌកម្មឬទារុណកម្មផ្សេងៗ និងមិនត្រូវរួមពន្ធធនាគារជាមួយមនុស្សពេញវ័យ។

មាត្រា៣៨: កុមារក្រោមអាយុ១៥ឆ្នាំ គ្រប់រូបមានសិទ្ធិមិនចូលរួមជាកងទ័ព ឬធ្វើសង្គ្រាម។

មាត្រា៣៩: កុមារដែលទទួលរងនូវការឈឺចាប់ ឬត្រូវគេបោះបង់ចោល ត្រូវទទួលបាននូវការផ្តល់ជំនួយនិងសង្គ្រោះ។

មាត្រា៤០: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិទទួលបាននូវការការពារស្របច្បាប់នៅក្នុងតុលាការ។

មាត្រា៤១: ប្រសិនបើច្បាប់នៅប្រទេសដទៃទៀត មានភាពល្អប្រសើរជាងច្បាប់នេះ កុមារគ្រប់រូប អាចទទួលបាននូវច្បាប់នោះ។

មាត្រា៤២: កុមារគ្រប់រូបមានសិទ្ធិយល់ដឹងពីសិទ្ធិរបស់គេ។ រដ្ឋាភិបាលមានភារកិច្ចក្នុងការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់នេះឱ្យបានទូលំទូលាយ។

មាត្រាផ្សេងទៀតក្រៅពីមាត្រាខាងលើនេះ គឺរៀបរាប់ពីភារកិច្ចរបស់រដ្ឋាភិបាលនិងស្ថាប័ននានាក្នុងការធ្វើឱ្យកុមារគ្រប់រូបទទួលបាននូវសិទ្ធិរបស់ពួកគេបានពេញលេញ។

ᨂᨂᨂᨂ ☺☺☺ ᨂᨂᨂᨂ

គំរោងមេរៀនទី៣.១: តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន អ្នកចូលរួមនឹងអាច :

- យល់ដឹងពីតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ
- យល់ដឹងពីស្ថាប័នដែលពួកគេត្រូវធ្វើទំនាក់ទំនងនិងធ្វើកិច្ចសហការ។

រយៈពេល : ប្រហែល៦០នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : ការបកស្រាយនិងពិភាក្សាក្រុមតូច។

សំភារៈ : ហ្វឺត ក្រដាសក៉ាមពណ៍ កន្ត្រៃ ក្រដាសផ្ទាំងធំ។ល។

ឯកសារមេរៀន :ឯកសារមេរៀន៣.១គោលការណ៍ណែនាំសំរាប់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារ

របៀបសំរបសំរួល :

ក. **តួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវៈ**

១. អ្នកសំរបសំរួលចែកអ្នកចូលរួមជាក្រុមតូច។ សុំឱ្យក្រុមតូចនីមួយៗ ពិភាក្សាថា *តើអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវមានតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវអ្វីខ្លះ?* អ្នកចូលរួមសរសេរចំលើយលើក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

២. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យតំណាងក្រុមតូចនីមួយៗ ឡើងបង្ហាញលទ្ធផលដល់ក្រុមធំ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេប ពីតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវសំខាន់ៗ របស់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារដែលបានបកស្រាយដោយក្រុមពិភាក្សានីមួយៗ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញឯកសារមេរៀនទី៣.១ ដោយប្រៀបធៀបជាមួយនឹងតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវដែលបានមកពីក្រុមពិភាក្សានីមួយៗ ។ ប្រសិនបើចាំបាច់ត្រូវពន្យល់លំអិតបន្ថែម។

៥. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួម " *តើអ្វីដែលជាតម្លៃនិងសារៈសំខាន់របស់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ?*។ សរសេរចម្លើយលើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា នៅក្នុងមេរៀនមុនៗ ពួកគេបានរៀននិងយល់បានពីសារៈសំខាន់នៃសមភាពយេនឌ័រ និងតម្រូវការយេនឌ័ររបស់ស្ត្រីនិងកុមាររួចមកហើយ។ អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារមានតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការលើកកំពស់សិទ្ធិ ដោះស្រាយនូវតម្រូវការរបស់ស្ត្រី-កុមារនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់របស់ពួកគេ។

៧. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួម *តើពួកគេមានចម្ងល់អ្វីឬទេ?* អ្នកសំរបសំរួលបកស្រាយនូវចម្ងល់ទាំងនេះ។ អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេប និងសរុបបញ្ចប់។

ឌ. ស្ថាប័ននិងក្រុមពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ដែលអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវប្រស្រ័យទាក់ទង

១. អ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញ និងពន្យល់ពីស្ថាប័ននិងក្រុមផ្សេងៗដែលអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវធ្វើការប្រស្រ័យទាក់ទងជាមួយ។

២. អ្នកសំរបសំរួលសួរទៅអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគេស្គាល់ច្បាស់នូវក្រុមពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ នោះដែរឬទេ?* និងសុំឱ្យពួកគាត់គិតពី *មធ្យោបាយ និងមូលហេតុអ្វីខ្លះក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទងជាមួយក្រុមពាក់ព័ន្ធទាំងនេះ*។ អ្នកសំរបសំរួលសរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួម*ផ្តល់យោបល់ពីជំនាញផ្សេងៗដែលពួកគេត្រូវការសំរាប់ការប្រស្រ័យទាក់ទងទាំងនេះ* និងសរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើការសង្ខេបដូចតទៅៈ អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និង កុមារត្រូវប្រស្រ័យទាក់ទងជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធជាច្រើន ហើយការប្រស្រ័យទាក់ទងនេះអាចធ្វើតាមមធ្យោបាយផ្សេងៗ និងសំរាប់មូលហេតុផ្សេងៗ។ ពួកគេអាចត្រូវធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ ផ្តល់-ទទួលពត៌មាន ចរចា និងស្វែងរកការគាំទ្រមតិក្នុងនាមពួកគេជាតំណាងរបស់ស្ត្រីនិងកុមារនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់។ សំរាប់អនុវត្តការប្រស្រ័យទាក់ទងទាំងនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ពួកគេត្រូវការពត៌មាន និងជំនាញផ្សេងៗជាច្រើន។ នៅក្នុងមេរៀនបន្តបន្ទាប់ខាងមុខនឹងមានបង្រៀននិងអនុវត្តនូវជំនាញទាំងអស់នេះ។

ឯកសារមេរៀនទី៣.១: គោលការណ៍ណែនាំសំរាប់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ

អនុក្រិត្យលេខ២២អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមិនា ឆ្នាំ២០០២ ស្តីពីការផ្ទេរវិមជ្ឈការអំណាច តួនាទី និងភារកិច្ចទៅអោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល មាត្រា១៩ បានចែងថាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ត្រូវតែងតាំងសមាជិកស្រ្តីមួយរូបជាអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ណាដែលពុំមានសមាជិកស្រ្តី ត្រូវតែងតាំងស្រ្តីមួយរូបពីខាងក្រៅជាអ្នកជំនួយការកិច្ចការនារីនិងកុមារ។

ដើម្បីជាជំនួយដល់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារក្នុងការអនុវត្តន៍ការងាររបស់គេឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ក្រសួងកិច្ចការនារីនិងអតីតយុទ្ធជន សហការជាមួយក្រសួងមហាផ្ទៃ និងមានការគាំទ្រពីគំរោងភាពជាដៃគូសំរាប់អភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន បានរៀបចំបង្កើតសេចក្តីព្រាងនូវតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារទាំងនេះឡើង។ គណកម្មាធិការជាតិគាំទ្រក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់នឹងចេញជាគោលការណ៍ណែនាំពីតួនាទីនិងការទទួលខុសត្រូវទាំងនេះជាផ្លូវការក្នុងពេលឆាប់ៗ ខាងមុខនេះ។

<u>ភារកិច្ចនិងការទទួលខុសត្រូវៈ</u>

- ទំនាក់ទំនងជាមួយស្ត្រី-បុរសនិងកុមារនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់អំពីបញ្ហារបស់ស្ត្រីនិងកុមារនិងលើកបញ្ហាទាំងអស់នេះនៅក្នុងការប្រជុំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។
- ធានាថាស្ត្រីអាចចូលរួមបញ្ចេញគំនិតនិងយោបល់នៅក្នុងការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន។
- ធានាថានៅក្នុងពេលកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍មូលដ្ឋាន តម្រូវការអាទិភាពរបស់ស្ត្រីត្រូវបានគេយកចិត្តទុកដាក់ដូចតម្រូវការរបស់បុរសដែរ។
- ធានាថា គំរោងអភិវឌ្ឍន៍ថ្នាក់ឃុំ-សង្កាត់ឆ្លើយតបនិងដោះស្រាយនូវតម្រូវការរបស់ស្ត្រី និងកុមារ។
- ទំនាក់ទំនងជាមួយមន្ត្រីថ្នាក់ស្រុក-ខ័ណ្ឌ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងអន្តរជាតិដែលធ្វើការនៅក្នុងឃុំពីបញ្ហា និងសកម្មភាពរបស់ស្ត្រីនិងកុមារ។

- ទំនាក់ទំនងជាមួយជនបង្គោលដ៏ទៃទៀតនិងមន្ត្រីផ្សព្វផ្សាយនៅថ្នាក់ឃុំ-សង្កាត់ (ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ យេនឌ័រ កសិកម្ម សុខាភិបាល ។ល។) ពីបញ្ហាស្ត្រីនិងកុមារ និង បញ្ចូលបញ្ហានេះទៅក្នុងការងាររបស់គេ។
- ស្វែងរកការគាំទ្រមតិដើម្បីអោយស្ត្រីបានចូលរួមធ្វើសេចក្តីសំរេចនិងទទួលបាននូវធនធាននិងផលប្រយោជន៍ដូចបុរសដែរ។
- ទំនាក់ទំនងពីពត៌មានពាក់ពន្ធ័នឹងសិទ្ធិនិងបញ្ហាផ្សេងៗរបស់ស្ត្រីនិងកុមារនិងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។
- ទំនាក់ទំនងនិងបញ្ចូលនូវសិទ្ធិនិងពត៌មានផ្សេងៗពាក់ពន្ធ័នឹងស្ត្រីនិងកុមារទៅក្នុងពត៌មានរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។
- ផ្សព្វផ្សាយពីចំណេះដឹងពីគោលគំនិតយេនឌ័រដល់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងសហគមន៍។

ស្ថាប័ននិងក្រុមពាក់ពន្ធ័នានាដែលអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវប្រាស្រ័យទាក់ទង

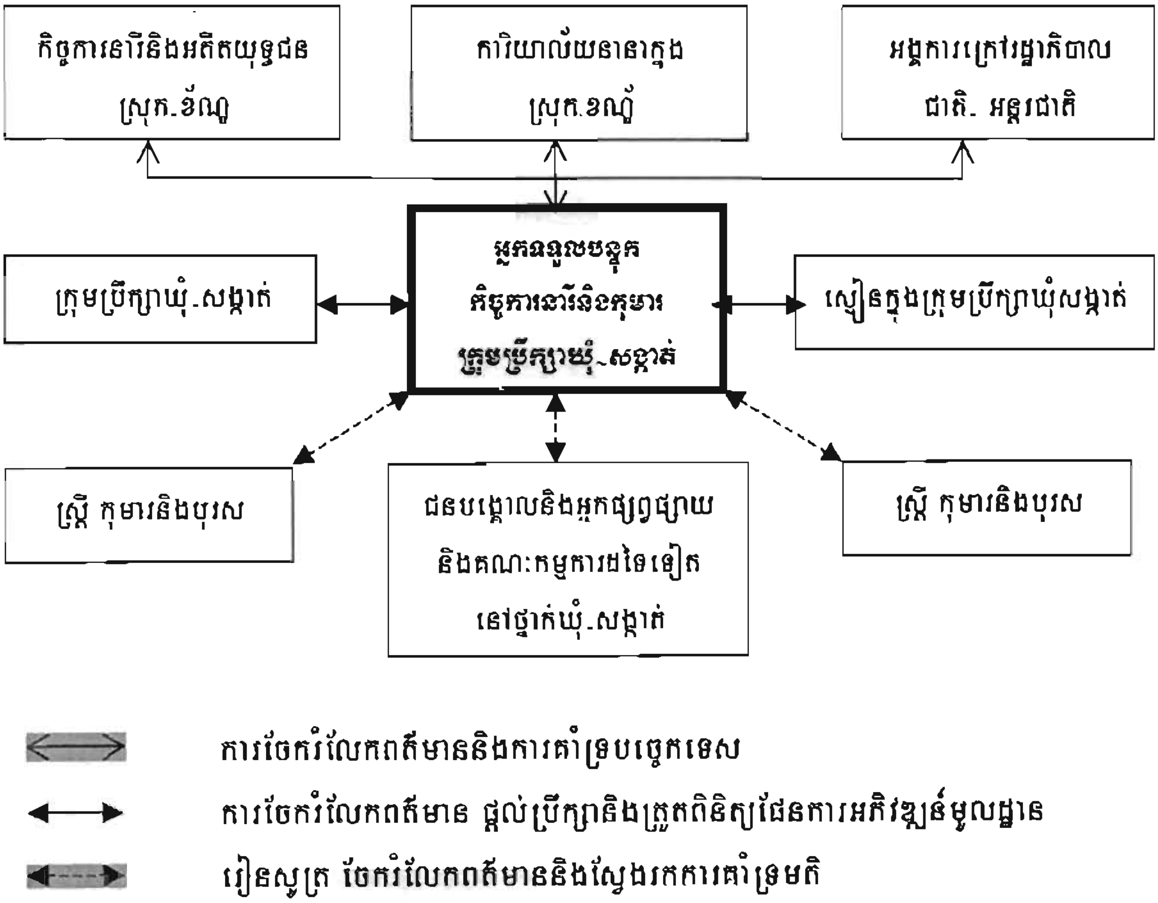

គំរោងមេរៀនទី៤.១: សេចក្តីផ្តើមស្តីពីការប្រស្រ័យទាក់ទង

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមទាំងអស់នឹងអាចៈ

* កំណត់បានពីចំណុចសំខាន់ៗ នៃគោលការណ៍ការប្រស្រ័យទាក់ទង។

រយៈពេល : ប្រហែល៤៥នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : អធិប្បាយ និងសំនួរបំផុសគំនិត។

សំភារៈ : ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត និងកន្ត្រៃ។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី ៤.១ គោលការណ៍នៃការប្រស្រ័យទាក់ទង។

របៀបសំរបសំរួល :

១. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមរកពាក្យដែលមានអត្ថន័យស្រដៀងនឹងពាក្យប្រស្រ័យទាក់ទង។ អ្នកសំរបសំរួលសរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

២. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមពិពណ៌នាពីស្ថានភាពផ្សេងៗដែលមនុស្សម្នាក់ៗធ្វើការប្រស្រ័យទាក់ទង ដោយសួរថា *តើការប្រស្រ័យទាក់ទងមានលក្ខណៈដូចម្តេច?* អ្នកសំរបសំរួលសរសេរចំលើយដាក់ក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមរៀបរាប់ពីបច្ចេកទេសខ្លះៗ ដែលពួកគាត់ធ្លាប់ធ្វើការប្រស្រ័យទាក់ទងដែលមានប្រសិទ្ធភាព។ សរសេរចំលើយដាក់ក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញនិងអធិប្បាយស្តីពីឯកសារមេរៀនទី ៤.១ សេចក្តីសង្ខេបស្តីពីមូលដ្ឋានគោលការណ៍នៃការប្រស្រ័យទាក់ទងដែលមានប្រសិទ្ធភាព។

៥. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមមានយោបល់ និងសួរសំនួរ។ ឆ្លើយតបទៅនឹងយោបល់និងសំនួររបស់ពួកគាត់។

៦. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្តីសង្ខេបទៅតាមខ្លឹមសារនៅក្នុងគោលការណ៍នៃការប្រស្រ័យទាក់ទង។

គោលការណ៍នៃការប្រស្រ័យទាក់ទង:

១. ស្គាល់អ្នកដែលត្រូវប្រស្រ័យទាក់ទងជាមួយ
២. ធ្វើឱ្យសារ[1] របស់អ្នកមានភាពសាមញ្ញ
៣. ត្រូវមានពត៌មានពិត
៤. ប្រើប្រាស់សំភារៈទស្សន៍និងឧទាហរណ៍ពិតៗ
៥. ប្រើភាសាកាយវិការដែលមានប្រសិទ្ធភាពនិងទាក់ទាញ
៦. ការស្តាប់ ការសួរសំនួរនិងការសង្ខេប

១. ស្គាល់អ្នកដែលត្រូវប្រស្រ័យទាក់ទងជាមួយ

- ត្រូវដឹងចំនួនមនុស្សដែលត្រូវប្រស្រ័យទាក់ទងជាមួយ។
- ត្រូវដឹងពីអាទិភាព និងតម្រូវការរបស់ពួកគេ។
- ត្រូវដឹងថាតើអ្នកមានពេលប៉ុន្មានជាមួយពួកគេ។

២. ធ្វើឱ្យសាររបស់អ្នកមានភាពសាមញ្ញ

- នៅក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទងរបស់អ្នកត្រូវឱ្យមានសារតែមួយ។
- មិនត្រូវឱ្យសាររបស់អ្នកមានភាពស្មុគស្មាញទេ ព្រោះបណ្តាលឱ្យងាយនឹងភ្លេច។
- សាររបស់អ្នកត្រូវបង្ហាញឱ្យឃើញពីផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកទទួល។

៣. ត្រូវមានពត៌មានពិត

- ពត៌មានពិតនាំឱ្យសាររបស់អ្នកមានភាពគួរអោយជឿទុកចិត្តបាន។
- រកឱ្យបានពត៌មានពិតពីទីកន្លែងជាច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។
- ធ្វើយ៉ាងណាមិនត្រូវអោយពត៌មានពិតរបស់អ្នកមានភាពផ្ទុយគ្នាឡើយ។
- ភ្ជាប់ពត៌មានពិតរបស់អ្នកទៅនឹងការការពារគំនិតរបស់អ្នក។

៤. ប្រើប្រាស់សំភារៈទស្សន៍និងឧទាហរណ៍:

- ប្រើប្រាស់សំភារៈជាក់ស្តែងយកមកបង្ហាញ និងលើកឧទាហរណ៍បញ្ជាក់បន្ថែម។

[1] សារគឺជាប្រយោគឃ្លាដែលត្រូវលើកយកមកនិយាយឬបង្ហាញ។

៥. ប្រើភាសាកាយវិការដែលមានប្រសិទ្ធិភាព

- បង្ហាញកាយវិការ ទឹកមុខទៅតាមខ្លឹមសារនៃសាច់រឿង។

៦. ការស្តាប់ ការសួរសំនួរ និងការសង្ខេប

- ការស្តាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទាមទារឱ្យអ្នកស្តាប់ផ្តោតការចាប់អារម្មណ៍ដោយពេញលេញទៅលើអ្វីដែលមនុស្សម្នាក់ទៀតនិយាយ។
- ការសួរអាចតាមរយៈសំនួរបើក និងសំនួរបិទ។
    - ☞ លក្ខណៈសំនួរបិទច្រើនប្រើពាក្យ អ្នកណា? អ្វី? នៅទីណា? នៅពេលណា?
    - ☞ លក្ខណៈសំនួរបើកច្រើនប្រើពាក្យ ហេតុអ្វី? ដូចម្តេច? របៀបណា?
- ការសង្ខេបៈ ដើម្បីពិនិត្យឱ្យដឹងថា អ្នកបានយល់ដូចទៅនឹងអ្វីដែលបុគ្គលណាម្នាក់បាន និយាយ និងដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញនូវការសំរេច ឬពិនិត្យឡើងវិញនូវចំណុចសំខាន់ៗ។

☹ 😐 ☺

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមទាំងអស់នឹងអាចៈ

- អនុវត្តបាននូវជំនាញក្នុងការស្តាប់ និងធ្វើសេចក្តីសង្ខេបនូវអ្វីដែលពួកគេបានស្តាប់។
- អាចអនុវត្តប្រើប្រាស់នូវសំណួរបិទនិងសំណួរបើក។

រយៈពេល : ប្រហែល៩០នាទី

វិធីសាស្ត្រ : អានអត្ថបទ និងការសំដែងតួ។

សំភារៈ : ការអធិប្បាយនិងពិភាក្សាក្រុមតូច។

ឯកសារមេរៀន : អត្ថបទដកស្រង់ពីកាសែត ឬព្រឹត្តិប័ត្រ។
មេរៀនទី៤.២ ជំនាញក្នុងការស្តាប់ ការសួរសំណួរនិងការសង្ខេប។

របៀបសំរបសំរួល :

ក. ការស្តាប់

១. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់អ្នកចូលរួមថា ក្នុងពេលពួកគេនឹងរៀននិងអនុវត្តសាកល្បងអំពីការស្តាប់ ការសួរ សំណួរ និងការសង្ខេប។

២. អ្នកសំរបសំរួលចែកអត្ថបទកាសែត ឬព្រឹត្តប័ត្រដល់អ្នកចូលរួម ហើយសុំឱ្យអ្នកចូលរួមទាំងអស់ អានអត្ថបទដែលបាន ចែកជូននោះដោយស្ងាត់ស្ងៀមមិនឱ្យមានការជជែកឬផ្លាស់ប្តូរយោបល់គ្នាឡើយ។

៣. បន្ទាប់មកអ្នកសំរបសំរួលចែកអ្នកចូលរួមជាក្រុមតូចៗ ។ សមាជិកទាំងអស់ក្នុងក្រុមនីមួយៗ ត្រូវសម្តែងតួម្តងម្នាក់ៗ ***ដោយសមាជិក១រូបជាអ្នកនិយាយ ១រូបទៀតជាអ្នកស្តាប់ និង១រូបទៀតជាអ្នកសង្កេត*** អ្នកទាំងនោះត្រូវបំពេញភារៈកិច្ចដូចតទៅ:

- អ្នកនិយាយ ត្រូវនិយាយពីចំណាប់អារម្មណ៍ដែលបានទទួលពីអត្ថបទ ក្នុងរយៈពេល២-៣នាទី ដោយមិនឱ្យអ្នកដ៏ទៃរំខាន ។
- អ្នកស្តាប់មិនត្រូវកត់ត្រាឡើយ គឺគ្រាន់តែស្តាប់ ហើយប្រសិនបើចាំបាច់និយាយបន្ទរពីរបីមាត់ (ដូចជាមែនហើយ ពិតប្រាកដហើយ អញ្ចឹងឬ ។ល។) ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកនិយាយ។ បន្ទាប់ពីអ្នកនិយាយ និយាយចប់ អ្នកស្តាប់ត្រូវសង្ខេបនូវអ្វីដែលអ្នកនិយាយបាននិយាយរួច។

- អ្នកសង្កេតអាចកត់ត្រា ប៉ុន្តែត្រូវមើលអ្នកនិយាយនិងអ្នកស្តាប់។ អ្នកសង្កេតអាចកែតំរូវឬបន្ថែមលើអ្វីដែលអ្នកស្តាប់មិនបាននិយាយ។

៤. បន្តធ្វើលំហាត់នេះដដែលដោយប្តូរតួនាទី *អ្នកនិយាយ អ្នកសង្ខេប អ្នកសង្កេត* រវាងសមាជិកនៅក្នុងក្រុមនីមួយៗរហូតដល់បានសម្តែងគ្រប់គ្នា។

៥. បន្ទាប់ពីធ្វើលំហាត់រួចហើយ សុំអោយក្រុមធំផ្តល់យោបល់តាមសំនួរខាងក្រោមៈ

- ▢ *តើតួនាទីអ្វីដែលងាយស្រួលជាងគេ?*
- ▢ *ក្នុងនាមជាអ្នកនិយាយ តើអ្វីដែលជាការងាយស្រួល? អ្វីជាការលំបាក?*
- ▢ *ក្នុងនាមជាអ្នកស្តាប់ តើអ្វីដែលជាការងាយស្រួល? អ្វីជាការលំបាក?*
- ▢ *តើអ្វីជាឧបសគ្គដល់ការស្តាប់?*
- ▢ *តើការសង្ខេប និង បកស្រាយ មានការលំបាកអ្វីខ្លះ?*
- ▢ *ក្នុងនាមជាអ្នកសង្កេតតើមានភាពងាយស្រួលអ្វីខ្លះ?មានការលំបាកអ្វីខ្លះ?*
- ▢ *តើការកាត់កត់ត្រាមានគុណសម្បត្តិអ្វីខ្លះ?*

៦. សុំឱ្យអ្នកចូលរួមពិភាក្សាអំពីការអនុវត្តន៍ជាក់ស្តែងនូវការស្តាប់និងការសង្ខេបនៅក្នុងការងាររបស់ពួកគេ។

៧. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្តីសង្ខេបមេរៀន ។

ខ. ការសួរសំណួរបិទនិងសំណួរបើក

១. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើធ្លាប់ឮពាក្យសំណួរបើក និងសំនួរបិទបានទេ? សុំឱ្យអត្ថន័យនិងឧទាហរណ៍* និងសរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

២. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា *ចំពោះសំនួរបិទ ចំលើយដែលឆ្លើយតបភាគច្រើនគឺ បាទ ចាស់ និងទេ*។

៣. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថាសំនួរបើកមិនមែនឆ្លើយថា "*បាទ ចាស់ និងទេ*" នោះទេ គឺតម្រូវឱ្យមានចំលើយបកស្រាយឬអធិប្បាយ។ សំនួរបើកមានដូចជាៈ *ហេតុអ្វី ឬដោយរបៀបណា?* សំណួរបើកផ្តោតទៅលើរបៀបនៃការគិតរបស់មនុស្ស ឬចំណាប់អារម្មណ៍របស់គេ ដូចនេះ *សំនួរបើកត្រូវមានលក្ខណៈអញ្ជើញ ដោយមិនប្រាប់ឬនាំមុខក្នុងការឆ្លើយ*។

៤. អ្នកសំរបសំរួលលើកឧទាហរណ៍ខ្លះៗ ពីសំណួរបិទនិងសំណួរបើក :

ក. សំណួរបិទ: *នៅក្នុងភូមិនេះ តើមានចំនួនគ្រួសារប៉ុន្មាន?*

ខ. សំណួរបើក: *តើអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារមានការលំបាកយ៉ាងណាដែរក្នុងការអនុវត្តន៍នូវភារកិច្ចនិងតួនាទីរបស់គេ? តើអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារអនុវត្តការងាររបៀបណានៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់របស់គេ? តើការងាររបស់គេមានប្រសិទ្ធភាពយ៉ាងណាដែរ?*

៥. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមចាប់ដៃគូពីរនាក់ ដោយសុំឱ្យដៃគូនីមួយៗចាត់តាំងម្នាក់ជាអ្នកសួរសំណួរនិងម្នាក់ទៀតជាអ្នកឆ្លើយ។ សំណួរសំរាប់ពិភាក្សាគឺសំណួរពាក់ពន្ធ័នឹងសកម្មភាពកំសាន្តរបស់ពួកគេ។ <u>ជំហានដំបូង</u> អ្នកសួរអាចប្រើបានតែសំនួរបិទ (ដែលមានចំលើយ បាទ ចាស៎ ទេ ឬចំលើយជាតួរលេខ)។ <u>ជំហានទីពីរ</u> អ្នកសួរអាចសួរសំនួរបើក។ សុំដៃគូនីមួយៗ អនុវត្តជំហានទាំងពីរនេះម្តងទៀត ដោយផ្លាស់ប្តូរតួនាទីអ្នកសួរនិងអ្នកឆ្លើយ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគេមានអារម្មណ៍យ៉ាងដូចម្តេចចំពោះការធ្វើលំហាត់នេះ?*

ក. នៅពេលសួរសំនួរបិទ តើមានអ្វីបានកើតឡើងខ្លះ?

ខ. នៅពេលសួរសំនួរបើក តើមានអ្វីបានកើតឡើងខ្លះ?

គ. តើការសន្ទនាបានផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងដូចម្តេចពីជុំទីមួយទៅជុំទីពីរ?

ឃ. តើអ្នកអាចសន្និដ្ឋានបានយ៉ាងដូចម្តេចពីលំហាត់នេះ?

៧. ចែកឯកសារមេរៀនដល់អ្នកចូលរួម។ អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់បន្ថែមនិងធ្វើសេចក្តីសង្ខេបមេរៀន និងសួរអ្នកចូលរួមថា តើគេមានយោបល់ ឬចម្ងល់អ្វីទៀតឬទេ? ឆ្លើយតបនឹងសំណួររបស់អ្នកចូលរួម។

(ដកស្រង់ចេញពីប្រព័ន្ធបណ្ណាញរបស់ក្រសួងកិច្ចការនារីនិងអតីតយុទ្ធជន)

តើអ្នកដឹងទេថា...

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានក្លាយទៅជាកន្លែងមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការបញ្ជូន ទទួល និងឆ្លងកាត់សំរាប់ការជួញដូរមនុស្សនៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍។ មានចំនួនប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា កើនឡើងច្រើនគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើល ត្រូវបានគេជួញដូរទៅប្រទេសថៃ ឱ្យធ្វើជាពេស្យាចារ អ្នកសុំទាន កម្មករលើផ្នែក កសិកម្ម កម្មករសំណង់ និងអ្នកបំរើទៅតាមផ្ទះ។

ការជួញដូរមនុស្ស: នៅពេលដែលមនុស្សត្រូវបានគេនាំចេញពីផ្ទះ ពីភូមិកំណើត ហើយបញ្ជូនទៅក្រៅដោយផ្ទុយពីឆន្ទៈរបស់ពួកគេ ត្រូវបានគេយកទៅលក់ ត្រូវទទួលរងគ្រោះនូវការកេងប្រវ័ញ្ច និងស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពកេញប្រវ័ញ្ច និងឃោរឃៅ។

ការជួញដូរមនុស្សគឺជាអំពើខុសច្បាប់ ហើយអ្នកប្រព្រឹត្តបទល្មើសត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគាររហូតដល់១៥ឆ្នាំ។ បើជនរងគ្រោះជាអនីតិជន (កុមារ) ដែលមានអាយុក្រោម១៥ឆ្នាំ ត្រូវផ្តន្ទាទោសដាក់ពន្ធនាគារពី១៥ឆ្នាំដល់២០ឆ្នាំ។ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងឆ្នាំ២០០៣ គឺបានហាមឃាត់ការលក់ដូរមនុស្ស។ ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាប ការចាប់ពង្រត់និងការជួញដូរ និងកេងប្រប្រវ័ញ្ចមនុស្សឆ្នាំ១៩៩៦ បានកំណត់ពីល័ក្ខខ័ណ្ឌនៃការដាក់ទោសដល់ជនល្មើស។

អ្នករកស៊ីផ្លូវភេទកម្ពុជាប្រមាណជា៤០%-៦០% ត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យចូលទៅក្នុងរបរពេស្យាចារ ហើយមួយចំនួន ត្រូវបានគេជួញដូរឱ្យធ្វើជាពេស្យាចារ។

តើអំពើហិង្សាប្រឆាំងលើស្ត្រីជាអ្វី?

អំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រីម្នាក់ មានឥទ្ធិពលយ៉ាងធំក្រៃលែងទៅលើស្ត្រី... រួមបញ្ចូលទាំងទង្វើ និងការគំរាមកំហែង ដែលបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់ដល់សតិអារម្មណ៍ ផ្លូវចិត្ត ផ្លូវកាយ ផ្លូវភេទ និងការរងទុក្ខវេទនា ធ្វើឱ្យបាត់បង់នូវសិទ្ធិសេរីភាព និងភាពថ្លៃថ្នូររបស់នារី ។ល។

ទម្រង់ផ្សេងៗនៃអំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងស្ត្រី

ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាទាំងនេះកើតឡើងនៅក្នុងស្ថានភាពដូចជា អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ការជួញដូរមនុស្ស ការចាប់រំលោភ និងការបំពារបំពានផ្លូវភេទ។

អំពើហិង្សាប្រឆាំងនឹងនារីភេទកើតឡើងនៅគ្រប់ទីកន្លែង មិនថានៅផ្ទះ នៅកន្លែងធ្វើការងារ នៅសាលារៀន នៅតាមដងផ្លូវនៅក្នុងទីក្រុង និងនៅក្នុងភូមិទេ ។ល។

ការរំលោភបំពានលើរាងកាយៈ ជាទង្វើដែលបណ្តាលឱ្យមានការឈឺចុកចាប់លើរាងកាយ របួសស្នាម ហើយរហូតដល់ស្លាប់... ការវាយដំទះកំផ្លៀង ទាត់ធាក់ ចាក់នឹងកំបិត បាញ់នឹងកាំភ្លើង ជះទឹកអាស៊ីដ ការបដិសេធនូវសេចក្តីត្រូវការជាមូលដ្ឋានដូចជា ម្ហូបអាហារ ទឹក ទីជម្រក និងការដេកលួន។

ការរំលោភបំពានលើផ្លូវចិត្ត និងសតិអារម្មណ៍ៈ ជាការគំរាមគំហែង ជេរស្តីនិងការរំលោភបំពានដោយពាក្យសម្តីដែលបណ្តាលឱ្យមានភាពតានតឹងខាងផ្លូវចិត្ត បាត់បង់នូវតម្លៃផ្ទាល់ខ្លួន ភាពថ្លៃថ្នូរ និងលទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងខ្លួនឯង។

ការរំលោភបំពានខាងផ្លូវភេទៈ ជាការចាប់រំលោភ ការប៉ះស្ទាបដោយមិនមានការអនុញ្ញាត ការបំពារបំពានផ្លូវភេទដូចជា ការនិយាយ និងកំប្លែងលេងតាមបែបអាសអាភាស។

ការរំលោភបំពាននៅក្នុងសង្គមៈ ស្ត្រីស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ប្តី ឬដៃគូ ឬក៏ត្រូវបានគេបង្ខំឱ្យដើរតាមទំនៀមទម្លាប់ដែលផ្ទុយពីចន្ទះរបស់ពួកគេដូចជា ការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ដោយបង្ខំ។

អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ

អំពើហិង្សាមានកើតឡើងជាញឹកញាប់ ប៉ុន្តែអំពើនេះជាធម្មតាមិនត្រូវបានគេរាយការណ៍ ហើយចំណែកឯជនល្មើសគឺមិនត្រូវបានគេដាក់ទោសទណ្ឌឡើយ។

មិនមែនបុរសទាំងអស់សុទ្ធតែជាអ្នករំលោភបំពាននោះទេ ប៉ុន្តែភាគច្រើននៃអ្នករំលោភគឺជាបុរស ហើយចំណែកឯអ្នករងគ្រោះជាស្ត្រី។ អ្នករំលោភបំពានទាំងនេះបានបញ្ចេញកំហឹងរបស់ខ្លួនទៅលើនរណាម្នាក់ដែលខ្លួនទៅលើគិតថាទន់ខ្សោយជាងខ្លួន អ្នកដែលយល់ថា គេមានសិទ្ធិដើម្បីគ្រប់គ្រង/ត្រួតត្រា ។

កុមារដែលឆ្លងកាត់នូវអំពើហិង្សានៅក្នុងផ្ទះរបស់ពួកគេ គឺរងគ្រោះនូវអារម្មណ៍ផ្លូវចិត្ត ហើយក៏អាចក្លាយទៅជាអ្នករំលោភបំពានដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ក៏មាន។

អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារមិនមែនជារឿងផ្ទាល់ខ្លួនទេ ឬជាបញ្ហាគ្រួសារទេ។ វាគឺជារឿងបញ្ហាសង្គមដែលត្រូវតែដោះស្រាយតាមរយៈអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងសង្គម។

****

នៅក្នុងការរស់នៅ ក៏ដូចជាការអនុវត្តន៍ការងារ យើងតែងតែត្រូវការការប្រាស្រ័យទាក់ទង នៅក្នុងគ្រួសារ ជាមួយបងប្អូន អ្នករួមការងារ និងអ្នកដ៏ទៃផ្សេងៗទៀត ដែលមានឋានៈ តួនាទី ឬ ស្ថានភាពរស់នៅខុសៗគ្នា។ ជាទូទៅ នៅក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទងនានា យើងច្រើនប្រើប្រាស់ការ និយាយ ការស្តាប់ ការសួរសំនួរ និងការសង្ខេប។

ខាងក្រោមនេះ គឺជាគោលការណ៍ខ្លះៗ សំរាប់ជំនួយក្នុងការស្តាប់ ការសួរសំណួរទៅវិញទៅ មក និងការសង្ខេបអោយមានប្រសិទ្ធភាព។

ការស្តាប់ :

- ការស្តាប់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ទាមទារឱ្យអ្នកស្តាប់ផ្តោតការចាប់អារម្មណ៍ដោយពេញលេញ ទៅលើអ្វីដែលមនុស្សម្នាក់ទៀតនិយាយ។
- ត្រូវមានអារម្មណ៍ល្អក្នុងការស្តាប់។
- ចៀសវាងការផ្តោតអារម្មណ៍ទៅលើតែរូបភាពដែលបណ្តាលឱ្យភ្លេចខ្លឹមសារ។

ការសួរសំណួរ :

- ក្នុងការសួរសំណួរត្រូវមានទំនាក់ទំនងគ្នាពីមួយទៅមួយ។
- ការសួរសំណួរ អាចប្រើទាំងសំនួរបើក និងសំនួរបិទ។ លក្ខណៈសំនួរបិទច្រើនប្រើពាក្យ អ្នកណា? អ្វី? នៅទីណា? នៅពេលណា? រីឯលក្ខណៈសំនួរបើកច្រើនប្រើពាក្យហេតុអ្វី? ដូចម្តេច? របៀបណា?
- ព្យាយាមប្រើនូវសំណួរបើកឱ្យបានច្រើន ដើម្បីទទួលបានចម្លើយច្រើន។
- ត្រូវប្រើពាក្យសាមញ្ញងាយយល់។
- សំណួរត្រូវមានលក្ខណៈច្បាស់លាស់ ថាតើយើងចង់ដឹងពីអ្វី។

ការសង្ខេប :

- ដើម្បីពិនិត្យឱ្យដឹងថា អ្នកបានយល់ដូចទៅនឹងអ្វីដែលបុគ្គលណាម្នាក់បាននិយាយ និងដើម្បីពិនិត្យ ឡើងវិញនូវការសំរេច ឬពិនិត្យឡើងវិញនូវចំណុចសំខាន់ៗ។
- ត្រូវចេះសង្ខេបនូវចំណុចសំខាន់ៗ ផ្អែកទៅលើខ្លឹមសារដែលគេបានលើកឡើង។

តំរោងមេរៀនទី៤.៣: ការប្រស្រ័យទាក់ទងតែម្ខាងនិងការប្រស្រ័យទាក់ទងទាំងសងខាង

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមទាំងអស់នឹងអាច:

* អនុវត្តបានពីរបៀបប្រស្រ័យទាក់ទងតែម្ខាង និងទាំងសងខាង។

រយៈពេល : ប្រហែល៤៥នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : លំហាត់គូរគំនូរជាលក្ខណៈដៃគូ។

សំភារៈ : ក្រដាស់ផ្ទាំងធំ ក្រដាស់ពណ៌ ហ្វឺត។

ឯកសារមេរៀន : គោលការណ៍ណែនាំសំរាប់លំហាត់ទី ៤.៣.ក និងទី៤.៣.ខ។
រូបភាពទី១ និងរូបភាពទី២។

របៀបសំរបសំរួល :

១. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគេធ្លាប់បានឮពី "ការប្រស្រ័យទាក់ទងតែម្ខាងនិងទាំងសងខាង" ដែរឬទេ? តើវាមានន័យដូចម្តេច?* សរសេរចំលើយ ដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

២. អ្នកសំរបសំរួលចាត់ឱ្យអ្នកចូលរួមចាប់ដៃគូ ដោយឱ្យដៃគូនីមួយៗចាត់តាំងម្នាក់ជាឈ្មោះ **ក** និងម្នាក់ទៀតឈ្មោះ **ខ** ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលឱ្យឈ្មោះ **ក** ទាំងអស់មកជួបជុំគ្នា ហើយឱ្យរូបភាពទី១ និងគោលការណ៍ណែនាំក្នុងការគូររូបភាពទី១ដល់ពួកគេ និងឱ្យពួកគេអានគោលការណ៍។

៤. អ្នកសំរបសំរួលឱ្យ **ក** និង **ខ** អង្គុយទល់ខ្នងគ្នា ហើយដោយ **ក** និយាយណែនាំនិងពន្យល់ទៅ **ខ** ដើម្បីគូររូបនេះ។ ឈ្មោះ **ខ** មិនអាចមើលរូបភាព ឬសួរសំនួរសួរអ្វីបញ្ជាក់បានទេ។ រីឯឈ្មោះ **ក** មិនត្រូវប្រាប់ការណែនាំនិងពន្យល់របស់ខ្លួនជាលើកទីពីរទេ។ បន្ទាប់ពីដៃគូទាំងអស់គូររូបរួចរាល់ ហើយអ្នកសំរបសំរួលសុំអោយ **ខ** បង្ហាញគំនូរដល់ដៃគូរបស់ខ្លួន និងអ្នកចូលរួមទាំងអស់។

៥. អ្នកសំរបសំរួលឱ្យឈ្មោះ **ខ** ទាំងអស់មកជួបជុំគ្នា ហើយឱ្យរូបទី២ និងគោលការណ៍ណែនាំក្នុងការគូររូបភាពទី២ ដល់ពួកគេ និងឱ្យពួកគេអានគោលការណ៍នេះ។ លើកនេះពួកគេអាចបកស្រាយសួរសំនួរ និងសួរបញ្ជាក់បាន តែឈ្មោះ **ក** មិនអាចមើលរូបភាពបានទេ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលឱ្យ **ក** និង **ខ** អង្គុយទល់ខ្នងគ្នា ហើយដោយ **ខ** និយាយណែនាំនិងពន្យល់ទៅ **ក** ដើម្បីគូររូបនេះ។ បន្ទាប់ពីដៃគូទាំងអស់គូររូបរួចរាល់ហើយ អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យ **ក** បង្ហាញគំនូរដល់អ្នកចូលរួមទាំងអស់។

៧. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមធ្វើការបកស្រាយពីភាពផ្សេងគ្នានៃការប្រស្រ័យទាក់ទងទាំងពីរនេះ និងសួរទៅឈ្មោះ ក និងឈ្មោះ ខ ថា *មានការលំបាកទេ ក្នុងការគូររូបនេះ? រូបភាពមួយណាងាយស្រួលជាង? ហេតុអ្វី?*

៨. ពន្យល់ពីស្ថានភាពជាក់ស្តែង ដែលអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវអនុវត្តនូវការប្រស្រ័យទាក់ទងទាំងសងខាងនៅក្នុងការងាររបស់ពួកគេ។

៨. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្តីសង្ខេបពីការប្រស្រ័យទាក់ទងតែម្ខាងនិងការប្រស្រ័យទាក់ទងសងខាង។ និងសួរអ្នកចូលរួមថា តើគេមានយោបល់ ឬចម្ងល់អ្វីទៀតឬទេ? ឆ្លើយតបនឹងសំណួររបស់អ្នកចូលរួម។

☺☺☺

គោលការណ៍ណែនាំ ៤.៣.ក សំរាប់គូររូបទី១

- ដៃគូមានគ្នាពីរនាក់ ម្នាក់ឈ្មោះ ក និងម្នាក់ទៀតឈ្មោះ ខ ។
- ឈ្មោះ ក និងឈ្មោះ ខ អង្គុយទល់ខ្នងគ្នា។
- អ្នកសំរបសំរួលឱ្យរូបភាពទី១ ទៅឈ្មោះ ក នៅក្នុងដៃគូនីមួយៗ។
- ឈ្មោះក រៀបរាប់ពីលក្ខណៈរូបភាពឱ្យឈ្មោះ ខ ដើម្បីគូរ។
- ឈ្មោះ ខ មិនអាចសុំឱ្យឈ្មោះ ក រៀបរាប់ពីលក្ខណៈនៃរូបភាពជាលើកទីពីរ ឬ សួរទៅឈ្មោះ ក ឬ សួរបញ្ជាក់ថាខុសឬត្រូវឡើយ។ ឈ្មោះ ក មិននិយាយអ្វីទាំងអស់ពេលដែលកំពុងអនុវត្តការគូររូបនេះ។
- អ្នកទាំងពីរមិនអាចមើលរូបគ្នាទៅវិញទៅមកបានទេ ប្រសិនបើគ្មានការអនុញ្ញាតិពីអ្នកសំរបសំរួលទេ។
- បន្ទាប់ពីគូររូបរួចហើយឈ្មោះ ខ ត្រូវបង្ហាញរូបរបស់ខ្លួនទៅអ្នកចូលរួមទាំងអស់។
- អ្នកសំរបសំរួលសួរឈ្មោះ ខ ពីការលំបាកនិងភាពងាយស្រួលក្នុងការគូររូបនេះ ។

<u>រូបភាពទី១</u>

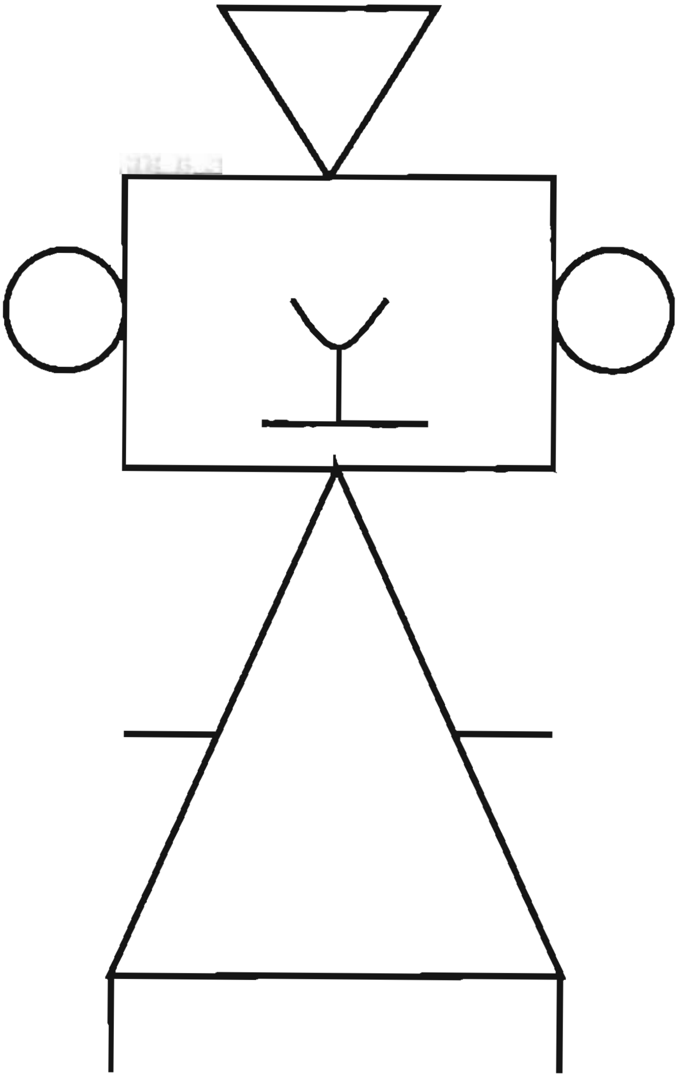

គោលការណ៍ណែនាំ ៤.៣.ខ សំរាប់គូររូបទី២

- អនុវត្តជាមួយដៃគូដដែល។
- ឈ្មោះ ក និងឈ្មោះ ខ អង្គុយទល់ខ្នងគ្នាដដែល។
- អ្នកសំរបសំរួលឱ្យរូបភាពទី២ ទៅឈ្មោះ ខ នៅក្នុងដៃគូនីមួយៗ។
- ឈ្មោះ ខ រៀបរាប់ពីលក្ខណៈរូបភាពនេះឱ្យឈ្មោះ ក ជាអ្នកគូរម្តង។ អ្នកទាំងពីរអាចសួរឆ្លើយឆ្លងគ្នាទៅវិញទៅមកបាន។
- តែអ្នកទាំងពីរមិនអាចមើលរូបគ្នាទៅវិញទៅមកបានទេ ប្រសិនបើគ្មានការអនុញ្ញាតិពីអ្នកសំរបសំរួលទេ។
- បន្ទាប់ពីគូររូបរួចរាល់ហើយ ឈ្មោះ ក និងឈ្មោះ ខ ត្រូវបង្ហាញរូបរបស់ពួកគេទៅអ្នកចូលរួមទាំងអស់ ។
- អ្នកសំរបសំរួលសួរ ឈ្មោះ ក ពីការលំបាកនិងភាពងាយស្រួលក្នុងការគូររូបនេះ ។

☺☺☺

រូបគំនូរទី២

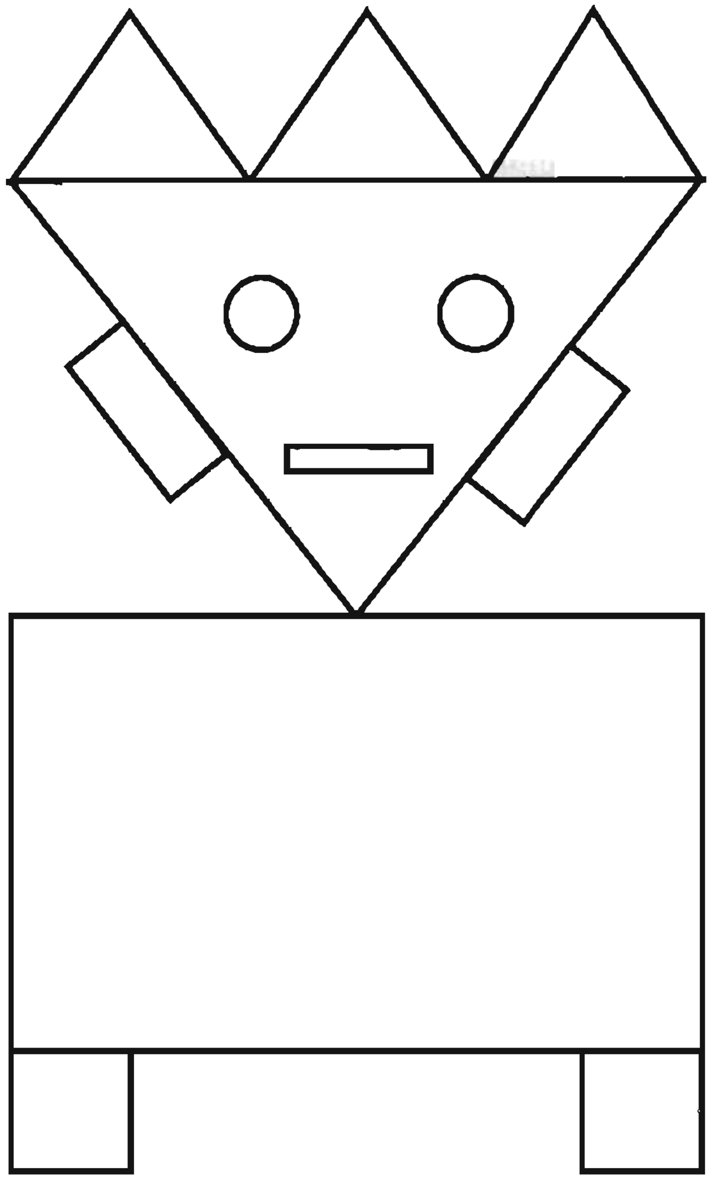

គំរោងមេរៀនទី ៤.៤: ប្រការដែលគួរធ្វើនិងមិនគួរធ្វើក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទង

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមទាំងអស់នឹងអាចៈ

* កំណត់បាននូវប្រការដែលគួរធ្វើ និងមិនគួរធ្វើក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទង។

រយៈពេល : ប្រហែល៤៥នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : សំនួរបំផុសគំនិត និងការពិភាក្សាក្រុមធំ។

សំភារៈ : ក្រដាស់ផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត និង កន្ត្រៃ។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី៤.៤ ប្រការដែលគួរនិងមិនគួរធ្វើក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទង

របៀបសំរបសំរួល :

១. អ្នកសំរបសំរួលសួរទៅអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគេធ្លាប់មានបទពិសោធន៍ក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទងដែរឬទេ?* សរសេរចំលើយនៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

២. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើប្រការអ្វីខ្លះដែលគួរជៀសវាងក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទង?* និងសរសេរយោបល់អ្នកចូលរួមលើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលបង្ហាញនិងពន្យល់បកស្រាយទៅលើខ្លឹមសារនៃមេរៀន។

៤. ចែកឯកសារមេរៀនទី៤.៤ ស្តីពីប្រការការប្រស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការនិងពាក្យសំដី។ សុំឱ្យអ្នកចូលរួមសួរសំនួរប្រសិនបើពួកគេមានចម្ងល់។ ឆ្លើយនឹងសំនួរទាំងនោះ។

៥. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្តីសង្ខេប (សរុបដោយសង្ខេបនូវប្រធានបទទាក់ទងនឹងជំនាញប្រស្រ័យទាក់ទង)។

៦. អ្នកសំរបសំរួលគួរប្រាប់អ្នកចូលរួមថា *ជំនាញនៃការសួរសំនួរ ការស្តាប់ ការធ្វើសេចក្តីសង្ខេប ការប្រស្រ័យទាក់ទងតែម្នាក់និងទាំងសងខាងមានសារប្រយោជន៍ផ្សេងៗគ្នាជាច្រើន* ។ អ្នកសំរបសំរួលគួររលើកសារឡើងវិញខ្លះនូវមេរៀននានាក្នុងជំនាញការប្រស្រ័យទាក់ទង មុននឹងការចូលដល់មេរៀនជំនាញថ្មីក្រោយមួយទៀត។

☺☺☺

ការប្រស្រ័យទាក់ទងដោយកាយវិការ:

- នៅពេលដែលអ្នកនិយាយ ត្រូវរក្សាក្រសែភ្នែកជាមួយមនុស្សគ្រប់រូបនៅក្នុងបន្ទប់ និងត្រូវនិយាយទៅរកមនុស្សគ្រប់គ្នា គឺមិនមែននិយាយរកតែមនុស្សដែលអ្នកស្គាល់ ឬមិត្តរបស់អ្នកនោះទេ។
- ឆ្លើយតបទៅនឹងអ្វីដែលអ្នកដទៃនិយាយ ដោយងក់ក្បាលញញឹម ឬសកម្មភាពផ្សេងទៀតដែលបង្ហាញថាអ្នកកំពុងស្តាប់។
- ប្រសិនបើអ្នកកំពុងធ្វើបទបង្ហាញ ចូរឈរឱ្យចំពីមុខអ្នកចូលរួម។ ត្រូវមានជំនឿជឿជាក់លើខ្លួនឯងនិងនិយាយដោយច្បាស់ៗ។

ការប្រស្រ័យទាក់ទងដោយប្រើពាក្យសំដី:

- សួរសំនួរដែលជំរុញអោយមានចំលើយតបដែលផ្តល់នូវហេតុផល ដូចជា "តើអ្នកគិតយ៉ាងណាអំពី ....? ហេតុអ្វី ....? ដូចម្តេច ......? ចុះប្រសិនបើ ....? ប្រសិនបើអ្នកចូលរួមឆ្លើយតបដោយ **បាទ ចាស់** និង**ទេ** ត្រូវសួរពីមូលហេតុនៃចំលើយរបស់ពួកគេ។
- សួរអ្នកដទៃទៀត ថាតើពួកគេឯកភាពជាមួយនឹងយោបល់របស់អ្នកណាម្នាក់ដែលបានលើកឡើងដែរឬទេ?
- ត្រូវនិយាយដោយយឺតៗ និង ច្បាស់ៗ ។
- និយាយឡើងវិញដោយរៀបប្រយោគឡើងវិញនូវអ្វីដែលអ្នកណាម្នាក់បាននិយាយ ។
- ធ្វើសេចក្តីសង្ខេបការពិភាក្សា។
- ចៀសវាងការដើរបណ្តើរ និយាយបណ្តើរ។
- ចៀសវាងការនិយាយចេញពីកន្លែងដែលអ្នកស្តាប់មើលមិនឃើញអ្នក។

គំរោងមេរៀនទី ៥.១: សេចក្តីផ្តើមស្តីពីការប្រមូលពត៌មាន

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមទាំងអស់នឹងអាចៈ

* ទទួលបានពីគោលគំនិតជាមូលដ្ឋាននៃការប្រមូលពត៌មាន។
* កំណត់បានពីវិធីសាស្ត្រនានាដែលប្រើសំរាប់ប្រមូលពត៌មាន។

រយៈពេល : ប្រហែល៤៥នាទី

វិធីសាស្ត្រ : អធិប្បាយនិងសំណួរបំផុសគំនិត។

សំភារៈ : ក្រដាស់ផ្ទាំងធំ និងហ្វឺត។ល។

ឯកសារមេរៀន : មេរៀននេះត្រូវពឹងផ្អែកទៅលើបទពិសោធន៍របស់អ្នកចូលរួម។

របៀបសំរបសំរួល :

១. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគាត់ជារៀងរាល់ថ្ងៃតែងតែប្រមូលពត៌មានមកពីណា?* សរសេរចំលើយអ្នកចូលរួមដាក់ក្រដាសផ្ទាំងធំ។

២. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា *តើយកពត៌មានទាំងនោះទៅប្រើក្នុងគោលបំណងអ្វីខ្លះ?* សរសេរចំលើយអ្នកចូលរួមដាក់ក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមទៀតថា *តើពួកគេដឹងពីរបៀបផ្សេងៗគ្នា នៃការប្រមូលពត៌មានដែរឬទេ?* សរសេរចំលើយអ្នកចូលរួមដាក់ក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ធ្វើសេចក្តីសំរេចដើម្បីដោះស្រាយ ឬដើម្បីធ្វើអ្វីមួយ គឺត្រូវពឹងផ្អែកលើពត៌មានដែល ពួកគេទទួលបានពីប្រភពផ្សេងៗ។ សុំឱ្យអ្នកចូលរួមគិតអំពីប្រភពពត៌មានផ្សេងៗ ដែលមាននៅក្នុងឃុំ- សង្កាត់ ដូចជា ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច ។ល។ នៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់របស់គេ។ សរសេរចំលើយអ្នកចូលរួមដាក់ក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៥. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវស្វែងយល់និងពិនិត្យលើពត៌មាន និងប្រភពផ្សេងៗ នៃពត៌មានក្នុងឃុំ-សង្កាត់ (ផ្នែកស្ថានភាពសង្គម ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងនយោបាយ ។ល។) ហើយពួកគេត្រូវធ្វើសេចក្តីសង្ខេបនូវពត៌មានទាំងនោះ។ ពួកគេអាចនឹងយកពត៌មានទាំងនោះទៅបង្ហាញដល់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ឬក្រុមនានាដែលជាអ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេចនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដើម្បីឱ្យពួកគេបានដឹងពីស្ថានភាពរបស់ស្ត្រី និងកុមារ ឬដើម្បីបញ្ចុះបញ្ចូលពួកគេធ្វើ

សេចក្តីសំរេចអ្វីមួយដែលទាក់ទងទៅនឹងផលប្រយោជន៍របស់ស្ត្រីនិងកុមារនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់នោះ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលសុំអោយអ្នកចូលរួម សួរសំនួរ និងផ្តល់យោបល់។ ឆ្លើយនឹងសំណួរ។

៧. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្តីសង្ខេបមេរៀន ។

កំណត់សំគាល់សំរាប់អ្នកសំរបសំរួល :

គោលបំណងនៃមេរៀននេះ ដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមបានយល់ដឹងពីសារៈសំខាន់នៃការពិនិត្យមើល និងយល់ដឹងពីប្រភពពត៌មានដែលពាក់ពន្ធ័នឹងការងាររបស់គេ។ ជារឿយៗ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារមានតួនាទីជាអ្នកតំណាងស្ត្រីនិងកុមារនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់របស់ពួកគេ ដូច្នេះជាចាំបាច់គេត្រូវដឹងពីប្រភពពត៌មានរបស់ស្ត្រីនិងកុមារនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់។ វិធីនៃការប្រមូលពត៌មានរបស់ពួកគេ គឺអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវប្រមូលពត៌មានតាមរយៈការពិភាក្សាក្រុមជាមួយស្ត្រី និងក្រុមគោលដៅផ្សេងៗ និងវិធីមួយទៀតតាមរយៈការពិនិត្យមើលពត៌មានដែលមានស្រាប់ ដូចជាពត៌មាន ស្ថិតិស្ថានភាពឃុំ-សង្កាត់ ឬផែនទីឃុំ-សង្កាត់ ។ល។

ឈឈឈ ☺☺☺ ឈឈឈ

គំរោងមេរៀនទី ៥.២: ការយល់ដឹងពីប្រភពទិន្នន័យផ្សេង

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមទាំងអស់នឹងអាចៈ

* យល់ពីរបៀបអានពត៌មាននិងទិន្នន័យដែលមាននៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់ និងខេត្ត-ក្រុង ដូចជា របាយការណ៍ឃុំ-សង្កាត់ និងស្ថានភាពឃុំ-សង្កាត់និងយល់ដឹងពីពត៌មាន និងទិន្នន័យទាំងអស់នេះ។

រយៈពេល : ប្រហែល១២០នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : ការអាន និងសង្ខេប។

សំភារៈ : ក្រដាសផ្ទាំងធំ និង ហ្វឺត។ល។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី៥.២ក ស្តីពីករណីសិក្សាស្តីពីការអប់រំនៅឃុំ ស្រែលើ។
ឯកសារមេរៀនទី៥.២ខ ស្តីពីឯកសារពត៌មានឃុំ-សង្កាត់ និងសំណួរ។

របៀបសំរបសំរួល :

ក. ករណីសិក្សាស្តីពីការយល់ដឹងពីទិន្នន័យ

១. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់អ្នកចូលរួមថា មេរៀននេះនឹងផ្តល់ឱកាសឱ្យអ្នកចូលរួមបានអាននិងវិភាគលើពត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងាររបស់ពួកគេ។

២. អ្នកសំរបសំរួលចែកអ្នកចូលរួមជាក្រុមតូច (ពីរឬបីក្រុម ទៅតាមចំនួនអ្នកចូលរួម) និងចែកឯកសារមេរៀនករណីសិក្សាស្តីពីការអប់រំនៅឃុំ ស្រែលើ ជូនពួកគាត់។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យក្រុមនីមួយៗ អានករណីសិក្សានេះនិងសួរនូវអ្វីដែលពួកគេមិនយល់។ សុំឱ្យក្រុមនីមួយៗ ឆ្លើយនឹងសំនួរក្នុងករណីសិក្សានេះ ដោយសរសេរចម្លើយដាក់លើក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យតំណាងក្រុមនីមួយៗបង្ហាញលទ្ធផលរបស់គេដល់ក្រុមធំ។ <u>សុំឱ្យក្រុមនីមួយៗបង្ហាញពីបទពិសោធន៍នៃការអាននិងការយល់បានលើករណីសិក្សានេះ</u>។

៥. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមគិតនិងយកបទពិសោធន៍ក្នុងករណីសិក្សានេះទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការងាររបស់ពួកគេ។

ក. ករណីសិក្សាស្តីពីការយល់ដឹងពីទិន្នន័យ

១. ចំពោះករណីសិក្សាពីស្ថានភាពឃុំ-សង្កាត់ត្រូវអនុវត្តដូចជំហានទីមួយៗ ក្នុងករណីសិក្សានៃការអប់រំខាងលើនេះដែរ ដោយឱ្យក្រុមនីមួយៗពិនិត្យមើលឯកសារស្ថានភាពឃុំដើម្បីឆ្លើយនឹងសំនួរ។

២. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបដោយផ្អែកទៅតាមគោលបំណងនៃប្រធានបទ។

ចំណាំសំរាប់អ្នកសំរបសំរួល :

គោលបំណងនៃលំហាត់នេះ មិនមែនដើម្បីវិភាគទិន្នន័យឱ្យបានល់អិតទេ គឺដើម្បីបង្កើនជំនាញក្នុងការអានពត៌មាននិងទិន្នន័យផ្សេងៗ និងសង្ខេបពត៌មានទិន្នន័យទាំងនេះ។

អ្នកសំរបសំរួលគួរបញ្ជាក់ថា ដោយយោងតាមការសិក្សាលើករណីសិក្សាទាំងពីរនេះ ក្នុងនាមពួកគេជាអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ គួរតែធ្វើការផ្ទះបញ្ជាំងទៅនឹងស្ថានភាពជាក់ស្តែងក្នុងការងាររបស់ពួកគាត់។

ꕥꕥꕥ ☺☺☺ ꕥꕥ

ឃុំស្រែលើ ស្ថិតប្រមាណ១៥គីឡូម៉ែត្រពីទីរួមស្រុកព្រៃកពោធិ៍ ខេត្តកំពង់ចាមដែលមានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងឃុំនោះចំនួន ៨.១៥៩នាក់ មានស្រីចំនួន ៥.៣៤៧នាក់។ ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំស្ទើរតែទាំងអស់ប្រកបមុខរបរកសិកម្មដំណាំស្រូវ ដែលពឹងផ្អែកលើទឹកភ្លៀង។ សំណាងល្អឃុំនេះស្ថិតនៅជាប់ដីងស្ទឹងដែលមានត្រីជ័ច្រើន។ ប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅទីនោះភាគច្រើន ជឿលើទំនៀមទម្លាប់បូរាណ និងជីដូនជីតារបស់ពួកគេ។

រៀងរាល់ឆ្នាំ កុមារីនិងកុមារាបានចុះឈ្មោះចូលរៀននៅសាលាបឋមសិក្សាមានចំនួនស្ទើរតែស្មើគ្នា។ ប៉ុន្តែនៅចុងបញ្ចប់នៃថ្នាក់ទីបី កុមារីជាច្រើននាក់បានបោះបង់ចោលការសិក្សា ហើយនៅចុងបញ្ចប់នៃថ្នាក់ទីប្រាំមួយ មានចំនួនសិស្សស្រីតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះដែលប្រឡងជាប់កំរិតបឋមសិក្សា ដើម្បីឈានទៅបន្តការសិក្សានៅកំរិតមធ្យមសិក្សា។

ក្រៅពីអត្រានៃការបោះបង់ការសិក្សារបស់សិស្សស្រី គេក៏អាចកត់សំគាល់ឃើញថា សិស្សស្រីចំណាយពេលវេលារៀនសូត្រនៅសាលាតិចជាងសិស្សប្រុស។ ដោយឡែកនៅក្នុងរដូវដកស្ទូង និងប្រមូលផលដំណាំវិញ សិស្សស្រីតែងតែអវត្តមានពីសាលារៀនជានិច្ច។ ម្យ៉ាងទៀត គេសង្កេតឃើញថា ការមករៀនរបស់សិស្សស្រីតែងតែយឺត និងចេញពីសាលារៀនមុនសិស្សប្រុស។

ជារួមអត្រាអក្ខរជនមាន៧៥ភាគរយ ក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ ហើយ៥៨ភាគរយជាស្ត្រី។ ផ្អែកតាមពត៌មានថ្មីៗ ពីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាបង្ហាញឱ្យឃើញភាពខុសប្លែកគ្នារវាងក្មេងស្រី និងក្មេងប្រុស។ ក្មេងប្រុសចាប់ផ្តើមចូលរៀនត្រូវតាមអាយុ មានដល់ទៅ ៩៤ភាគរយ តែក្មេងស្រីមានត្រឹមតែ៨៤ភាគរយប៉ុណ្ណោះ។ បន្ថែមលើនោះទៀត មានក្មេងស្រីតិចជាង៥០ភាគរយបានបញ្ចប់បឋមសិក្សាប្រៀបធៀបទៅក្មេងប្រុសដែលមាន៥៥ភាគរយ។ នៅក្នុងកំរិតមធ្យមសិក្សា ក្មេងស្រីមានត្រឹមតែ១៤ ភាគរយ រីឯក្មេងប្រុសមាន២០ភាគរយ។ នៅកំរិតបឋមសិក្សា កុមារីនិងកុមារមានចំនួនប្រហាក់ប្រហែលគ្នា តែក្នុងកំរិតមធ្យមសិក្សាកំរិតមួយ មានក្មេងស្រីតែ៦នាក់ប៉ុណ្ណោះក្នុងចំណោមក្មេងប្រុស១០នាក់។ នៅក្នុងកំរិតមធ្យមសិក្សាពីរនិងកំរិតឧត្តមសិក្សា មានស្ត្រីតិចជាង៥នាក់ក្នុងចំណោមបុរស១០នាក់។

ថ្ងៃមួយក្មេងស្រីម្នាក់ កំពុងបញ្ចុកបាយដល់ប្អូនទាំង២នាក់របស់នាង។ ពេលនោះ មានបុរសម្នាក់បានចូលមកដល់ ហើយសាកសួរនាងពីជីវិតរស់នៅនិងការរៀនសូត្ររបស់នាង។ នាងរៀបរាប់

ប្រាប់បុរសនោះថា "ខ្ញុំឈ្មោះ ចាន់ មុំ។ ខ្ញុំមានបងប្អូន ៨នាក់។ ឪពុកម្តាយខ្ញុំជាអ្នកស្រែចំការ។ ខ្ញុំគឺជាកូនទី២ ហើយខ្ញុំពុំបានទៅសាលារៀនទេ។ បងប្រុសនិងប្អូនប្រុសខ្ញុំបានទៅរៀន។ ប្អូនស្រីខ្ញុំម្នាក់ទៀតក៏បានទៅរៀនដែរ តែនាងរៀនមិនសូវចេះទេ។ ប្អូនស្រីខ្ញុំមិនអាចទៅរៀនរាល់ថ្ងៃបានទេ។ចំពោះខ្ញុំផ្ទាល់ ឪពុកម្តាយខ្ញុំប្រាប់ថា គ្មានប្រយោជន៍សំរាប់ខ្ញុំទៅរៀនទេ។ ម្យ៉ាងទៀត សូម្បីតែរៀនអក្ខរកម្មនៅក្នុងភូមិ ក៏ខ្ញុំពុំមានពេលបានទៅរៀនផង។ ឪពុកម្តាយខ្ញុំឱ្យខ្ញុំនៅផ្ទះ មើលប្អូន ឱ្យចំណីជ្រូក សំអាតចង្ក្រានបានថ្នាំង បោកគក់ សម្លៀកបំពាក់ ដូចនេះទើបខ្ញុំពុំមានពេលបានទៅរៀន។ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ថាខ្ញុំធ្វើការងារផ្ទះកាន់តែច្រើនឡើងៗ។ ចាស់ៗនៅក្បែរផ្ទះខ្ញុំ តែងតែសរសេរខ្ញុំថា ជាកូនល្អ ចេះធ្វើការងារផ្ទះសម្បែង ចេះស្តាប់បង្គាប់ ឪពុកម្តាយ។"

សំណួរពិភាក្សា :

១. ហេតុអ្វីបានជា ក្មេងស្រី ចាន់ មុំ មិនបានទៅរៀន?
២. តើអ្នកបានដឹងអ្វីខ្លះពីពត៌មានពាក់ពន្ធ័នឹងការអប់រំរបស់ក្មេងប្រុសនិងក្មេងស្រី?
៣. តើឃុំ-សង្កាត់របស់អ្នកមានស្ថានភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នាឬខុសគ្នាពីឃុំនេះ? តើខុសគ្នាអ្វីខ្លះ?
៤. តើការចូលរៀនរបស់ក្មេងស្រីនិងស្ត្រីទាប បណ្តាលឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានអ្វីខ្លះ?
៥. ក្នុងនាមអ្នកជាអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ ឬជនបង្គោលយេនឌ័រ តើអ្នកត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះដើម្បីបង្កើនការចូលរៀនរបស់ក្មេងស្រីនិងស្ត្រីឱ្យបានច្រើន?

ឯកសារមេរៀនទី៥.២.៩ ៖ សំនួរពាក់ព័ន្ធនឹងឯកសារស្ថានភាពឃុំ_សង្កាត់

ចូរអានឯកសារស្ថានភាពឃុំ_សង្កាត់ ។ ឆ្លើយទៅនឹងសំនួរដូចតទៅ ដោយផ្អែកទៅលើការអានរបាយការណ៍ស្ថានភាពឃុំ_សង្កាត់របស់អ្នក។

១. តើភូមិណាមួយដែលមានចំនួនកុមារទៅសាលារៀនតិចជាងគេ? តើមានមូលហេតុ ខ្លះដែលកុមារនៅក្នុងភូមិទាំងនោះមិនទៅសាលារៀន?

២. តើភូមិណាមួយដែលមានចំនួនកុមារទៅសាលារៀនតិចជាងគេ? តើមានមូលហេតុអ្វីខ្លះដែលបណ្តាលអោយកុមារីមិនទៅសាលារៀន?

៣. តើគេអាចធ្វើសកម្មភាពអ្វីខ្លះដើម្បីលើកទឹកចិត្ត និងជំរុញអោយកុមារីទៅចូលរៀនច្រើន?

៤. តើភូមិណាមួយដែលមានអត្រាអនក្ខរភាពរបស់ស្ត្រីខ្ពស់ជាងគេ? តើអ្នកគិតថាមានដំណោះស្រាយអ្វី សំរាប់កាត់បន្ថយអត្រាអនក្ខរភាពរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងភូមិនោះ?

៥. តើភូមិណាខ្លះ ដែលមានគ្រួសារប្រើប្រាស់បង្គន់អនាម័យ តិចជាង ១០គ្រួសារ?

៦. ប្រសិនបើពួកគេមិនមានបង្គន់អនាម័យ តើអាចបណ្តាលអោយមានបញ្ហាអ្វីខ្លះដល់ស្ត្រី?

៧. តើភូមិណាខ្លះដែលមានទឹកស្អាតសំរាប់ប្រើប្រាស់តិចជាងគេ? តើអាចបណ្តាលឱ្យមានបញ្ហាអ្វីខ្លះដល់ស្ត្រី?

៨. តើមានភូមិប៉ុន្មានដែលប្រើឆ្មបបុរាណច្រើនជាងគេ? ភូមិណាខ្លះដែលប្រើឆ្មបបុរាណតិចជាងគេ? តើការប្រើឆ្មបបុរាណ និង សុខភាពរបស់ស្ត្រីមានទំនាក់ទំនងគ្នាដូចម្តេចខ្លះ?

ចូរសរសេរពត៌មានសំខាន់ផ្សេងៗទៀត ដែលអ្នកចាប់អារម្មណ៍តាមរយៈការអានរបាយការណ៍ស្ថានភាពឃុំ_សង្កាត់។

តារាងទិន្នន័យតាមភូមិ (ស្រង់ចេញពី ឯកសារពត៌មាន ស្តីពីស្ថានភាពឃុំបន្ទាយមាសខាងកើត ក្នុងឆ្នាំ២០០៣)

ខេត្ត/ក្រុង: កំពត

ស្រុក/ខណ្ឌ: បន្ទាយមាស

ឃុំ/សង្កាត់: បន្ទាយមាសខាងកើត (៧០២០១)

ឆ្នាំ: ២០០២

ល.រ	ទិន្នន័យភូមិ	ពេជ្ជនា	ក្រសាំងក្រោម	ក្រសាំងលើ	ត្រពាំងពោធ	ព្រៃបន្ទាំ	ស្រែថ្មុក	ពោធិ៍	ធ្នង់
1	ចំនួនគ្រួសារសរុបក្នុងភូមិយកតាមសៀវភៅគ្រួសារ)	255	235	235	349	166	208	159	186
2	ចំនួនមនុស្សស្រីសរុប	693	521	578	1161	467	419	340	394
3	ចំនួនមនុស្សប្រុសសរុប	603	388	561	1195	312	456	340	381
4	ចំនួនក្មេងស្រី អាយុពី ០ ដល់ ៥ ឆ្នាំ ក្រោម៦ឆ្នាំ)	85	69	54	123	28	36	41	52
5	ចំនួនក្មេងប្រុស អាយុពី ០ ដល់ ៥ ឆ្នាំ ក្រោម៦ឆ្នាំ)	80	65	98	157	23	54	46	40
6	ចំនួនក្មេងស្រី អាយុពី ៦ ដល់ ១៤ ឆ្នាំ ក្រោម១៥ឆ្នាំ)	136	98	139	246	179	55	72	60
7	ចំនួនក្មេងប្រុស អាយុពី ៦ ដល់ ១៤ ឆ្នាំ ក្រោម១៥ឆ្នាំ)	157	130	101	246	105	90	77	78
8	ចំនួនក្មេងស្រីអាយុពី ៦ ដល់ ១៤ ឆ្នាំដែលបានចូលរៀន	112	75	106	90	179	54	72	29
9	ចំនួនក្មេងប្រុសអាយុពី ៦ ដល់ ១៤ ឆ្នាំដែលបានចូលរៀន	146	119	90	76	105	64	75	73
10	ចំនួនក្មេងស្រី អាយុពី ១៥ ដល់ ១៧ ឆ្នាំ ក្រោម១៨ឆ្នាំ)	43	42	24	166	15	30	25	30
11	ចំនួនក្មេងប្រុស អាយុពី ១៥ ដល់ ១៧ ឆ្នាំ ក្រោម១៨ឆ្នាំ)	49	35	21	166	7	43	40	46
12	ចំនួនស្ត្រីអាយុពី១៨ឆ្នាំដល់ ៦៤ឆ្នាំ	392	306	276	554	211	289	189	233
13	ចំនួនបុរសអាយុពី១៨ឆ្នាំដល់ ៦៤ឆ្នាំ	299	148	266	554	132	254	167	200
14	ចំនួនស្ត្រីអាយុពី៦៥ឆ្នាំឡើង	37	6	85	72	34	9	13	19
15	ចំនួនបុរសអាយុពី៦៥ឆ្នាំឡើង	18	10	75	72	45	15	10	17

16	ចំនួនអនក្ខរជនភេទស្រីដែលមានអាយុចាប់ពី១៥ឆ្នាំឡើង	36	50	81	33	10	64	14	25
17	ចំនួនអនក្ខរជនភេទប្រុសដែលមានអាយុចាប់ពី១៥ឆ្នាំឡើង	13	5	14	33	5	11	8	6
18	ចំនួនផ្ទះមានដំបូលប្រក់ស្បូវ/ស្លឹក	54	97	83	48	18	69	43	20
19	ចំនួនផ្ទះមានដំបូលប្រក់ក្បឿង	180	119	113	266	146	125	89	148
20	ចំនួនផ្ទះមានដំបូលប្រក់ហ្វីប្រូស៊ីមងត៍	5	5	14	26	1	8	15	3
21	ចំនួនផ្ទះមានដំបូលប្រក់សង្កសី	16	14	19	3	6	6	12	15
22	ចំនួនផ្ទះមានដំបូលបេតុង	0	0	0	6	0	0	0	0
23	ចំនួនគ្រួសារដែលមានបង្គន់អនាម័យប្រើប្រាស់	0	1	16	15	7	1	0	0
24	ចំនួនគ្រួសារដែលមានទឹកបំពង់ទុយោ ឬអណ្តូងស្នប់ ឬអណ្តូងលូ ប្រើប្រាស់បានដល់ក្នុងផ្ទះប្រចាំគ្រួសារ	75	27	95	73	57	26	0	7
25	ចំនួនគ្រួសារដែលមានទឹកបំពង់ទុយោ ឬអណ្តូងស្នប់ ឬអណ្តូងលូ ប្រើប្រាស់បានរួមគ្នាច្រើនគ្រួសារ ចំងាយ១៥០ម៉ែត្រពីផ្ទះ	55	99	22	92	50	37	0	0
26	ចំនួនគ្រួសារដែលប្រើប្រាស់ទឹកពីប្រភពផ្សេងទៀតៈ ស្រះ អណ្តូង បឹង ទន្លេទឹកភ្លៀង... ។ល។ ដែលមិនចូលក្នុងប្រភេទទាំងពីរខាងលើ	125	109	118	184	59	145	159	179
27	ចំនួនគ្រួសារដែលចិញ្ចឹមគោ-ក្របីក្នុងភូមិ	239	231	217	320	166	202	151	186
28	ចំនួនគ្រួសារចិញ្ចឹមជ្រូកនៅក្នុងភូមិ	245	235	231	349	98	203	159	186
29	តំលៃលក់ស្រូវចេញជាមធ្យមក្នុងភូមិក្នុងខែនេះខែ៥)	500	400	450	360	350	370	370	370
30	ចំនួនម៉ូតូ ម៉ូតូរ៉ឺម៉ក	15	25	50	70	49	25	12	7
31	ចំនួនត្រាក់ទ័រ គោយន្ត រថយន្ត	0	0	4	2	2	1	1	5
32	ចំនួនរទេះគោ និង រទេះសេះ	87	134	115	234	156	206	93	153
33	ចំនួនកង់ កង់រ៉ឺម៉ក	153	204	121	250	169	0	102	131
34	ចំនួនទូកចែវ/អុំ	13	0	0	0	0	0	0	0

35	ចំនួនទូកម៉ាស៊ីន/កាណូត	0	0	0	1	0	0	0	0
36	ចំនួនគ្រួសារមានទូរទស្សន៍	46	37	77	90	27	40	30	15
37	ចំនួនគ្រួសារដែលសំរាលកូនដោយឆ្មបបុរាណក្នុង១ឆ្នាំកន្លងទៅ	10	13	21	3	2	2	6	9
38	ចំនួនគ្រួសារដែលសំរាលកូនដោយឆ្មបមានការបណ្តុះបណ្តាលក្នុង ១ឆ្នាំកន្លងទៅ	7	0	4	4	1	4	0	3
39	ចំនួនឆ្មបបុរាណដែលមានក្នុងភូមិ	2	2	0	2	2	1	2	2
40	ចំនួនឆ្មបដែលបានបណ្តុះបណ្តាលមានក្នុងភូមិ	0	0	0	2	0	0	0	0
41	ចំនួនគ្រួសារមានដីស្រែទទួលបានការស្រោចស្រពពីប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ	0	0	0	25	0	0	0	0
42	ចំនួនគ្រួសារដែលប្រើជីគីមីក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅសំរាប់ការដាំដុះ	255	235	225	349	166	208	150	186
43	ចំនួនគ្រួសារដែលប្រើថ្នាំសំលាប់សត្វល្អិតក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅសំរាប់ការដាំដុះ	15	0	15	40	25	45	42	82
44	ចំនួនករណីឃាតកម្ម លួច ប្លន់ ចាប់ជំរិត ចាប់រំលោភ ក្នុង១ឆ្នាំកន្លងដែលមេភូមិដឹង	0	0	1	1	1	2	0	0
45	ចំនួនករណីទំនាស់ដីធ្លីក្នុង១ឆ្នាំកន្លងដែលមេភូមិដឹង	2	1	5	4	5	13	5	3
46	ចំនួនគ្រួសារដែលមានមេគ្រួសារជាស្ត្រីមានកូនអាយុតិចជាង៥ឆ្នាំ	4	4	9	2	5	0	3	1
47	ចំនួនគ្រួសារដែលជួបប្រទះអំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារ១ឆ្នាំកន្លង	2	0	1	1	0	0	1	0
48	ទីតាំងផ្សារភូមិ...........) ជិតបំផុតដែលអ្នកភូមិធ្វើដំណើរទៅទិញទំនិញ	7021308	7021308	7021308	7021308	7021308	7021308	7021308	7021308
49	រយៈពេលធ្វើដំណើរពីភូមិទៅផ្សារនៅជិតបំផុតដោយជិះម៉ូតូគិតជាម៉ោង)	60	90	30	45	45	45	45	45
50	ចំងាយពីភូមិទៅផ្លូវដែលនៅជិតបំផុតដែលអាចបើកឡានចេញចូលពេញ ១ឆ្នាំ គិតជាគ.ម)	0	2	0	0	0	0	0	1.5
51	រយៈពេលធ្វើដំណើរពីភូមិទៅផ្លូវខាងលើដោយជិះម៉ូតូ គិតជាម៉ោង)	0	5	0	0	0	0	0	10

តំរោងមេរៀនទី៥.៣: កិច្ចសម្ភាសន៍ ឬការពិភាក្សាជាក្រុម

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមទាំងអស់នឹង:

* យល់ពីចំណុចនិងបច្ចេកទេសសំខាន់ៗ ក្នុងការសម្ភាសន៍ជាក្រុម ឬការពិភាក្សា ជាក្រុម។
* បង្កើនបាននូវជំនាញក្នុងការដឹកនាំធ្វើការសម្ភាសន៍ជាក្រុមឬការពិភាក្សាជាក្រុម

រយៈពេល : ប្រហែល៩០នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : សំនូរបំផុសគំនិត និងការសម្តែង។

សំភារៈ : ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត។ល។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី៥.៣ គោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការសំភាសន៍ឬពិភាក្សាជាក្រុម

របៀបសំរបសំរួល :

ក. គោលគំនិតនៃការសម្ភាសន៍ ឬពិភាក្សាជាក្រុម :

១. អ្នកសំរបសំរួលអធិប្បាយថា *ការដឹកនាំការសម្ភាសន៍ ឬការពិភាក្សាជាក្រុមនៅក្នុងសហគមន៍ គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការប្រមូលពត៌មានអំពីការរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ សេចក្តីត្រូវការ កង្វល់ និងបញ្ហារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។*

២. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមផ្តល់នូវបទពិសោធន៍របស់ពួកគាត់ក្នុងការចូលរួមក្នុងការសំភាសន៍ ឬពិភាក្សាជាក្រុមដើម្បីប្រមូលពត៌មានផ្សេងៗ ដោយសួរអ្នកចូលរួមថា:

- *តើពួកគេធ្លាប់បានធ្វើការសំភាសន៍ ឬការពិភាក្សាជាក្រុមជាលើកចុងក្រោយបង្អស់នៅពេលណា? ក្នុងគោលបំណងអ្វី?*
- *តើការពិភាក្សាជាក្រុមនោះមានចំណុចល្អអ្វីខ្លះ និងចំណុចមិនល្អអ្វីខ្លះ? តើគួរធ្វើអ្វីខ្លះដើម្បីកែលំអនូវ ចំណុចខ្វះខាតនេះ?* សរសេរយោបល់ដាក់ក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ពីគោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ការសម្ភាសន៍ ឬការពិភាក្សាជាក្រុម និងចែកឯកសារមេរៀនទី៥.៣ ជូនអ្នកចូលរួម។ សួរអ្នកចូលរួមមានចម្ងល់ ឬមានយោបល់បន្ថែមអ្វីទេ។ ឆ្លើយតបនឹងសំណួរ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួម *តើអ្នកចូលរួមធ្លាប់បានប្រើគោលការណ៍ណែនាំទាំងនេះនៅក្នុង*

ការងាររបស់ពួកគេកាលពីមុនមកដែរឬទេ? អាស្រ័យទៅលើបទពិសោធន៍របស់ពួកគេ តើអ្វីខ្លះដែលពួកគេគួរបន្ថែមពីគោលការណ៍នេះ? សរសេរយោបល់អ្នកចូលរួមដាក់ក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

៥. អ្នកសំរបសំរួលសេចក្តីសង្ខេបគ្រួសៗលើសកម្មភាពខាងលើ។

ខ. **សំហាត់នៃការពិភាក្សាជាក្រុម**

១. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមជ្រើសរើសប្រធានបទសំខាន់មួយដែលទាក់ទងនឹងបទពិសោធន៍ជាក់ស្តែងរបស់ពួកគេ ដើម្បីលើកមកធ្វើការសម្ភាសន៍ ឬការពិភាក្សាឱ្យបានលំអិត។

២. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួម គិតរកសំនួរទូលំទូលាយដែលទាក់ទងនឹងប្រធានបទដែលពួកគេចង់សួរគ្នាទៅវិញទៅមក។ សរសេរសំណួរលើក្តារខៀនឬក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។ ចំពោះសំនួរត្រូវមានចំនួនស្មើនឹងចំនួនអ្នកចូលរួម ដើម្បីឱ្យអ្នកចូលរួមទាំងអស់មានឱកាសអនុវត្តការដឹកនាំនិងសួរសំណួរ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលនិងអ្នកចូលរួមកែសំរួលពាក្យពេជន៍ ឃ្លានៅក្នុងសំនួរដើម្បីឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ហើយរៀបចំដាក់វាឱ្យត្រូវលំដាប់លំដោយ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលបំបែកអ្នកចូលរួមជាក្រុមតូច (ក្នុងក្រុមនីមួយៗ អាចមានសមាជិកពី១០ទៅ១៥នាក់)។ អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមប្តូរវេនគ្នាម្តងម្នាក់ដើម្បីដឹកនាំក្រុមពិភាក្សាជុំវិញសំនួរនីមួយៗ។ អ្នកសំរបសំរួលត្រូវជំរុញឱ្យអ្នកចូលរួមសួរនូវសំណួរលំអិត (សំណួរដេញ) ដើម្បីទទួលបាននូវពត៌មានបន្ថែម។ ក្រុមនីមួយៗ ចាត់អ្នកកត់ត្រាម្នាក់ និងអ្នកសង្កេតម្នាក់។ នៅចុងបញ្ចប់នៃការពិភាក្សា អ្នកចូលរួមម្នាក់ៗ គួរតែធ្វើសេចក្តីសង្ខេបនូវអ្វីដែលបានពិភាក្សា ហើយអ្នកកត់ត្រាអាចបន្ថែមទៅលើការសង្ខេបនោះ (បើមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់) និងកែសំរួលប្រសិនជាចាំបាច់។ ក្រុមធំក៏អាចបន្ថែមយោបល់និងកែសំរួលបានដែរ។ ចំពោះអ្នកសង្កេតអាចជួយបន្ថែមយោបល់ដល់អ្នកសួរ ប្រសិនបើការសួរមិនទាន់បានពេញលេញ។

៥. អ្នកសំរបសំរួលឆ្លុះបញ្ចាំងនិងធ្វើសេចក្តីសង្ខេបលទ្ធផលសំខាន់ៗលើការអនុវត្តន៍លំហាត់នេះ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្តីសង្ខេបគោលគំនិតមេរៀនដោយឆ្លុះបញ្ចាំងទៅនឹងគោលបំណងមេរៀន

កំណត់សំគាល់សំរាប់អ្នកសំរបសំរួល :

ចំពោះការធ្វើលំហាត់នៃការសម្ភាសន៍ ឬពិភាក្សាក្រុម អ្នកសំរបសំរួលត្រូវត្រៀមប្រធានបទដែលទាក់ទងនឹងអ្នកចូលរួមភាគច្រើន និងរៀបចំសំនួរដែលទាក់ទងនឹងប្រធានបទនេះ សំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងករណីអ្នកចូលរួមពិបាកក្នុងការកំណត់ប្រធានបទ និងសំនួរ។ អ្នកសំរបសំរួលគួររំលឹកមេរៀនមុន ឬពន្យល់បន្ថែមនូវអត្ថន័យនិងលើកឧទាហរណ៍ខ្លះៗ ស្តីពី **សំនួរបើក និងសំនួរបិទ**។

ឯកសារមេរៀនទី៥.៣: ការសម្ភាសន៍ ឬពិភាក្សាជាក្រុម

គោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ការសម្ភាសន៍ ឬពិភាក្សាជាក្រុម :

- **រៀបចំសំនួររបស់អ្នកជាមុន** : គិតជាមុននិងសរសេរឱ្យហើយនូវសំនួរដែលអ្នកចង់សួរដល់ក្រុមរបស់អ្នក។ អ្នកត្រូវមានទាំងសំនួរបិទនិងសំនួរបើក។ ចាប់ផ្តើមដោយប្រើសំនួរងាយៗ ។
- **ជ្រើសរើសអ្នកសំរបសំរួលនិងអ្នកកត់ត្រា**: នៅក្នុងក្រុមពិភាក្សា សមាជិកម្នាក់ត្រូវសួរសំនួរ ហើយធ្វើការសំរបសំរួលក្រុមពិភាក្សា ហើយម្នាក់ទៀតត្រូវកត់ត្រាអ្វីដែលអ្នកឯទៀតនិយាយ។ អ្នកកត់ត្រាមិនត្រូវរំខានដល់អ្នកសួរសំនួរឬអ្នកឆ្លើយទេ ហើយអ្នកកត់ត្រាគួរតក់ត្រាអោយបានច្រើននូវអ្វីដែលអ្នកចូលរួមបាននិយាយ។
- **ប្រសិនបើអាច ត្រូវជ្រើសរើសអ្នកសង្កេតម្នាក់**: អ្នកសង្កេតម្នាក់អាចមានប្រយោជន៍សំរាប់ពិនិត្យមើលនូវកាយវិការ និងការចូលរួមផ្តល់យោបល់ ហើយអាចបំពេញសំនួរបន្ថែមក្នុងករណីអ្នកសួរសំនួរសួរមិនបានពេញលេញ។ ប្រសិនបើមិនអាចមានអ្នកសង្កេតទេ អ្នកនៅតែអាចធ្វើការសំភាសន៍ជាក្រុមដដែល។
- **ជ្រើសរើសអ្នកចូលរួមឱ្យបានសមស្រប** : ក្រុមរបស់អ្នកមិនត្រូវមានទំហំតូចពេកឬធំពេកទេ។ ត្រូវជ្រើសរើសពីចំនួន៦នាក់ទៅ១២នាក់។ ជាទូទៅត្រូវជ្រើសរើសអ្នកដែលមានអាយុប្រហាក់ប្រហែលគ្នា មានភេទដូចគ្នា និងអ្នកដែលមានស្ថានភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។
- **ត្រូវធ្វើអោយសមាជិកក្រុមពិភាក្សាមានអារម្មណ៍កក់ក្តៅ** : ការលេងល្បែងកំសាន្តខ្លីមួយ ឬច្រៀងចំរៀងមុនពេលពិភាក្សាជាក្រុម ដើម្បីធ្វើអោយសមាជិកក្រុមពិភាក្សាភាពស្និទស្នាលនិងបង្កើនទំនុកចិត្ត។ ពួកគេអាចនិយាយត្រង់ជាមួយអ្នក ប្រសិនបើពួកគេមានអារម្មណ៍កក់ក្តៅជាមួយអ្នក។
- **រក្សាទំនាក់ទំនងក្រសែភ្នែកជាមួយសមាជិកទាំងអស់នៅក្នុងក្រុម** : នៅពេលសួរសំនួរអ្នកត្រូវសំឡឹងមើលអ្នកចូលរួមទាំងអស់នៅក្នុងក្រុម។
- **ជំរុញអ្នកដែលមិននិយាយអោយនិយាយ តាមរយៈ:**

  ក). នៅពេលសួរសំនួរត្រូវសំលឹងទៅរកអ្នកនោះ ហើយញញឹមដាក់គាត់ ។

  ខ). និយាយថាអ្នកចង់ឮពីអ្នកដែលមិនទាន់បាននិយាយឬបញ្ចេញយោបល់នៅឡើយ។

  គ). ហើយសួរប្រសិន បើមានអ្នកណាម្នាក់មានអ្វីត្រូវបន្ថែម។

- **មធ្យោបាយសមស្របដើម្បីទប់ស្កាត់អ្នកដែលមានយោបល់ច្រើនហួសហេតុ** តាមរយៈ :

  ក). តើអ្នកណាមានយោបល់ឬទស្សនៈអ្វីផ្សេងទៀត?

  ខ). ប្រាប់ថា អ្នកឮអ្នកដែលមិនទាន់និយាយចង់បញ្ចេញយោបល់ សុំឱ្យអ្នកនិយាយច្រើនរង់ចាំសិន

  គ). ដើរជុំវិញក្រុម ហើយសួរអ្នកចូលរួមគ្រប់គ្នាឱ្យឆ្លើយ។ ធ្វើដូចនេះដើម្បីធានាថាអ្នកចូលរួមគ្រប់គ្នាចូលរួមផ្តល់នូវយោបល់។

- **សួរសំណួរជេញចន្លៈ** នៅពេលដែលចម្លើយឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួររបស់អ្នកមិនទាន់បានគ្រប់គ្រាន់ អ្នកអាចសួរសំណួរដេញលំអិតទៀត ដើម្បីទទួលបានពត៌មានបន្ថែម។ ឧ. ប្រសិនបើអ្នកសួរសំណួរ ˝ តើអ្នកដងទឹកទឹកពីអណ្តូងឬពីទន្លេ? អ្នកអាចប្រើសំណួរដេញថាៈ តើអណ្តូងនៅឯណា? មានអណ្តូងប៉ុន្មាន? តើទឹកណាល្អជាង? អណ្តូងឬទន្លេ? តើប្រជាពលរដ្ឋប៉ុន្មានអ្នកដងទឹកអណ្តូង? ប៉ុន្មានអ្នកដងទឹកពីទន្លេ? ។ល។

ធំរោងមេរៀនទី៦.៤.១: ការបង្ហាញនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ ឬសិក្ខាសាលា

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមនឹងអាចទទួលបាននូវ :

* ជំនាញក្នុងការបង្ហាញពត៌មាន និងការពិភាក្សាក្នុងអង្គប្រជុំ។

រយៈពេល : ប្រហែល៦០នាទី។

វិធីសាស្ត្រ : អធិប្បាយ និងការសម្តែង។

សំភារៈ : ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ។ល។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.១ក ការណែនាំសំរាប់ការបង្ហាញប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៅក្នុងអង្គប្រជុំ។

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.១ខ : ករណីសិក្សាស្តីពីការអប់រំ។

របៀបសំរបសំរួល :

ក. សេចក្តីផ្តើមនៃការប្រជុំ

១. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួម*គិតពីពេលដែលពួកគេបានចូលរួមនៅក្នុងអង្គប្រជុំ។* ឱ្យអ្នកចូលរួមចែករំលែកបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេក្នុងការចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំ។

២. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា *យើងម្នាក់ៗតែងតែចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំ។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំតែងតែមានការបង្ហាញពត៌មាន ការចូលរួមការពិភាក្សា ឬចរចាពីអ្វីមួយ។ ជាពិសេស អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវចូលរួមធ្វើការបង្ហាញនិងចរចាតំណាងឱ្យស្ត្រីនិងកុមារនៅក្នុងឃុំ-សង្កាត់។ ជានិច្ចជាកាល នៅក្នុងអង្គប្រជុំយើងប្រើប្រាស់ជំនាញក្នុងការទំនាក់ទំនងដូចជា : ការ ស្តាប់ សួរសំនួរ និងការសង្ខេប ដើម្បីទទួលបាននូវខ្លឹមសារនៃកិច្ចប្រជុំនិងងាយស្រួលក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេច។*

៣. អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី៦.៤.១ក និងពន្យល់ថា ការណែនាំពីការប្រស្រ័យទាក់ទងនៅក្នុងអង្គប្រជុំនេះមានប្រយោជន៍ណាស់សំរាប់ជួយដល់ស្មារតីដល់ពួកគាត់ ដូចនេះពួកគាត់ត្រូវព្យាយាមយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់និងសួរនូវអ្វីដែលពួកគេមានចម្ងល់។ សុំអោយអ្នកចូលរួមអានឯកសារដែលបានចែកជូន ហើយសួរអ្នកចូលរួមថា *តើពួកគេមានចម្ងល់អ្វីដែរឬទេ?* ឆ្លើយតបនឹងសំណួរទាំងនោះ។

ខ. ករណីសិក្សាស្តីពីការបង្ហាញនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំឬក្នុងសិក្ខាសាលា

១. អ្នកសំរបសំរួលជំរាបអ្នកចូលរួមថា ក្នុងពេលនេះពួកគេនឹងធ្វើលំហាត់មួយស្តីពីការបង្ហាញនៅក្នុង

កិច្ចប្រជុំ ។

២. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា *គោលបំណងនៃការបង្ហាញនេះ គឺដើម្បីទទួលការយល់ព្រមពីអភិបាលខេត្ត ដែលជាមនុស្សម្នាក់មានការមមាញឹកយ៉ាងខ្លាំង ដូច្នេះការបង្ហាញត្រូវតែខ្លី។ នៅក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះដែរ អ្នកបង្ហាញគួរតែផ្តល់ព័ត៌មានអោយបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីងាយស្រួលដល់អភិបាលខេត្តធ្វើការសំរេច។*

៣. អ្នកសំរបសំរួលចែកករណីសិក្សាឯកសារមេរៀនទី៦.៤.១ខ ដល់អ្នកចូលរួម និងផ្តល់រយៈពេល ១៥នាទី សំរាប់ឱ្យពួកគេបានអាននូវករណីសិក្សានេះ។ បន្ទាប់មក សុំឱ្យអ្នកចូលរួមជ្រើសរើសសមាជិក១រូប សម្តែងតួជាអភិបាលខេត្ត សមាជិក ១រូបសម្តែងជាប្រធានមន្ទីរអប់រំ និងសមាជិក ៣រូបទៀតសម្តែងតួជាអ្នកតំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល រីឯសមាជិកផ្សេងទៀតជាអ្នកសង្កេតការសម្តែង ដោយផ្តោតមើលជាពិសេសទៅលើអ្នកសម្តែងជាតំណាងសមាគមមនុស្សចម៏។ អ្នកសម្តែងម្នាក់ៗត្រូវព្យាយាមអនុវត្តទៅតាមគោលការណ៍ណែនាំនេះក្នុងឯកសារមេរៀនទី៦.៤.១ក។

៤. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមចាប់ផ្តើមអនុវត្តលំហាត់។ នៅពេលចប់លំហាត់លើកទីមួយត្រូវបន្តអនុវត្តលំហាត់នេះដដែលទៀត ដោយសុំសមាជិកដែលមិនទាន់បានសម្តែងឡើងសម្តែងម្តង។

៥. អ្នកសំរបសំរួលសួរទៅអ្នកសង្កេត តើការសម្តែងនេះដូចម្តេចដែរ? ស្របទៅតាមគោលការណ៍ណែនាំដែរឬទេ? សុំអោយអ្នកចូលរួមគិតគិតនិងបញ្ចេញយោបល់កែលំអនិងបន្ថែម។ សរសេរយោបល់លើក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។ អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបនិងបន្ថែមយោបល់ទៅលើការបង្ហាញ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកសម្តែងថា *តើអ្វីជាការងាយស្រួល និងអ្វីជាការលំបាកនៅក្នុងការបង្ហាញនេះ? តើការបង្ហាញនេះមានពត៌មាននិងហេតុផលគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ឱ្យអភិបាលខេត្តធ្វើការសំរេចឬទេ?* សុំឱ្យអ្នកចូលរួមបន្ថែមគំនិតថ្មីៗ ដើម្បីធ្វើអោយការបង្ហាញកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។ សរសេរយោបល់របស់អ្នកចូលរួមលើក្រដាស់ផ្ទាំងធំ។

៧. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបចំណុចសំខាន់ៗ និងខ្លឹមសារមេរៀន។

កំណត់សំគាល់របស់អ្នកសំរបសំរួល:

មេរៀននេះពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងការបង្ហាញពត៌មានដល់អ្នកណាដែលយើងគិតថា ចាំបាច់ត្រូវតែដឹងពីពត៌មានទាំងអស់នេះ។ ជារឿយៗអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវធ្វើការបង្ហាញពត៌មានពាក់ពន្ធ័នឹងគំរោងដល់មន្ទីរកិច្ចការនិងអតីតយុទ្ធជន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័ននានា ដូចនេះ អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវតែយល់ដឹងនិងចេះនូវរបៀបនៃការបង្ហាញពត៌មានទាំងនេះ។

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.១ក : ការណែនាំសំរាប់ការប្រស្រ័យទាក់ទងនៅក្នុងអង្គប្រជុំ

- **ចាប់ផ្តើម :** ណែនាំខ្លួនរបស់អ្នក។ អ្នកត្រូវតែត្រៀមចំណុចសំខាន់ៗជាមុន។ ចាប់ផ្តើមដោយនិយាយថា "ខ្ញុំមានចំណុចដែលត្រូវលើកយកមកបង្ហាញឬជំរាបចំនួន .... ហើយខ្ញុំសូមចាប់ផ្តើមពីចំណុច ...." ។

- **ការស្នើសុំឱ្យអ្នកចូលរួមបញ្ចេញយោបល់ :** សុំឱ្យអ្នកដទៃបញ្ចេញទស្សនៈរបស់ពួកគេដោយនិយាយថា "តើអ្នកមានទស្សនៈយ៉ាងណាចំពោះ..........?"

- **ផ្តល់យោបល់របស់ខ្លួន** ស្តាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្ននូវអ្វីដែលអ្នកដទៃនិយាយ ។ បង្ហាញជំហររបស់អ្នកដោយនិយាយថា "នៅក្នុងទស្សនៈរបស់ខ្ញុំ ឬការយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំ.........." ។

- **ត្រូវនាំអ្នកនិយាយផ្សេងទៀតទៅជាមួយ :** ដើម្បីទទួលបាននូវការគាំទ្រដល់ជំហរ ឬចំណុចសំខាន់ៗរបស់អ្នកជាគំនិតល្អ គឺត្រូវអញ្ជើញអ្នកណាម្នាក់ទៀតដែលអាចផ្តល់ពត៌មាននិងការយល់ឃើញដែលជួយបន្ថែមនិងគាំទ្រទៅនឹងគំនិតរបស់អ្នក។

- **ការយល់ព្រម :** ត្រូវនិយាយយល់ព្រម ប្រសិនបើអ្នកស្តាប់ឮអ្វីដែលអ្នកត្រូវយល់ព្រម ដោយនិយាយថា "ខ្ញុំយល់ស្របតាមអ្នកទាំងស្រុងទៅលើ......" ។ ចំណុចនេះសំខាន់ព្រោះនៅពេលដែលអ្នកយល់ព្រមជាមួយពួកគេ ពួកគេមានអារម្មណ៍ថាពួកគេបានទទួលការគាំទ្រនិងអាចផ្តល់នូវការគាំទ្រដល់អ្នកនៅពេលអនាគត ។

- **ការយល់ព្រមលើផ្នែកខ្លះៗ :** ដំបូងអ្នកត្រូវនិយាយយល់ព្រមសិន "ជាគោលការណ៍ខ្ញុំយល់ព្រម ឬយល់ព្រមទាំងស្រុងជាមួយអ្នក។ ប៉ុន្តែខ្ញុំចង់បញ្ជាក់ឡើងវិញថា ឬចង់បន្ថែមថា......ឬម្យ៉ាងទៀត..."។

- **ការមិនយល់ព្រមប្រកបដោយភាពឆ្លិនឆ្លាស់ :** ជាការល្អអ្នកមិនត្រូវនិយាយថាអ្នកមិនយល់ព្រមនោះទេ អ្នកត្រូវនិយាយថា "ខ្ញុំប្រហែលជាមានការយល់ឃើញផ្សេងដែលខ្ញុំចង់ផ្តល់អោយ ឬរបៀបថ្មីក្នុងការមើលទៅលើ.......គឺ.........." ហើយប្រសិនបើបុគ្គលផ្សេងទៀតនៅតែមិនឆ្លើយតប ពេលនោះអ្នកអាចនិយាយ "ខ្ញុំគារម្តថា យើងប្រហែលជាមិនមានការយល់ព្រមទៅលើចំណុចនេះទេ"។

- **ការសង្ខេប :** កត់ត្រាចំណុចសំខាន់ៗ ។ សង្ខេបនូវអ្វីដែលបាននិយាយរួចហើយ ។

- **ការកែតំរូវការយល់ច្រឡំ :** ពេលខ្លះនៅក្នុងអង្គប្រជុំ អាចមាននូវការប្រស្រ័យទាក់ទងគ្នាមិនបានត្រឹមត្រូវ ឬមានការយល់ច្រឡំ។ ដូចនេះ ជាការចាំបាច់ដែលអ្នកត្រូវកែតំរូវនូវការយល់ច្រឡំទាំង

នោះភ្លាមៗ ដោយនិយាយថា "ប្រហែលមានការយល់ច្រឡំ។ សូមអោយខ្ញុំនិយាយអោយបាន ច្បាស់ឡើងវិញនូវអ្វីដែលខ្ញុំចង់និយាយ គឺ................." ។

- ការសុំពត៌មានបន្ថែមឬការបញ្ជាក់ឡើងវិញ : ប្រសិនបើអ្នកមិនយល់នូវអ្វីមួយ អ្នកមិនត្រូវខ្មាសចំពោះការនិយាយថា អ្នកមិនយល់នោះទេ។ អ្នកត្រូវសុំពត៌មានបន្ថែម ដោយនិយាយថា "អ្នកអាចអោយជា ឧទាហរណ៍បានទេ ថាតើអ្នកចង់មានន័យថាម៉េច? ឬ តើអ្នកអាចនិយាយអោយជាក់លាក់ជាងនេះបានទេ? ឬតើអ្នកអាចពន្យល់អោយលំអិតជាងនេះបានទេ?
- ការផ្តល់អនុសាសន៍ សំណើរឬយោបល់ : ប្រសិនបើអាច ត្រូវរៀបចំអនុសាសន៍របស់អ្នកមុនពេលធ្វើការប្រជុំ។ បង្ហាញអនុសាសន៍ឱ្យច្បាស់និងខ្លី។ ចាប់ផ្តើមដោយនិយាយថា "ខ្ញុំសូមផ្តល់អនុសាសន៍ ដូចតទៅ ....."។
- ការសំដែងនូវការគាំទ្រ : ប្រសិនបើអ្នកស្តាប់ឮអនុសាសន៍ដែលអ្នកមានការយល់ព្រម អ្នកត្រូវនិយាយថា យល់ព្រម ។
- ការបង្ហាញការជំទាស់ : អ្នកមិនត្រូវមានអារម្មណ៍ខ្មាសចំពោះការសំដែងការជំទាស់ដោយភាពប៉ិនប្រសប់ទេ ។ គិតអោយបានហ្មត់ចត់ពីអ្វីដែលជាការបារម្ភរបស់អ្នក ហើយបង្ហាញក្តីបារម្ភនោះដល់អង្គប្រជុំ។ ត្រូវចាប់ផ្តើមដោយនិយាយ "ខ្ញុំសុំអោយក្រុមគិតគូរពីការបារម្ភរបស់ខ្ញុំ................ ដូចនេះបានផ្តល់ជាអនុសាសន៍ដូចតទៅ ...." ។
- ការបញ្ចុះបញ្ចូល : ការបញ្ចុះបញ្ចូលមានសារៈសំខាន់ដើម្បីឱ្យទទួលបាននូវការគាំទ្រលើអនុសាសន៍របស់អ្នក។ ត្រូវបញ្ជាក់គំនិតរបស់អ្នកហើយមើលទៅអ្នកចូលរួមទាំងអស់ដើម្បីស្វែងរកការគាំទ្រ។ សំដែងគំនិតជំទាស់របស់អ្នកអោយបានច្បាស់ៗ ។ បញ្ជាក់ពីផលប្រយោជន៍ចំពោះអ្នកស្តាប់ និងផលប្រយោជន៍រួមដល់សហគមន៍។
- ការផ្តល់នូវការសំរុះសំរួល : ប្រសិនបើភាគីទាំងសងខាងមិនអាចព្រមព្រៀងគ្នា ពួកគេអាចនឹងឈានទៅរកការសំរុះសំរួល ។ ស្វែងរកដំណោះស្រាយដែលភាគីទាំងអស់អាចយល់ព្រម ។ ចាប់ផ្តើមដោយនិយាយថា "ប្រហែលជាយើងអាចសំរុះសំរួលគ្នា ...." ។

ជារួមអ្នកត្រូវស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ មិនត្រូវរំខានឬកាត់បន្ថយភាពនឹងនររបស់អ្នកឡើយ ហើយមិនត្រូវខ្មាសក្នុងការនិយាយទេ ។

(ដកស្រង់ចេញពី Goodale, Malcolm : Meeting : Language Teaching Publications)

នៅតាមបណ្តាប្រទេសដែលកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ការអប់រំត្រូវបានគេចាត់ទុកជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសំរាប់កសាងប្រទេស។ មនុស្សម្នាក់ៗត្រូវរិះរកគ្រប់មធ្យោបាយដើម្បីសិក្សារៀនសូត្រ ស្រាវជ្រាវ ស្វែងរកចំណេះដឹង ជំនាញ និងបច្ចេកវិជ្ជាថ្មីៗ សំរាប់យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងសង្គមគ្រួសារនិងសង្គមជាតិ។ ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាប្រទេសមួយកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ហើយការបណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្សគឺជាកត្តាមួយដ៏សំខាន់។

បុរស-ស្ត្រី ក្មេងប្រុស-ក្មេងស្រី មានសិទ្ធិស្មើគ្នាចំពោះមុខច្បាប់ សិទ្ធិក្នុងការទទួលបាននូវការសិក្សាដោយមិនប្រកាន់ក្មេងប្រុសឬក្មេងស្រី ហើយអ្នកទាំងពីរអាចទទួលបានការងារដូចគ្នា ប្រាក់កំរៃស្មើគ្នា មានការទទួលខុសត្រូវក្នុងការងារផ្ទះដូចគ្នា ចូលរួមក្នុងការងារសង្គមជាតិនិងមានតួនាទី ឋានៈសមស្របប្រកបដោយសមធម៌។ ប្រសិនបើឪពុកម្តាយបានជំរុញទាំងកូនប្រុសកូនស្រីឱ្យបានរៀនខ្ពស់ដូចគ្នា គេទាំងពីរនាក់អាចជួយការងារគ្នា អាចរួមគ្នាដោះស្រាយបានរាល់បញ្ហាដែលគេជួបប្រទះក្នុងជីវិតរបស់គេ ធ្វើសេចក្តីសំរេចរួមមុននឹងធ្វើអ្វីមួយ ចេះគោរពសិទ្ធិគ្នាទៅវិញទៅមក និងជាដៃគូដ៏សំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសជាតិ។

ប៉ុន្តែជាទូទៅ មនុស្សភាគច្រើនក្នុងសង្គមកម្ពុជា មិនសូវគិតគូរនិងឱ្យតម្លៃទៅលើការសិក្សាអប់រំរបស់ក្មេងស្រីនៅឡើយទេ។ ជាលទ្ធផលនៅប្រទេសកម្ពុជា ការអប់រំរបស់កុមារីនៅមានគំលាតឆ្ងាយពីកុមារា ដោយសារសង្គមគ្រួសារ មិនទាន់បានគិតគូរនិងយកចិត្តទុកដាក់ជំរុញក្មេងស្រីឱ្យរៀនបានខ្ពស់ដូចក្មេងប្រុស។ ឪពុកម្តាយមួយចំនួនធំបានបញ្ឈប់ការសិក្សារបស់ក្មេងស្រី ដើម្បីទុកឱ្យក្មេងស្រីជួយធ្វើការងារផ្ទះ និងរកប្រាក់ចំណូលសំរាប់ជួយផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពក្នុងគ្រួសារ ដោយពួកគាត់យល់ថាកូនស្រីមិនចាំបាច់រៀនសូត្រខ្ពស់ពេកទេ ព្រោះទៅអនាគតនឹងក្លាយទៅជាភរិយា ជាមេផ្ទះ ជាម្តាយដ៏ល្អដែលត្រូវបំពេញភារៈកិច្ចចាំបាច់គឺការមើលថែទាំកូនចៅនិងផ្ទះសំបែង រីឯការងារដែលមានឋានៈតួនាទីធំៗ ដូចជាអ្នកនយោបាយ អ្នកដឹកនាំស្ថាប័ន គឺជាការងាររបស់បុរស។ មិនតែប៉ុណ្ណោះនៅមានពាក្យស្លោកជាច្រើនដែលបណ្តុះបង្ហាប់និងមិនឱ្យតម្លៃដល់ស្ត្រីដូចជា "ស្ត្រីវិលចង្ក្រានមិនជុំ ស្ត្រីមុជមិនជ្រៅទៅមិនឆ្ងាយ" ដោយសារកត្តាទាំងអស់នេះហើយដែលធ្វើឱ្យក្មេងស្រីមួយចំនួនធំមិនមានឱកាសរៀនសូត្របានខ្ពស់ដូចក្មេងប្រុស។

ការអប់រំជាបញ្ហាសំខាន់សំរាប់មនុស្សគ្រប់រូប ហេតុនេះឪពុកម្តាយ និងសង្គមត្រូវផ្តល់ឱកាសនិងទទួលស្គាល់ ហើយឱ្យតំលៃលើការសិក្សារបស់ក្មេងស្រី ដើម្បីពួកគេទទួលបានចំណេះដឹង ជំនាញនិងបច្ចេកវិទ្យាថ្មី និងអាចមានសមត្ថភាពក្នុងការចូលរួមការងារសង្គម និងអាចប្រកបមុខរបរសំរាប់

ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពគ្រួសារ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចមានលទ្ធភាពក្នុងការទទួលខុសត្រូវចំពោះការងារ ដោះស្រាយបញ្ហាដែលកើតមានឡើងក្នុងគ្រួសារ ហ៊ានធ្វើសេចក្តីសំរេចនៅក្នុងសហគមន៍ និងសង្គម។ សង្គមគ្រួសារនិងសង្គមជាតិទាំងមូលយល់ដឹងពីបញ្ហាយេនឌ័រនិងកែប្រែទស្សនៈឥរិយាបទមិនសមស្របដែលមានតាំងពីយូរលង់ណាស់មកហើយ។ បុរស-ក្មេងប្រុសត្រូវជួយរំលែកការងាររបស់ស្ត្រីក្មេងស្រី ជំរុញនិងលើកទឹកចិត្តក្មេងស្រីឱ្យរៀនបានខ្ពស់ដូចក្មេងប្រុស។ រដ្ឋាភិបាលត្រូវគិតគូរនិងដោះស្រាយបង្កើតអន្តេវាសិកដ្ឋានសំរាប់ក្មេងស្រីនិងសិស្សស្រីស្នាក់នៅ។

នៅក្នុងភូមិដីរស ស្រុកសំពៅលូន ក្នុងខេត្តបាត់ដំបង មានបញ្ហាចំបងក្នុងការអប់រំ ដោយសារតែបញ្ហាគ្មានសាលារៀន។ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយធ្វើការដើម្បីលើកស្ទួយការអប់រំ មានគោលបំណងសាងសង់សាលាអនុវិទ្យាល័យចំនួន៣ខ្នង ក្នុងមួយខ្នងមាន៥បន្ទប់សំរាប់កុមារា-កុមារីរៀន និងសាងសង់កន្លែងស្នាក់នៅសំរាប់កុមារី ដើម្បីលើកទឹកចិត្តកុមារីអោយទៅសាលារៀន។

ដំបូងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបានជួបជាមួយនឹងមន្ទីរអប់រំខេត្ត ដើម្បីពិភាក្សាទៅលើការសាងសង់សាលារៀននិងកន្លែងស្នាក់របស់កុមារី។ អង្គការនោះបានលើកហេតុផលខ្លះៗសំរាប់ជ្រើសរើសកន្លែងសាងសង់សាលារៀន។ នៅក្នុងនោះហេតុផលមួយក្នុងចំណោមហេតុផលទាំងអស់ គឺបញ្ហាគ្មានសាលារៀននៅជិត និងមូលហេតុផ្សេងទៀត គឺនៅសាលារៀនជិតភូមិគ្មានបន្ទប់គ្រប់គ្រាន់។ មន្ទីរអប់រំខេត្តមានការចាប់អារម្មណ៍សហការណ៍ជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនោះក្នុងការសាងសង់សាលារៀន ប៉ុន្តែត្រូវមានការយល់ព្រមជាគោលការណ៍ពីអភិបាលខេត្ត ។

ដូច្នេះ ដើម្បីមានការយល់ព្រមពីអភិបាលខេត្ត លុះត្រាតែប្រធានមន្ទីរអប់រំនិងតំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលទៅជួបផ្ទាល់ជាមួយអភិបាលខេត្តដើម្បីផ្តល់ពត៌មានពីគំរោងសាងសង់សាលារៀន។ តំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ត្រូវធ្វើការបកស្រាយបង្ហាញជូនដល់អភិបាលខេត្ត ក្នុងរយៈពេលប្រមាណ១៥នាទី ស្តីពីសំណើរគំរោង តម្រូវការរបស់សាលា ផលប្រយោជន៍ និងសារសំខាន់នៃគំរោងដល់សហគមន៍។

តំណាងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ត្រូវពិនិត្យនិងដកស្រង់ពត៌មាននិងចំណុចសំខាន់ៗ ដែលមាននៅក្នុងករណីសិក្សាសំរាប់ធ្វើការបង្ហាញដល់អភិបាលខេត្តនិងអ្នកពាក់ពន្ធ័ផ្សេងទៀត ដើម្បីឱ្យពួកគេគាំទ្រលើការបង្ហាញរបស់យើង។

ពត៌មាននិងចំណុចសំខាន់ៗ :

- ផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានដល់កុមារី សង្គមគ្រួសារ និងសហគមន៍ ប្រសិនបើកុមារីមិនបានចូលរៀន និងរៀនមិនបានច្រើន។

- ហេតុផលនិងផលប្រយោជន៍នៃការសិក្សារបស់កុមារីនិងស្ត្រី ដល់កុមារីនិងស្ត្រី ក្រុមគ្រួសារ សហគមន៍ និងសង្គមជាតិទាំងមូល។

គំរោងមេរៀនទី៦.៤.២ : ការចរចានៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ

គោលបំណង : នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះអ្នកចូលរួមនឹងអាច :

* បង្កើនបាននូវជំនាញក្នុងការចរចាតាមរយៈការអនុវត្តន៍ដោយផ្ទាល់។

រយៈពេល : ប្រហែល១៨០ នាទី។

វិធីសាស្រ្ត : ការសម្តែងតួ និងសំនួរបំផុសគំនិត។

សំភារៈ : ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ។ល។

ឯកសារមេរៀន : ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២ក: គោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ត្រៀមរៀបចំមុន ពេលប្រជុំនិងការចរចា។

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២ខ: ករណីសិក្សា ស្តីពី អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ។

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២គ: ការណែនាំសំរាប់អ្នកសម្តែងជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់។

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២ឃ: ការណែនាំសំរាប់អ្នកសម្តែងជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២ង: គោលការណ៍នៃការចរចា។

របៀបសំរបសំរួល :

ក. **ការចរចានៅក្នុងអង្គប្រជុំ**

១. អ្នកសំរបសំរួលសុំអោយអ្នកចូលរួមគិតអំពីពេលដែលពួកគេបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកណាម្នាក់ឱ្យធ្វើអ្វីមួយ ឬការចរចាអំពីអ្វីមួយជាមួយនឹងនរណាម្នាក់ ។ ឧទាហរណ៍អាចមាននៅក្នុងគ្រួសារ នៅកន្លែងធ្វើការ ឬនៅក្នុងទីផ្សារ ។ សុំអោយអ្នកណាម្នាក់ផ្តល់បទពិសោធន៍របស់ខ្លួន។

២. អ្នកសំរបសំរួលសុំអោយអ្នកចូលរួមពិភាក្សាពីកត្តាដែលនាំអោយការចរចាទទួលបានជោគជ័យ និងផ្តល់ជាបទពិសោធន៍របស់ពួកគេ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលពន្យល់ថា ការចរចាគឺជាជំនាញដ៏សំខាន់ដែលអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារត្រូវរៀន។ អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារអាចត្រូវធ្វើការចរចាជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ស្តីពី គំរោងជាអាទិភាពដែលផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ស្ត្រីនិងកុមារ។ នៅពេលធ្វើការចរចាត្រូវធ្វើទៅតាមជំហានដែលអាចនាំឱ្យភាគីទាំងសងខាងទទួលបានប្រយោជន៍ ។ ពេលខ្លះ អ្នកចរចាគិតក្នុងន័យយកឈ្នះយកចាញ់ ដែលធ្វើអោយមិនមានការព្រមព្រៀងកើតឡើងបាន។ ជារឿយៗ មានការ

ចរចាជាច្រើនកើតមាននៅក្នុងអង្គប្រជុំ។ ពេលខ្លះ អ្នកចរចាទៅចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំដោយមិនបានត្រៀមជាមុន។ ប៉ុន្តែជាការល្អ គេត្រូវគិតទុកជាមុនពីការប្រជុំ និងពីអ្វីដែលគេរំពឹងថានឹងទទួលបានពីអង្គប្រជុំ។

៤. អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២ក ស្តីពី គោលការណ៍ណែនាំសំរាប់ត្រៀមរៀបចំមុនពេលប្រជុំនិងការចរចាដល់អ្នកចូលរួម ហើយពន្យល់ថា ឯកសារមេរៀននេះផ្តល់នូវគោលការណ៍ណែនាំខ្លះៗ ស្តីពីការត្រៀមរៀបចំការប្រជុំដែលមានការចរចានៅក្នុងអង្គប្រជុំ។ គោលការណ៍ណែនាំនឹងជួយឱ្យភាគីទាំងសងខាងធ្វើវិភាគពីស្ថានភាពតាមការយល់ឃើញរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ និងតាមការយល់ឃើញរបស់ភាគីម្ខាងទៀត។ គោលការណ៍ណែនាំជួយអោយមានការត្រៀម និងប្រើប្រាស់ពត៌មានលំអិត និងត្រឹមត្រូវដើម្បីគាំទ្រទៅលើគោលបំណងនៃការចរចា និងសំរាប់ធ្វើការបញ្ចុះបញ្ចូលមនុស្សដទៃទៀត។

៥. អ្នកសំរបសំរួលសួរបញ្ជាក់ថា តើពត៌មាននៅក្នុងឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២ក មានភាពច្បាស់លាស់ដែរឬទេ? ហើយពន្យល់ថា នៅក្នុងជំហានបន្ទាប់អ្នកចូលរួមនឹងអនុវត្តការប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំនេះ។

ខ. ការសំដែងតួស្តីពីការចរចា

១. អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២ខ ករណីសិក្សា ស្តីពីអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារដល់អ្នកចូលរួមទាំងអស់។ ចែកអ្នកចូលរួមជាពីរក្រុម។ សុំអោយអ្នកចូលរួមអាននិងវិភាគពីបញ្ហា និងផលប៉ះពាល់នៃអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ដោយប្រើប្រាស់សំណួរទាំងបួនខាងក្រោម :

* ផលប៉ះពាល់ (អវិជ្ជមាននិងវិជ្ជមាន) អំពីអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារទៅដល់សង្គមទៅក្នុងសហគមន៍ និងសង្គម។
* ផលប៉ះពាល់ (អវិជ្ជមាននិងវិជ្ជមាន) អំពីអំពើហិង្សាទៅដល់ស្ត្រីដែលរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ។
* ផលប៉ះពាល់ (អវិជ្ជមាននិងវិជ្ជមាន) អំពីកម្មវិធីដោះស្រាយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារទៅដល់សង្គម។
* ផលប៉ះពាល់ (អវិជ្ជមាននិងវិជ្ជមាន) អំពីកម្មវិធីដោះស្រាយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារទៅលើក្រុមគ្រួសារ។

ក្រុមនីមួយៗត្រូវសរសេរលទ្ធផលនៃការវិភាគរបស់ខ្លួននៅលើក្រដាស់ផ្ទាំងធំ ។

២. អ្នកសំរបសំរួលប្រាប់ទៅអ្នកចូលរួមថា ពួកគេនឹងសម្តែងតួនៃការប្រជុំដែលមានវត្តមានភាគីពីរ។ ក្រុមទីមួយតំណាងឱ្យភាគី "ក" រួមមានតំណាងមកពីក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ក្រុមទីពីរតំណាងឱ្យ

ភាគី "ខ" ជាតំណាងមកពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលធ្វើការផ្នែកសិទ្ធិស្ត្រី។ តំណាងមកពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលបានស្នើសុំការប្រជុំជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ដើម្បីសុំការអនុញ្ញាតិអនុវត្តគំរោងប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារនៅក្នុងសហគមន៍។ គំរោងរួមមាន សកម្មភាពបង្កើនការយល់ដឹងដល់ក្រុមស្ត្រី និងជំរុញអោយក្រុមស្ត្រីប្តឹងពីប្តីរបស់ពួកគេ ប្រសិនបើពួកគេត្រូវបានប្តីរបស់ខ្លួនរំលោភបំពាន។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេច តើគួរអនុញ្ញាតឱ្យអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនោះ អនុវត្តគំរោងបែបនេះនៅក្នុងសហគមន៍របស់ខ្លួនឬទេ?

៣. អ្នកសំរបសំរួលសុំអោយក្រុមនីមួយៗ ត្រៀមរៀបចំសំរាប់ការប្រជុំដោយប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំពីការធ្វើផែនការសំរាប់ការចរចា ដែលមាននៅក្នុងឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២.គ ស្តីពីការណែនាំសំរាប់អ្នកសម្តែងជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ និងឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២.គ ស្តីពីការណែនាំសំរាប់អ្នកសម្តែងជាអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ សុំឱ្យពួកគេ ដឹកនាំការសំដែងតួរហូតដល់កិច្ចប្រជុំទទួលបាននូវការសំរេច។

៤. អ្នកសំរបសំរួលសួរពីបទពិសោធន៍របស់អ្នកចូលរួមដែលពួកគេទទួលបានពីការសំដែងតួនេះ : *តើអ្នកណាជាអ្នកចរចា? តើអ្នកណាជាអ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេច? តើមានអ្វីខ្លះដែលងាយស្រួលនិងអ្វីខ្លះដែលលំបាកសំរាប់ការចរចានៅក្នុងការសំដែងតួ?* សរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៥. អ្នកសំរបសំរួលសួរអ្នកចូលរួមថា: *តើការសំរេចត្រូវបានធ្វើឡើងដោយរបៀបណានៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនេះ? តើអ្នកធ្វើសេចក្តីសំរេចស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបែបណាមុនពេលធ្វើការប្រជុំ? តើអ្នកធ្វើការចរចាមានអារម្មណ៍បែបណាមុនពេលប្រជុំ?* សរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលសុំអោយអ្នកចូលរួមគិតដល់ការសំរេចផ្សេងៗ ដែលបានធ្វើឡើងនៅក្នុងអង្គប្រជុំ។ *តើមានអ្វីខ្លះដែលជួយជំរុញឱ្យមានការសំរេចបាន?* សរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៧. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើការសង្ខេបការពីការសម្តែងតួ។

គ. **លំហាត់ស្តីពីការរៀបចំកៅអី** (ចំពោះល្បែងនេះអាស្រ័យទៅលើពេលវេលានិងទីកន្លែង)

១. អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យអ្នកចូលរួមរៀបចំបន្ទប់ឱ្យមានភាពទូលាយស្រួលអនុវត្តលំហាត់នេះ។ ចែកអ្នកចូលរួមជាពីរឬបីក្រុម។ អ្នកសំរបសំរួលសុំឱ្យក្រុមនីមួយៗ រៀបចំដឹកនាំលេងល្បែងដោយយកកៅអីទៅដាក់នៅទីកន្លែងណាមួយនៅក្នុងបន្ទប់ទៅតាមការគិតរបស់ក្រុមនីមួយៗ។ មិនត្រូវមានការជជែកពិភាក្សារវាងក្រុមនីមួយៗទេ។

២. នៅពេលបញ្ចប់លំហាត់ អ្នកសំរបសំរួលសួរដល់អ្នកចូលរួមថា *តើមានការលំបាកអ្វីខ្លះដែលមិនអាចអោយពួកគេបានសំរេចតាមគោលបំណងរបស់ខ្លួន។* សរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៣. អ្នកសំរបសំរួលសុំអោយក្រុមគិតពីរបៀបដោះស្រាយទំនាស់នៅក្នុងលំហាត់នេះ។ សរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាស់ផ្ទាំងធំ ។

៤. សុំអោយក្រុមគិតពីការចរចាផ្សេងៗ មិនអាចសំរេចតាមគោលបំណង។ បន្ទាប់មក ឱ្យពួកគេគិតពីវិធីដោះស្រាយទំនាស់នោះអោយបានប្រសិទ្ធភាព។ សរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ ។

៥. អ្នកសំរបសំរួលធ្វើសេចក្ដីសង្ខេបល្បែងរៀបចំកៅអី ដោយបញ្ជាក់ថា គោលបំណងនៃលំហាត់នេះ គឺធ្វើឡើងដើម្បីបង្ហាញពីលទ្ធផលនៃការធ្វើអ្វីមួយដោយគ្មានការចរចា គ្មានការព្រមព្រៀង គ្មានការពន្យល់ពីមូលហេតុនិងហេតុផលច្បាស់លាស់ ធ្វើឱ្យចំណាយពេលវេលាច្រើន ប៉ុន្តែពុំទទួលបានជោគជ័យ និងអាចធ្វើអោយមានទំនាស់នឹងគ្នាទៅវិញទៅមកទៀតផង។

ឃ. ការពិភាក្សាក្រុមធំ

១. អ្នកសំរបសំរួលចែកឯកសារមេរៀនទី ៥.៤.២ង ស្ដីពីគោលការណ៍នៃការចរចារ ហើយសុំអោយអ្នកចូលរួមអាននិងសួរសំនួរអំពី ការចរចា។ ត្រូវផ្ដល់ពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់សំរាប់ពួកគេអាន សួរសំនួរនិងផ្ដល់យោបល់។ អ្នកសំរបសំរួលឆ្លើយតបទៅនឹងសំនួរ ។

២. អ្នកសំរបសំរួលសុំអោយអ្នកចូលរួមគិតអំពីការចរចា និងការដោះស្រាយទំនាស់នៅក្នុងស្ថានភាពការងាររបស់ពួកគេ ។ សួរពួកគេថា តើពួកគេបានរៀនអ្វីខ្លះពីមេរៀននេះដែលពួកគេអាចយកទៅអនុវត្តនៅក្នុងការងាររបស់ពួកគេ ។ សរសេរចំលើយដាក់លើក្រដាសផ្ទាំងធំ។

៦. អ្នកសំរបសំរួលសង្ខេបមេរៀន ។

កំណត់សំគាល់របស់សំរបសំរួល :

មេរៀននេះពាក់ពន្ធ័ទៅនឹងការចរចានៅក្នុងពេលប្រជុំ។ ជារឿយៗ ក្នុងនាមជាអ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងអតីតយុទ្ធជន ពួកត្រូវធ្វើការចរចាជាមួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ឬស្ថាប័ននិងអង្គភាពនានា ដើម្បីបញ្ចុះបញ្ចូលនិងស្វែងរកការគាំទ្រមតិសំរាប់គាំទ្រគំរោងឬតម្រូវការរបស់ស្ត្រីនិងកុមារ។ អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារី និងកុមារត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តនូវជំនាញទាំងនេះឱ្យបានញឹកញាប់ ដើម្បីជួយពង្រឹងនូវការអនុវត្តន៍ភារកិច្ចនិងតួនាទីរបស់ពួកគេឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។

ᨐᨐᨐᨐ ☺☺☺ ᨐᨐᨐᨐ

ដើម្បីឱ្យកិច្ចប្រជុំយើងមានប្រសិទ្ធភាព យើងត្រូវត្រៀមការងារជាច្រើន។ ចូរឆ្លើយទៅនឹងសំនួរដូចតទៅនេះ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យលើការត្រៀមខ្លួនមុនចូលរួមប្រជុំ ឬចរចា :

១. តើការប្រជុំរបស់យើងមានគោលបំណងអ្វីខ្លះ? តើយើងសង្ឃឹមថានឹងសំរេចបានអ្វីខ្លះនៅក្នុងអង្គប្រជុំ? តើយើងសង្ឃឹមថានឹងឈានដល់ការសំរេចចិត្តអ្វីខ្លះនៅក្នុងអង្គប្រជុំ?

២. តើអាចមានជំរើសអ្វីខ្លះសំរាប់ការធ្វើសេចក្តីសំរេច? តើជំរើសណាមួយដែលយើងគិតថា សមស្របបំផុតសំរាប់យើង?

៣. តើមានយោបល់ គំនិតណាខ្លះដែលស្របទៅនឹងសំណើររបស់យើង?

៤. តើយើងអាចផ្តល់ពត៌មានអ្វីខ្លះដើម្បីគាំទ្រដល់ការការពារយោបល់គំនិតរបស់យើង?

៥. តើគំនិតយើងខ្ចី និងសមហេតុផលដែរឬទេ?

៦. តើយើងគិតថា សំណើររបស់យើងមានផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះដល់អ្នកដទៃទៀត?

៧. នៅក្នុងអង្គប្រជុំ តើភាគីដទៃទៀតអាចនឹងមានគំនិតអ្វីខ្លះដែលសមស្របទៅនឹងសំណើររបស់យើង?

៨. នៅក្នុងអង្គប្រជុំ តើភាគីដទៃទៀតអាចនឹងមានគំនិតអ្វីខ្លះដែលអាចអះអាងថាសំណើររបស់យើងមិនសមស្រប?

៩. តើយើងអាចធ្វើដូចម្តេចខ្លះ ដើម្បីជំរុញអោយអ្នកដទៃទៀតបំពេញគោលបំណងរបស់យើង?

១០. តើយើងនឹងធ្វើដូចម្តេច ប្រសិនបើអ្នកដទៃទៀតមិនយល់ស្របទៅនឹងសំណើររបស់យើង?

☺☺☺

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២ខ : ករណីសិក្សាស្តីពី អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ

មានរបាយការណ៍មួយថ្លែងថា មានអំពើហិង្សាកើតមានជាទូទៅនៅក្នុងប្រទេសទាំងមូល។ ស្ត្រី ម្នាក់ក្នុងចំណោមស្ត្រីបួននាក់និយាយថា ពួកគេត្រូវប្តីវាយធ្វើបាបទាំងផ្លូវកាយនិងផ្លូវចិត្ត។ មានស្ត្រីខ្លះត្រូវបានវាយយ៉ាងខ្លាំងរហូតដល់បាក់ឆ្អឹង រហូតដល់មានការសង្គ្រោះបន្ទាន់។ ក្នុងករណីជាច្រើន បុរសកាន់តែប្រព្រឹត្តការរំលោភបំពាននៅពេលដែលពួកគេផឹកគ្រឿងស្រវឹង។ ជាក់ស្តែងការវាយប្រពន្ធ និងកូនគឺជាការបង្កអំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារនិងជាអំពើប្រឆាំងនឹងច្បាប់។ មានករណីខ្លះ ស្ត្រីត្រូវបានប្តីរបស់ខ្លួនវាយធ្វើបាបជាញឹកញាប់និងយ៉ាងខ្លាំងរហូតធ្វើឱ្យពួកគេចង់ចាកចេញពីប្តីរបស់ខ្លួន។ នៅក្នុងករណីផ្សេងទៀត ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវបានវាយធ្វើបាបរហូតធ្វើអោយបាត់បង់ទារកនៅក្នុងផ្ទៃ។

ជាទូទៅស្ត្រីមិនចង់ប្តឹងទៅអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានទេ ទោះបីត្រូវប្តីវាយធ្វើបាបក៏ដោយ។ ពួកគេមានអារម្មណ៍ខ្មាស់អៀនចំពោះការពិភាក្សារឿងគ្រួសារជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ជាពិសេសប្រសិនបើអ្នកទាំងនោះជាបុរស។ ជាទូទៅ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានមានអារម្មណ៍ស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការលូកដៃចូលទៅក្នុងរឿងរ៉ាវផ្ទៃក្នុងរបស់គ្រួសារ។ ប្រសិនបើករណីធ្ងន់ធ្ងរ អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានអាចនាំបុរសនិងស្ត្រីអោយជួបគ្នា លើកទឹកចិត្តឱ្យពួកគេព្យាយាមរស់នៅជាមួយគ្នា ហើយឱ្យបុរសជាប្តីសុំទោស និងចុះហត្ថលេខាព្រមព្រៀងថាលែងវាយធ្វើបាបប្រពន្ធរបស់ខ្លួនទៀតហើយ។ តែកិច្ចព្រមព្រៀងនេះមិនបានយូរទេ ពួកគេមានការឈ្លោះប្រកែកគ្នា ហើយស្ត្រីត្រូវទទួលការវាយដុំជាបន្តទៀត។ ស្ត្រីភាគច្រើនមានការភ័យខ្លាចថា ប្រសិនបើប្តីរបស់ខ្លួនត្រូវជាប់គុក ពួកគេនឹងបាត់បង់ប្រាក់ចំណូលពីប្តីរបស់ខ្លួន ហើយធ្វើឱ្យគ្រួសាររបស់ខ្លួនកាន់តែដុនដាប។ ដូចនេះនៅពេលប្តីរបស់ពួកគេបានត្រឡប់មកផ្ទះវិញ នៅតែបន្តការវាយធ្វើបាបគ្រួសារដដែល។ ស្ត្រីត្រូវបានសង្គមកំណត់ឱ្យគោរពនិងស្តាប់បង្គាប់បុរស ហើយបុរសអាចវាយប្រពន្ធរបស់ខ្លួនបាននៅពេលខ្លះ ប្រសិនបើប្រពន្ធមិនគោរពប្តី ។

ស្ត្រីនិងបុរសភាគច្រើនគិតថា ការវាយធ្វើបាបប្រពន្ធកូនគឺជារឿងធម្មតា និងជាទំនៀមទម្លាប់របស់សង្គម។ បុរសខ្លះគិតថា ជាការធម្មតាដែលពួកគេវាយប្រពន្ធកូនម្តងម្កាលដើម្បីអប់រំ។ បុរសៗមានអារម្មណ៍ផងដែរថា ពួកគេបាត់បង់ការគ្រប់គ្រងលើខ្លួនឯងនៅពេលដែលពួកគេផឹកគ្រឿងស្រវឹង ដូចនេះពួកគេមិនទទួលខុសត្រូវពីផលវិបាកដែលកើតឡើងពីការស្រវឹងនោះទេ ។

អង្គការនិងក្រសួងជាច្រើនដែលកំពុងធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍បានលើកជាកង្វល់ថា អំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារ គឺជាប្រការគ្រោះថ្នាក់ដល់សុវត្ថិភាពនិងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស។ ជាទូទៅ ស្ត្រីដែលមិនទទួលការវាយធ្វើបាបតែងតែមានសុខភាពល្អ មានជំនឿជឿជាក់លើខ្លួនឯងនិងមានសេចក្តីសុខ។ ជា

លទ្ធផល ពួកគេបានរួមចំណែកក្នុងការលើកកំពស់ផ្នែកសុខភាព និងសុខុមាលភាពក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ថែមទាំងរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ទាំងខាងផ្នែកសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងសហគមន៍។

អង្គការ និងក្រសួងទាំងនោះ ប្រឹងប្រែងស្វែងរកការគាំទ្រនានា ដើម្បីចាត់វិធានការ និងមានកម្មវិធីសំរាប់កាត់បន្ថយអំពើហិង្សានៅក្នុងគ្រួសារ ហើយពួកគេមានគំនិតថា បុរសដែលវាយធ្វើបាបប្រពន្ធត្រូវតែបានដាក់ទណ្ឌកម្មឱ្យធ្ងន់ធ្ងរ។ ស្ថាប័នខ្លះទៀតមានអារម្មណ៍ថា មិនគួរលូកដៃចូលទៅក្នុងរឿងគ្រួសារទេ។

កម្មវិធីខ្លះមានគោលបំណងកាត់បន្ថយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ រួមមានការបង្កើនការយល់ដឹងដល់បុរសនិងស្ត្រីដើម្បីឱ្យពួកគេដឹងថា អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារជាអំពើខុសច្បាប់ និងអោយស្ត្រី ហ៊ាននិយាយ ព្រមទាំងមានកម្មវិធីសំរាប់អប់រំដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋានឱ្យទទួលស្គាល់ និងគាំទ្រជនរងគ្រោះ ហើយដាក់ទណ្ឌកម្មចំពោះបុរសឬជនណាដែលប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ។

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២គ: ការណែនាំសំរាប់អ្នកសម្តែងជាក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់

- ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ត្រូវធ្វើសេចក្តីសំរេចថា តើត្រូវគាំទ្រឬមិនគាំទ្រដល់គំរោងប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសាររបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ អ្នកមានការបារម្ភថា គំរោងនេះនឹងមិនធ្វើអោយបុរសៗនៅក្នុងសហគមន៍ពេញចិត្តទេ ជាពិសេស អ្នកត្រូវការការគាំទ្រពីបុរសសំរាប់ការងារនយោបាយរបស់អ្នក។ អ្នកក៏បារម្ភណ៍ផងដែរថាគំរោង នេះអាចមិនសមស្របសំរាប់ឃុំ-សង្កាត់របស់អ្នកទេ។ តែអ្នកក៏បានដឹងដែរថា អាជ្ញាធរខេត្ត-ក្រុងកំពុងជំរុញឱ្យឃុំ-សង្កាត់គិតអំពីកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ថ្មីៗ ហើយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារត្រូវបានចាត់ជាបញ្ហាអាទិភាពរបស់ប្រទេស។
- មុននឹងអ្នកធ្វើការសំរេច អ្នកត្រូវគិតថា តើអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារនេះផ្តល់ការលំបាក និងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានអ្វីខ្លះដល់ឃុំ-សង្កាត់របស់អ្នក។ អ្នកត្រូវក៏គិតផងដែរថា តើគំរោងកាត់បន្ថយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារនេះផ្តល់ប្រយោជន៍និងផលប៉ះពាល់ (អវិជ្ជមាន-វិជ្ជមាន) អ្វីខ្លះដល់ឃុំ-សង្កាត់របស់អ្នក។
- អ្នកត្រូវស្តាប់នូវការការពារគំនិតរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលហើយត្រូវត្រៀមរៀបចំសំនួរនិងការផ្តល់យោបល់ផ្សេងៗផងដែរ។

☺☺☺

- អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលត្រូវបញ្ចុះបញ្ចូលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ដើម្បីគាំទ្រនិងឯកភាពលើការអនុវត្តន៍គំរោងកាត់បន្ថយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ។
- អ្នកត្រូវបង្ហាញពីគោលបំណងច្បាស់លាស់របស់អង្គការអ្នកក្នុងការលើកស្ទួយផលប្រយោជន៍ និងសុខុមាលភាពទូទៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងសហគមន៍។
- អ្នកត្រូវបង្ហាញពីការលំបាកនិងផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមាននៃអំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារទៅលើស្ត្រី ក្រុមគ្រួសារ និងសហគមន៍។
- អ្នកត្រូវបង្ហាញពីផលប្រយោជន៍នៃការកាត់បន្ថយអំពើហឹង្សាក្នុងគ្រួសារចំពោះស្ត្រី ក្រុមគ្រួសារ សហគមន៍និងប្រទេសជាតិទាំងមូល។
- អ្នកត្រូវព្យាយាមរកមធ្យោបាយនិងផ្តល់ហេតុផលដើម្បីជំរុញនិងបញ្ចុះបញ្ចូលឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់គាំទ្រគំនិតរបស់អ្នក។

៚៚៚ ☺☺☺ ៙៙

ឯកសារមេរៀនទី៦.៤.២.៦ : គោលការណ៍នៃការចរចា

ខាងក្រោមនេះ គឺជាគោលការណ៍ទាំង១០សំរាប់ការចរចាដែលមានប្រសិទ្ធភាព។ គោលការណ៍ទាំងនេះអាចមានប្រយោជន៍សំរាប់អ្នកក្នុងការត្រៀមរៀបចំកិច្ចប្រជុំ និងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំដែលមានការចរចាលើបញ្ហាអ្វីមួយ។

១. ការត្រៀមរៀបចំជាមុន : នៅពេលដែលអ្នកដឹងថាអ្នកនឹងចូលរួមនៅក្នុងការចរចាណាមួយ អ្នកត្រូវតែរៀបចំឱ្យបានច្បាស់លាស់ជាមុននូវ :

- អ្នកត្រូវអានពត៌មានដែលពាក់ពន្ធ័នឹងបញ្ហាដែលត្រូវចរចា ។
- ពិនិត្យមើលថា តើមានបញ្ហាអ្វីទៀតប្រហាក់ប្រហែលនឹងបញ្ហានេះ?
- តើមានច្បាប់និងគោលនយោបាយពាក់ពន្ធ័នឹងបញ្ហានេះ?
- តើអ្នកណានឹងចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំនេះ?

២. បង្កើតគោលបំណងរបស់អ្នក : មុនកិច្ចប្រជុំ អ្នកត្រូវសួរខ្លួនឯងឱ្យបានច្បាស់ថា :

- តើអ្វីជាគោលបំណងរបស់អ្នក? សរសេរនូវអ្វីដែលអ្នកចង់បាន។
- គិតមើលថាតើអ្នកណាដែលអាចជំទាស់នូវយោបល់និងការចង់បានរបស់អ្នក? សរសេរនូវហេតុផលដែលពួកគេចង់ជំទាស់ជាមួយយើង។
- គិតហើយសរសេរនូវជំរើសនានា។

៣. ត្រូវយល់ដឹងនិងព្យាយមស្តាប់នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំ : នៅក្នុងពេលប្រជុំ អ្នកត្រូវតែដឹងនូវគំនិត ជំនាញ ទំនាក់ទំនងនិងប្រតិកម្មរបស់អ្នកជំទាស់។ ដើម្បីជួយឱ្យអ្នកអាចឆ្លើយបានល្អអ្នកត្រូវ:

- កាត់ចោលនូវភាពលំអៀងរបស់អ្នកជាមួយនឹងអ្នកដែលត្រូវទំនាក់ទំនង។
- ស្តាប់និងកត់ត្រានូវអ្វីដែលអ្នកដ៏ទៃទៀតនិយាយគាំទ្រដល់ពួកគេនិងត្រូវយល់ច្បាស់ពីអ្វីដែលពួកគេលើកឡើង។
- គ្រប់គ្រងសតិអារម្មណ៍របស់អ្នក។
- ត្រូវដឹងថាអ្វីដែលអ្នកមិនគួរនិយាយ។

៤. ត្រូវដឹងពីចំណាប់អារម្មណ៍ សារៈប្រយោជន៍ និងមូលហេតុរបស់អ្នក និងរបស់អ្នកដ៏ទៃតើគេត្រូវការអ្វីពិតប្រាកដ។

៥. កំណត់និងបើកការពិភាក្សាលើការព្រមព្រៀងនិងសារៈប្រយោជន៍សំរាប់ភាគីទាំងអស់។

៦. នៅពេលដែលកិច្ចប្រជុំស្ថិតនៅក្នុងភាពមិនចុះសំរុង ត្រូវរួមគ្នាដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះ។

៧. ប្រើលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យច្បាស់លាស់ដែលសមស្របសំរាប់អ្នកនិងអ្នកដទៃ ដើម្បីជួយឱ្យឈានទៅដល់កិច្ចព្រមព្រៀង។

៨. បង្កើតនូវការជឿទុកចិត្តទៅវិញទៅមក។

៩. យកថ្នាក់ដឹកនាំ ឬមនុស្សដែលគាំទ្រអ្នក ឱ្យជួយជំរុញលើចំណុចដែលអ្នកលើកឡើង។

១០. ចាំនស្វានលើចំណុចខ្លាំង ចំណុចខ្សោយលើប្រធានបទ ឬសាច់រឿងរបស់អ្នកមុនពេលប្រជុំ។

ႧႧႧႧ ☺☺☺ ႵႵႵ